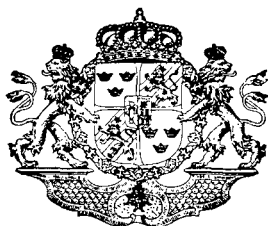

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

INDUSTRI OCH BERGSHANTERING

BERGSHANTERING

BERÄTTELSE FÖR ÅR 1937

AV

KOMMERSKOLLEGIUM

STOCKHOLM 1938

K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI

[1824 38]

INLEDNING

TILL

Bergshantering / Kommerskollegium. – Stockholm : K.L . Beckman, 1912-1962. – (Sveriges officiella statistik).

Bergshantering / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : K.L . Beckman, 1963-1978. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1977.

1911-1949 med innehållsförteckning och sammanfattning på franska. –1950-1977 med innehållsförteckning och sammanfattning på engelska. – Från 1952 med parallelltitel på engelska: Metal and Mining Industries.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. C, Bergshantering. Commerce Collegii underdaniga berättelse för år...– Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1859-1911.

Täckningsår: 1858-1910.

Efterföljare:

Täckningsår 1978, se Statistiska Meddelanden Iv 1980:12.

Täckningsår från 1979 införlivad i Industri / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Isaac Marcus 1962-1996. – (Sveriges officiella statistik)

Översiktspublikationer:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960. S. 1-5. Tab. 1. – Tab. 4

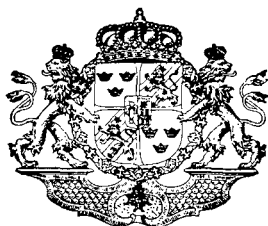
Sveriges bergshantering år 1913 : specialundersökning / av Kommerskollegium. – Stockholm : Isaac Marcus, 1917. – 257, 108 s. – (Sveriges officiella statistik).

Bergshantering. År 1937. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2015.

urn:nbn:se:scb-berg-1937

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

INDUSTRI OCH BERGSHANTERING

BERGSHANTERING

BERÄTTELSE FÖR ÅR 1937

AV

KOMMERSKOLLEGIUM

STOCKHOLM 1938

K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI

[1824 38]

TILL KONUNGEN.

Jämlikt sin instruktion får Kommerskollegium härmed överlämna berättelse om rikets bergshantering år 1937, vilken till plan och uppställning ansluter sig till närmast föregående årsberättelse. Ur berättelsen hava preliminära uppgifter om produktionen av järnmalm och tackjärn m. m. redan förut offentliggjorts i Kommersiella Meddelanden.

Stockholm den 10 oktober 1938.

Underdånigst

AXEL GJÖRES.

A. LILJENBERG.

K.-G. Nilsson.

Innehållsförteckning.

	Sid.
Allmän översikt	7.
A. Bergverkens produktion	8.
B. Råmaterial och bränsle samt drivkraft	29.
C. Arbetsgivare och personal	36.
D. Fyndigheters förvärvande och försvar	40.
Fransk résumé	43.
Tabeller:	
Tab. 1. Uppfordringen ur järngruvorna år 1937	48.
» 2. Järnmalmns anrikning, brikettering och sintring år 1937	56.
» 3. Tillverkningen av smältstycken och råskenor samt götmetall år 1937	60.
» 4. Tillverkningen av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål m. m. samt erhållet skrot år 1937	61.
» 5. Tillverkningen vid bergverken av andra metaller än järn m. m. år 1937	63.
» 6. Uppfordringen ur andra malmgruvor än järngruvor år 1937	64.
» 7. Avsaluproduktionen av oarbetad sten och stenarbeten år 1937	66.
» 8. Uppfordringen ur stenkolsgruvorna år 1937	68.
» 9. Motorer, använda vid bergverken år 1937	68.

Table des matières.

	Pag.
Aperçu général	7.
A. La production des mines, des usines et des carrières	8.
B. Matières brutes, combustibles et force motrice	29.
C. Patrons et personnel	36
D. Acquisition et défense des gisements	40
Résumé en français	43
Tableaux annexés:	
Tabl. 1. Extraction de minerais de fer, en 1937	48
Col. 1: Mines; col. 2: Nombre des journées d'exploitation; col. 3—4: Roche et minéral réunis tirés (col. 3) sous terre et (col. 4) à la surface; col. 5—6: Production (col. 5) et valeur (col. 6) de minéral de fer tiré directement utilisable; col. 7—9: Pour cent (col. 7) de fer, (col. 8) de phosphore et (col. 9) de soufre, contenu dans le minéral de fer directement utilisable; col. 10: Production de minéral propre à enrichir.	
» 2. Enrichissement de minerais de fer, en 1937	56
Col. 1: Usines; col. 2: Méthode d'enrichissement; col. 3: Nombre des heures de production; col. 4—8: Produit brut employé (col. 4—5) et pour cent (col. 6) de fer, (col. 7) de phosphore et (col. 8) de soufre; col. 9—13: Produit tout fait, (col. 9) quantité, (col. 10) valeur en couronnes, et pour cent (col. 11) de fer, (col. 12) de phosphore et (col. 13) de soufre; col. 14—17: Sinters (briques y compris) (col. 14) caractère des produits, (col. 15) nombre des heures de production, (col. 16) quantité et (col. 17) valeur en couronnes.	
» 3. Production de massiaux, fer brut en barres et lingots, en 1937	60
Col. 1: Produits; col. 2—3: Production totale, (col. 2) quantité et (col. 3) valeur en couronnes; col. 4—6: Produits destinés à la vente, (col. 4) à l'étranger, (col. 5) dans le pays, (col. 6) valeur en couronnes.	
» 4. Production de fer et d'acier forgé et laminé à chaud, ainsi que chutes de fer, en 1937	61.
Col. 1: Produits; col. 2—3: Production totale, (col. 2) quantité, (col. 3) valeur en couronnes; col. 4—6: Produits destinés à la vente, (col. 4) à l'étranger, (col. 5) dans le pays, (col. 6) valeur en couronnes.	
» 5. Production de métaux autres que le fer, etc., dans les usines, en 1937	63
Col. 1: Produits; col. 2—3: Production totale, (col. 2) quantité, (col. 3) valeur; col. 4—5: Produits destinés à la vente, (col. 4) quantité, (col. 5) valeur en couronnes; col. 6: Matières premières exclusivement ou principalement d'origine étrangère.	
» 6. Extraction de minerais autres que ceux de fer, en 1937	64
Col. 1: Mines; col. 2: Nombre des journées d'exploitation; col. 3: Roche et minéral réunis tirés; col. 4—8: Production et valeur de minerais directement utilisables: (col. 4) or, (col. 5) cuivre, (col. 6) manganèse, (col. 7) graphite, (col. 8) pyrite de fer; (col. 9—10) total, (col. 9) quantité, (col. 10) valeur en couronnes; col. 11: Pour cent de métal contenu dans les minerais; col. 12: Production des minerais propres à enrichir.	

	Pag.
Tabl. 7. Production destinée à la vente des carrières et des ateliers pour dégrossir, casser, tailler et polir la pierre, en 1937	66.
Col. 1: Produits; col. 2: Unité; col. 3—4: Production, (col. 3) quantité, (col. 4) valeur en couronnes.	
» 8. Houille extraite, en 1937	68.
Col. 1—2: Mines; col. 3: Nombre des journées d'exploitation; col. 4: Roche, houille et argile réunies tirées; col. 5—13: Production et valeur: (col. 5—9) de houille, (col. 10—11) d'argile réfractaire et (col. 12—13) de klinker.	
» 9. Moteurs employés dans les mines, les usines et les carrières, en 1937	68.
Col. 1: Caractère des moteurs; col. 2—21: Moteurs dans (col. 2—9) les mines, (col. 10—13) les usines de schlich, de briquettes et de sinters, (col. 14—17) les usines de fer et les autres usines pour la production de métaux, etc., (col. 18—21) les carrières et ateliers de pierre; col. 22—25: Totaux des moteurs.	

Allmän översikt.

Berättelsen om Sveriges bergshantering 1937 är, vad textavdelningen beträffar, fördelad på följande huvudrubriker:

- A. *Bergverkens produktion*, omfattande redogörelse för produktionen av järnmalm, tackjärn, ferrolegeringar, järnsvamp, smidbara mellanprodukter, smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål, andra malmer än järnmalm, andra metaller än järn samt diverse närstående bergverksprodukter, stenkol, eldfast lera och klinkerlera samt slutligen oarbetad sten och stenarbeten.
- B. *Råmaterial och bränsle samt drivkraft*.
- C. *Arbetsgivare och personal*.
- D. *Fyndigheters förvärvande och försvar*.

Mot kap. A i texten svara tabellbilagans åtta första tabeller. Tab. 9 innehåller uppgifter rörande använd drivkraft, vilka i texten sammanfattats under kap. B. Angående förbrukade råmaterial samt bränsle- och smörjmedel, arbetsgivare och sysselsatt personal samt förvärvande och försvar av fyndigheter lämnas uppgifter endast i textavdelningen.

* * *

Av översikten nedan framgår, att år 1937 för bergshanteringen som helhet utmärktes av ett starkt uppsving. Saluvärdet av tillverkningarna, som de närmast föregående åren visat avsevärd ökning och redan år 1935 överträffat 1929 års toppsiffra, steg sålunda jämfört med 1936 med ej mindre än 33 %. Arbetarantalet ökade liksom 1936 med ungefär 8 % och var det högsta noterade. Antalet arbetstimmar steg med över 9 %; medeltalet arbetstimmar per arbetare utgjorde 2 182 mot 2 167 år 1936.

Översikt av bergshanteringen år 1937.

	Antal arbets- ställen	Personal		Drivkraft i eff. hkr		Tillverk- ningarnas saluvärde Kronor
		För- valtnings- personal	Arbetar- personal	för omedelbar drift av maskiner och apparater	för drivande av elek- tricitets- generatorer	
Järngruvor	81	559	9 228	102 352	9 800	186 283 394
Andra malmgruvor	23	175	1 859	22 102	1 641	33 221 332
Järnverk	73	4 103	36 037	302 804	238 790	446 630 663
Andra metallframställningsverk o. d.	5	222	1 327	17 245	1 900	43 903 891
Stenkolsgruvor	6	59	1 054	6 082	—	5 310 007
Stenindustriella anläggningar ..	594	794	13 073	34 338	1 602	49 900 381
Summa 1937	782	5 912	62 578	484 923	253 733	765 249 668
» 1936	730	5 418	57 774	459 147	252 647	577 516 485

Samtliga grupper ha större eller mindre ökning i produktionens försäljningsvärde sedan år 1936. Störst är ökningen för järngruvor och andra malmgruvor, för

vilka båda grupper försäljningsvärdet ökat med mer än hälften; för järnverken är ökningen 30 %.

Arbetsantalet har ökat för samtliga grupper med undantag för metallframställningsverken. Stor ökning av arbetsantalet visa järnverken, järngruvorna och stenindustrin. — Anmärkas bör, att vad järnverken beträffar, ha förändringar skett i fråga om redovisningen av två verk. Sålunda medräknas bland järnverken i denna berättelse ej längre en tidigare med stålverk förenad mekanisk verkstad i Älvsborgs län. Däremot har en anläggning med framställning av ferrolegeringar i Västernorrlands län, vars arbetare tidigare endast redovisats i texten (jämför sid. 38), nu beträffande denna del av anläggningen behandlats som ett med övriga järnverk jämställt arbetsställe.

Beträffande dels omfattningen av det för bergsberättelsen använda primärmaterial, dels förefintliga skiljaktigheter mellan de här meddelade siffrorna och motsvarande uppgifter i kommerskollegii allmänna industriberättelse, dels betydelsen i vissa fall av uttrycket arbetsställe hänvisas till inledningskapitlen i 1925, 1926, 1931 och 1936 års berättelser om bergshantering.

A) Bergverkens produktion.

Järnmalm.

Järnmalmsbrytningen ökade liksom de närmast föregående åren mycket kraftigt; brytningskvantiteten, 14 952 549 ton, låg sålunda 32·9 % högre än 1936 års siffra och 30·4 % högre än 1929 års toppsiffra. Av uppgifterna å sid. 13 framgår, att även exportsiffrorna ökade mycket kraftigt. Skillnaden mellan brytnings- och exportsiffrorna motsvarades ungefärligen av förbrukningen vid järnverken (sid. 31) samt konsumtionen vid briketterings- och sintningsverken. Några större förändringar i de åren 1933—1936 alltmer minskade malmlagren synas sålunda ej ha ägt rum under året.

Produktionen av järnmalm (från gruvor) åren 1861—1937.

Årligen	Antal med malmfångst arbetade gruvor ¹⁾	Vunnen malm (inkl. slig) Ton	Å r	Antal med malmfångst arbetade gruvor ¹⁾	Vunnen malm (inkl. slig) Ton	Därav manganhaltig järnmalm ²⁾ Ton
1861—1870	461	497 905	1926—1930..	272	9 099 934	100 486
1871—1880	479	753 850	1931—1935..	232	5 250 904	86 578
1881—1890	513	902 230	1936.....	209	2 698 750	54 950
1891—1900	339	1 905 646	1937.....	215	5 253 058	126 938
1901—1910	313	4 094 417		238	7 932 854	127 663
1911—1920	319	6 312 281		274	11 249 605	150 289
1921—1925	270	6 584 408		304	14 952 549	129 848

Följande tabell utvisar för samtliga län med undantag för Gävleborgs län ökning i brytningssiffrorna. Största ökningen visar Norrbottens län, vilket liksom år 1936 fått sin procentuella andel av brytningen kraftigt ökad. För Kopparbergs län framgår däremot liksom år 1936 minskad andel av brytningen.

¹⁾ Fr. o. m. 1921 utmål. — ²⁾ Enligt definition av den enligt 1928 års internationella konvention rörande ekonomisk statistik tillsatta expertkommittén räknas såsom manganhaltiga järnmalmer de järnmalmer, vilkas manganhalt ligger mellan 10 % och 80 % av järnhalten, om den sammanlagda halten är minst 40 %. Beträffande mangankvantiteten i järnmalmen jämför sid. 24.

I de län, där brytningen huvudsakligen sker för de svenska järnverken, har brytningen i allmänhet relativt taget gått tillbaka.

Järnmalmproduktionen inom olika län åren 1935—1937.

L ä n	Vunnen malm (inkl. slig)					
	1935		1936		1937	
	Ton	%	Ton	%	Ton	%
Stockholms län	23 343	0·3	29 452	0·3	37 413	0·2
Uppsala län	53 983	0·7	100 404	0·9	145 829	1·0
Södermanlands län	66 966	0·8	67 598	0·6	70 334	0·5
Jönköpings län	—	—	—	—	4 395	0·0
Värmlands län	84 098	1·1	99 631	0·9	101 194	0·7
Örebro län	534 193	6·7	676 195	6·0	782 453	5·2
Västmanlands län	275 389	3·5	308 414	2·7	379 641	2·5
Kopparbergs län	1 990 705	25·1	2 455 655	21·8	2 617 270	17·5
Gävleborgs län	15 633	0·2	45 517	0·4	38 695	0·3
Norrbottnens län	4 888 544	61·6	7 466 739	66·4	10 775 325	72·1
Hela riket	7 932 854	100·0	11 249 605	100·0	14 952 549	100·0

Nedanstående tablå avser att visa utbytet av järnmalm i förhållande till totala berg- och malmbrytningen inom fyndigheterna i olika landsdelar.

Berg- och malmbrytningen i järngruvorna samt malmvärdet år 1937.

L ä n	Inom fyndigheten brutet berg och malm	Vunnen direkt användbar malm	Direkt användbar malm i % av bergbrytningen	Vunnen anrikningsmalm	Anrikningsmalm i % av bergbrytningen	All producerad direkt användbar malms	
	Ton			Ton		värde 1 000 kr.	medelvärde per ton kr.
Stockholms län	87 483	—	—	48 217	—	—	—
Uppsala län	146 568	112 887	77·0	—	—	1 299	10·08
Södermanlands län ..	140 402	4 293	3·1	126 380	90·0	86	15·48
Jönköpings län	—	—	—	—	—	13	3·00
Värmlands län	182 367	47 520	26·1	94 792	52·0	398	8·37
Örebro län	1 095 956	617 724	56·4	289 699	26·4	5 305	8·35
Västmanlands län ..	686 055	168 979	24·6	441 967	64·4	1 565	9·26
Kopparbergs län	3 887 539	2 175 054	55·9	704 773	18·1	23 221	10·62
Gävleborgs län	92 942	—	—	70 651	76·0	20	8·00
Norrbottnens län	11 593 894	10 545 840	91·0	476 240	4·1	125 537	11·90
Hela riket 1937	17 913 206	13 672 297	76·3	2 252 719	12·6	157 444	11·47
» » 1936	13 606 944	10 210 858	75·0	1 795 114	13·2	98 690	9·66

I den direkt användbara malmen och anrikningsgodset ha ej inräknats ur äldre varp erhållna kvantiteter. Värdesiffrorna avse däremot *all* under året vunnen direkt användbar malm. Om hänsyn toges huvudsakligen till den direkt användbara malmen, framgår tydligt av tablå, att malmutbytet vid de norrbottniska fälten, där brytning i dagen övervägande äger rum, vida överträffar motsvarande utbyte vid de mellansvenska gruvorna. Medelvärdet per ton

malm visar, i likhet med vad som varit fallet de tre närmast föregående åren, uppgång; samtliga län med undantag för Gävleborgs län ha att uppvisa höjda malmpriser. Denna stegring i malmpriset är något högre för Norrbottens län än för riket i dess helhet.

Av *all* under året vunnen direkt användbar malm, 13 727 952 ton, hade 3 302 384 ton erhållits vid 26 i samband med gruvbrytningen drivna magnetiska sovrings- och separeringsverk, 1 036 908 ton vid 5 kombinerade verk samt 40 950 ton vid ett våtmekaniskt verk. År 1936 redovisades 1 891 649 ton erhållna vid magnetiska och 1 061 544 ton vid kombinerade verk.

Av nedan meddelade sammanställningar framgår den vunna direkt användbara malmens beskaffenhet med hänsyn till järn-, fosfor- och svavelhalt. Fosforhalten har därvid omräknats till 50 % järnhalt.

Direkt användbar malm, fördelad länsvis efter olika järnhalt år 1937.

L ä n	Järnhalt				Summa
	Under 40 %	Fr. o. m. 40 % intill 50 %	Fr. o. m. 50 % intill 60 %	Fr. o. m. 60 % intill 70 %	
	T o n				
Uppsala län	—	24 425	104 395	—	128 820
Södermanlands län	—	—	5 456	106	5 562
Jönköpings län	4 395	—	—	—	4 395
Värmlands län	—	1 163	46 357	—	47 520
Örebro län	21 140	406 368	197 965	10 199	635 672
Västmanlands län	—	142 152	4 960	21 867	168 979
Kopparbergs län	70 228	110 271	272 475	1 734 136	2 187 110
Gävleborgs län	2 460	—	—	—	2 460
Norrbottens län	110 854	—	94 214	10 342 366	10 547 434
Hela riket 1937	209 077	684 379	725 822	12 108 674	13 727 952
» » 1936	159 975	252 030	739 937	9 069 624	10 221 566

Direkt användbar malm, fördelad länsvis efter olika fosforhalt år 1937.

L ä n	Fosforhalt (omräknad till 50 % järnhalt)						Summa
	Under 0·006 %	Fr. o. m.	Fr. o. m.	Fr. o. m.	Fr. o. m.	1 % eller däröver	
		0·006 %	0·04 %	0·1 %	0·7 %		
		intill 0·04 %	intill 0·1 %	intill 0·7 %	intill 1 %		
T o n							
Uppsala län	118 821	9 999	—	—	—	—	128 820
Södermanlands län	1 238	1 341	2 983	—	—	—	5 562
Jönköpings län	—	4 395	—	—	—	—	4 395
Värmlands län	3 223	44 297	—	—	—	—	47 520
Örebro län	183 400	425 243	26 422	607	—	—	635 672
Västmanlands län.....	73 432	95 547	—	—	—	—	168 979
Kopparbergs län	37 540	126 099	1 229	699 854	1 316 925	5 463	2 187 110
Gävleborgs län	—	2 460	—	—	—	—	2 460
Norrbottens län.....	26 690	1 107 582	372 096	3 172 054	—	5 869 012	10 547 434
Hela riket 1937	444 344	1 816 963	402 730	3 872 515	1 316 925	5 874 475	13 727 952
» » 1936	219 661	1 521 665	319 328	2 478 027	1 325 099	4 357 786	10 221 566

Direkt användbar malm, fördelad länsvis efter olika svavelhalt år 1937.

L ä n	Svavelhalt			Summa
	Under 0·01 %	Fr. o. m. 0·01 % intill 0·05 %	0·05 % eller däröver	
	T o n			
Uppsala län	—	82 880	45 940	128 820
Södermanlands län	—	2 579	2 983	5 562
Jönköpings län	—	—	4 395	4 395
Värmlands län	19 834	16 475	11 211	47 520
Örebro län	139 062	387 805	108 805	635 672
Västmanlands län	26 826	85 706	56 447	168 979
Kopparbergs län	193 310	1 872 062	121 738	2 187 110
Gävleborgs län	—	—	2 460	2 460
Norrbottnens län	198 189	8 009 750	2 339 495	10 547 434
Hela riket 1937	577 221	10 457 257	2 693 474	13 727 952
» » 1936	596 770	7 676 769	1 948 027	10 221 566

Brytningen av de fosforfattigaste malmerna har ökat relativt starkast. För övrigt visa de olika klasserna (efter fosforhalt räknat) jämförelsevis jämn stegring. Endast malmer med fosforhalt från 0·7 till 1·0 % — där hela brytningen härrör från Kopparbergs län — ha lägre brytningssiffra än 1936. Brytningen av de svavelfattigaste malmerna har minskat i Kopparbergs län.

Från gruvorna erhöles under 1937 förutom direkt användbar malm även 2 475 657 ton anrikningssmalm. Därav härrörde 1 287 713 ton från 15 av de å föregående sida omnämnda magnetiska sovrings- och separeringsverken jämte ytterligare 8 dylika verk. Motsvarande kvantiteter utgjorde 1936 resp. 1 989 365 och 827 321 ton. Av anrikningssgodset framställes vid anrikningsverken järnmalmsslig, vilken delvis bearbetas till briketter eller sinter vid härför anlagda verk. Ävenledes tillverkas numera sinter av krossad stycke-malm; av den redovisade sinterkvantiteten ha sålunda 49 826 ton mot 35 315 ton år 1936 uppgivits vara av detta slag. Beträffande produktionen av slig, briketter och sinter meddelas nedan en översikt.

Produktionen av slig, briketter och sinter av järnmalm åren 1933—1937.

Å r	Slig		Briketter		Sinter	
	Kvantitet Ton	Värde Kronor	Kvantitet Ton	Värde Kronor	Kvantitet Ton	Värde Kronor
1933.....	325 085	2 845 256	4 674	70 110	252 364	3 822 232
1934.....	569 097	4 785 834	11 510	196 759	520 697	7 527 355
1935.....	763 315	6 254 226	11 573	201 256	715 082	10 186 216
1936.....	1 028 039	9 069 456	8 557	148 542	829 955	12 200 533
1937.....	1 224 597	13 014 698	37 652	908 870	876 383	14 556 584

Sligproduktionen, som de senaste fyra åren mycket kraftigt ökats, låg 19·1 % högre än 1936. Sinterverken visade fjärde året i följd högre siffra än någonsin tidigare; 1937 års siffra låg 5·6 % högre än 1936 års. Vid de två i gång

varande briketteringsverken var produktionen ungefär fyra och en halv gånger så stor som 1936, och produktionssiffran var den högsta efter år 1925.

Den framställda sligens järnhalt i förhållande till det behandlade rågodsets belyses av följande tablå.

Det bearbetade anrikningsgodsets och sligens järnhalt år 1937.

R å g o d s		Därav framställd slig i ton med en järnhalt av i genomsnitt			
Med en järnhalt av i genomsnitt	Ton	50 % in- till 60 %	60 % in- till 70 %	70 % och däröver	Summa
Under 30 procent	148 151	11 729	29 049	—	40 778
Fr. o. m. 30 intill 40 procent	1 100 197	65 633	413 444	—	479 077
» » » 40 » 50 »	1 238 834	65 105	450 422	178 003	693 530
» » » 50 » 60 »	17 258	—	10 436	—	10 436
» » » 60 » 70 »	967	—	—	776	776
Summa 1937	2 505 407	142 467	903 351	178 779	1 224 597
» 1936	2 065 283	55 853	881 400	90 786	1 028 039

Utbytet av färdig vara, d v. s. sligkvantiteten i förhållande till mängden behandlat rågods, utgjorde 48·9 %. Av det rågods, som innehöll under 30 % järn, anrikades 36 813 ton med en järnhalt av endast 21·6 % på zink och bly, varvid även erhöles omkring 7 400 ton järnslig. Frånräknas dessa i tabellen ovan, framgår, att utbytet vid den egentliga järnmalm-sanrikningen utgjorde 49·3 %. Motsvarande siffra var år 1936 50·9 %.

I nedanstående översikter är den producerade sligen fördelad efter olika fosfor- och svavelhalt, fosforhalten omräknad till 50 % järnhalt.

Järnmalmssligens fosforhalt (omräknad till 50 % järnhalt) år 1937.

	Under 0·006 %	Fr. o. m. 0·006 % intill 0·04 %	Fr. o. m. 0·04 % intill 0·1 %	Fr. o. m. 0·1 % intill 0·7 %	0·7 % eller däröver	Summa
Slig i ton ..	446 611	455 684	—	322 302	—	1 224 597

Järnmalmssligens svavelhalt år 1937.

	Under 0·01 %	Fr. o. m. 0·01 % intill 0·05 %	0·05 % eller däröver	Summa
Slig i ton ..	397 361	337 947	489 289	1 224 597

En verkställd beräkning angående innehållen järnmängd i den direkt användbara malmen och sligen ger för år 1937 följande resultat.

	Totalkvantitet malm	Innehållen järnmängd	Medelhalt, %	
	Ton	Ton	1937	1936
Direkt användbar malm	13 727 952	8 353 500	60·9	60·6
Slig	1 224 597	782 156	63·9	63·6
Summa 1937	14 952 549	9 135 656	61·1	—
» 1936	11 249 603	6 852 699	—	60·9

Förutom ovan redovisad slig, erhållen genom anrikning av järnmalm, har under 1937 vid tvenne kopparverk som biprodukt vid framställning av koppar ur svavelkisbränder erhållits s. k. purple-ore, med hänsyn till järnhalt jämförlig med järnmalmsslig (55 à 60 % järn). Ifrågavarande produktion uppgick till 141 209 ton med ett värde av 1 441 030 kronor, medan kvantiteten för år 1936 utgjorde 125 471 ton. Vid det ena av verken ha av 47 751 ton purple-ore framställts 47 484 ton sinter (47 182 ton år 1936) med värdet 641 034 kronor. Vid det andra verket framställdes av 89 792 ton purple-ore 88 224 ton briketter (112 138 ton år 1936) med värdet 1 528 000 kronor.

Om graden av sysselsättning under senare år vid gruvarbete under jord, i dagbrott och vid allt egentligt gruvarbete överhuvud giver följande tablå en föreställning.

Gruvbrytningens fördelning på arbete under jord och i dagbrott.

År	Arbete under jord			Arbete i dagbrott			Allt arbete med malmfångsten		
	Under jord brutet berg och malm	Antal därmed sysselsatta arbetare	Ton per arbetare	I dagen brutet berg och malm	Antal därmed sysselsatta arbetare	Ton per arbetare	Totala kvantiteten vunnen malm	Samtliga arbetare	Ton per arbetare
	Ton			Ton			Ton		
1933....	2 566 761	1 819	1 411	3 097 294	536	5 779	2 698 750	4 923	548
1934....	4 471 787	2 319	1 928	4 335 953	539	8 044	5 253 058	5 838	900
1935....	6 464 563	2 666	2 425	4 912 455	546	8 997	7 932 854	6 567	1 208
1936....	8 252 246	3 053	2 703	6 981 504	596	11 714	11 249 605	7 304	1 540
1937....	10 809 258	3 761	2 874	9 867 554	758	13 018	14 952 549	8 853	1 689

Samtliga siffror för 1937 beträffande kvantiteten per arbetare — under jord och i dagen brutet berg och malm samt vunnen malm — äro liksom 1936 års siffror de högsta intill respektive år uppnådda.

Brytnings- och malmkvantiteterna per arbetare räknat uppnådde under förra högkonjunkturen maximum år 1929, varefter siffrorna sjönko. Efter 1933 har kvantiteten under jord brutet berg och malm per arbetare oavbrutet ökats. För underjordsbrytning överträffades 1929 års siffror för ton per arbetare år 1935, medan siffrorna för dagbrytning och totalkvantiteten vunnen malm först år 1936 överträffades 1929 års medelsiffror. Alla dessa siffror ligga 1937 ännu högre än 1936.

Samtliga de sifferuppgifter, som i det föregående meddelats, avse produktionen från gruvor. Därjämte ha under år 1937 ur några småländska sjöar erhållits 11 ton sjö- och myrmalm med värdet 168 kronor mot 9 ton år 1936. Totala kvantiteten under redogörelseåret vunnen järnmalm av alla slag uppgår till 14 952 560 ton med ett värde av 170 459 051 kronor. Motsvarande siffror för 1936 voro resp. 11 249 614 ton och 107 759 118 kronor.

Exporten av järnmalm under 1937 uppgick enligt handelsstatistiken till 13 768 209 ton styckemalm och slig med värdet 209 030 716 kronor samt 196 418 ton briketter och sinter med värdet 3 601 218 kronor, medan exporten 1936 utgjorde 10 976 246 ton styckemalm och slig med värdet 143 486 546 kronor samt 221 580 ton briketter och sinter med värdet 3 521 915 kronor.

Tackjärn.

Järnhanteringen hade att uppvisa mycket höga tillverkningsciffror, vilka för åtskilliga produkter överträffade de högsta tidigare noterade siffrorna. Under årets första hälft stego priserna mycket kraftigt, men därefter följde en avmattning i prisläget, vilken dock icke berörde exporttackjärnet. Järnimporten ökades mer än exporten, och järnkonsumtionen i landet torde ha varit den största, som någonsin förekommit.

Tackjärnsproduktionen ökade med 10·2 % till 647 593 ton. Siffran, som är den högsta som uppnåtts efter 1918, ligger dock under produktionssiffrorna för åren 1912—1918, 1914 års siffra undantagen.

Produktionen av tackjärn åren 1861—1937.

Årligen	Ton	Årligen	Ton	År	Ton
1861—1870	236 340	1911—1920	675 261	1934	524 781
1871—1880	347 468	1921—1925	361 297	1935	569 779
1881—1890	437 978	1926—1930	445 094	1936	587 760
1891—1900	494 471	1931—1935	414 329	1937	647 593
1901—1910	547 837	1933	323 073		

Till allra största delen föll ökningen i produktionen, som synes av nedanstående tabell, på martintackjärnet, framförallt på det sura. Gjuttackjärn och gjutgods ha även ökade produktionssiffror att uppvisa. Däremot minskades produktionen av bessemertackjärn.

Produktionen av olika slags tackjärn åren 1935—1937 i ton.

Olika slag av tackjärn samt gjutgods, framställt direkt från masugn	1935	1936	1937
Smidestackjärn	30 478	27 685	28 740
Bessemertackjärn, för sur process	34 427	32 448	25 151
” ” basisk ”	151 418	172 473	163 459
Martintackjärn, för sur process	161 204	166 864	214 724
” ” basisk ”	88 914	94 081	112 067
Gjuttackjärn för aducering	9 259	9 612	11 745
” ” andra ändamål	85 135	75 062	80 720
därav: hematittackjärn	.	.	40 315
fosfortackjärn	.	.	40 405
Gjutgods, framställt direkt från masugn	8 944	9 535	10 987
Summa	569 779	587 760	647 593

Värdet av redogörelseårets totala tackjärnsproduktion har uppgivits till 69 265 382 kronor eller i genomsnitt 107·0 kronor per ton, vilket betyder stor ökning i förhållande till 1936, då motsvarande medelvärde utgjorde 77·7 kronor. Genomsnittliga värdet, som oavbrutet sjunkit från 1925, då medelvärdet utgjorde 103·4 kronor, till 72·0 kronor år 1934, har därefter åter stigit och utgjorde nu det högsta medelvärdet efter 1921. För den till avsalu avsedda delen av tackjärnsproduktionen redovisas ett värde av 114·3 kronor per ton mot endast 84·7 kronor per ton år 1936.

Tackjärnstillverkningen inom olika län åren 1935—1937.

L ä n	1935		1936		1937	
	Ton	%	Ton	%	Ton	%
Stockholms län	14 427	2·5	16 244	2·8	16 519	2·6
Uppsala län	10 182	1·8	3 182	0·6	8 998	1·4
Södermanlands län	80 715	14·2	85 324	14·5	83 371	12·9
Östergötlands län	5 803	1·0	7 533	1·3	10 180	1·6
Göteborgs och Bohus län ..	3 067	0·5	2 928	0·5	3 429	0·5
Älvsborgs län	152	0·0	204	0·0	160	0·0
Värmlands län	59 550	10·5	59 390	10·1	56 573	8·7
Örebro län	70 017	12·3	62 945	10·7	85 111	13·1
Västmanlands län	79 743	14·0	80 451	13·7	88 087	13·6
Kopparbergs län	179 266	31·5	200 572	34·1	213 815	33·0
Gävleborgs län	66 857	11·7	68 987	11·7	81 350	12·6
Hela riket	569 779	100·0	587 760	100·0	647 593	100·0

Inom den mellansvenska bergslagen, framförallt Örebro län, har tackjärnsframställningen enligt ovanstående tabell starkt ökat. Kopparbergs och Gävleborgs län ha även visat vacker ökning i tackjärnsproduktionen. Uppsala län visar sedan 1936 nära tredubbling av den där numera obetydliga tackjärnsstillverkningen. För övriga län äro förändringarna i tackjärnssiffrorna i förhållande till år 1936 endast jämförelsevis obetydliga.

Tackjärnstillverkningen per masugn åren 1933—1937.

År	Antal masugnar i verksamhet	Blåsningstid	Medeltillverkning	Medelblåsningstid	Medeltillverkning per dygn och masugn			
					Totalt	Därav för		elektrotackjärn
			blästertackjärn framställt med enbart					
		per masugn		träkol		koks		
		Dygn	Ton	Dygn	Ton	Ton	Ton	Ton
1933.....	39	7 856	8 189	201	40·65	26·08	132·50	42·38
1934.....	47	12 224	11 106	260	42·70	27·71	144·41	38·90
1935.....	48	13 304	11 799	277	42·57	27·46	162·20	34·74
1936.....	47	12 544	12 438	267	46·60	29·09	173·71	36·01
1937.....	56	14 553	11 484	260	44·19	29·11	131·69	37·64

Av samtliga i landet befintliga brukbara masugnar, vilkas antal uppgivits till 83, voro under redogörelseåret 56 st., vilka fördelade sig på 35 verk, påblåsta, men en del blott under kortare tidsperioder. Att siffran för medeltillverkningen per dygn och masugn minskat för koksasmusnarna har sin grund däri, att flera masugnar med jämförelsevis liten kapacitet under året blästes med koks, troligen mera tillfälligtvis. Elektromasugnarna uppvisade liksom år 1936 högre medelsiffra än året förut. För vanliga blästermasugnar var medelsiffran nästan alldeles oförändrad sedan 1936. Lokalt sett belysas förhållandena av följande tablå.

Tackjärnstillverkningen per masugn i olika län åren 1935—1937.

L ä n	Medeltillverk- ning			Medelblåsnings- tid			Medeltillverk- ning per dygn och masugn		
	per masugn								
	Ton			Dygn			Ton		
	1935	1936	1937	1935	1936	1937	1935	1936	1937
Stockholms län	14 427	8 122	8 260	365	194	188	39·53	41·87	44·05
Uppsala län	10 047	3 182	8 085	333	100	256	30·17	31·82	31·58
Södermanlands län	40 358	42 662	41 686	240	219	240	168·51	194·80	173·69
Östergötlands län	5 803	7 533	10 180	228	253	341	25·45	29·77	29·85
Värmlands län	7 444	8 484	8 082	298	308	289	24·98	27·53	27·95
Örebro län	5 835	5 722	6 079	240	240	242	24·33	23·83	25·11
Västmanlands län	9 968	10 056	9 787	308	296	283	32·40	34·00	34·63
Kopparbergs län	25 609	25 072	21 382	290	271	264	88·40	92·39	81·08
Gävleborgs län	8 350	9 848	8 135	269	290	251	31·10	33·96	32·46
Hela riket	11 799	12 438	11 484	277	267	260	42·57	46·60	44·19

I nedanstående tablå är det framställda tackjärnet fördelat efter olika tillverkningsmetoder. Av vanligt blästertackjärn har tillverkningen ökat mycket starkt. Även kokstackjärn har högre produktionssiffror att uppvisa. I elektro-masugnar har tillverkningen varit tämligen konstant åren 1935—1937.

Tackjärnsproduktionen åren 1935—1937 med fördelning på olika framställningssätt.

	1935			1936			1937		
	Antal an-vända ugnar	Blåsnings-(drift)-tid Dygn	Tillverkning Ton	Antal an-vända ugnar	Blåsnings-(drift)-tid Dygn	Tillverkning Ton	Antal an-vända ugnar	Blåsnings-(drift)-tid Dygn	Tillverkning Ton
Vanlig masugn	42	11 736	511 891	41	11 014	529 482	50	13 092	588 100
därav med enbart träkol.	38	10 329	283 671	35	9 530	277 261	39	10 938	318 358
" " " koks ¹⁾	4	1 407	228 220	5	1 443	250 658	9	2 011	264 834
" " träkol och koks i blandning ¹⁾	—	—	—	1	41	1 563	2	143	4 908
Elektrisk masugn	6	1 568	54 476	6	1 530	55 096	6	1 461	54 991
därav med enbart träkol.	5	1 394	43 719	5	1 299	42 407	5	1 214	41 309
" " träkol och koks i blandning	1	174	10 757	1	231	12 689	1	247	13 682
Annan elektrisk ugn än masugn (med träkol och träkolsstybb eller koks och koksstybb)	3	390	3 412	3	573	3 182	4	736	4 502
Summa	51	13 694	569 779	50	13 117	587 760	60	15 289	647 593

¹⁾ En del av dessa masugnar ha dock delvis använts för tackjärnsframställning med enbart träkol.

Under redogörelseåret producerades kokstackjärn i Södermanlands, Örebro, Västmanlands och Kopparbergs län, elektrotackjärn förutom i sistnämnda län även i Värmlands och Örebro samt Uppsala, Göteborgs och Bohus jämte Älvsborgs län (i de tre senast nämnda länen i annan elektrisk ugn än masugn).

Slutligen meddelas även tvenne tabeller för att belysa, huru stor del av det tillverkade tackjärnet som varit avsedd för direkt försäljning genom export eller inom landet, varvid fördelning skett dels å olika slags tackjärn, dels å olika län.

Tackjärnets värde och avsättning år 1937 med fördelning på olika slags tackjärn.

Slag av tackjärn	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
			genom export	inom landet	Kronor
	Ton	Kronor	Ton		
Smidestackjärn	28 740	4 158 157	6 284	9 217	1 976 778
Bessemertackjärn, för sur process	25 151	2 811 425	—	3 418	328 100
” ” basisk ”	163 459	10 624 835	—	—	—
Martintackjärn, för sur process	214 724	27 809 115	35 093	37 015	9 057 885
” ” basisk ”	112 067	12 388 127	19 880	41 785	7 023 299
Gjuttackjärn för aducering	11 745	1 261 530	2 176	9 569	1 261 530
” ” andra ändamål: hematit-	40 315	4 422 992	5 830	30 832	3 987 691
” ” ” fosfor-	40 405	3 795 845	16 826	22 954	3 669 595
Gjutgods, framställt direkt från masugn	10 987	1 993 356	—	3 488	636 213
Summa 1937	647 593	69 265 382	86 089	158 278	27 941 091
” 1936	587 760	45 645 142	69 574	158 897	19 340 534

Tackjärnets värde och avsättning år 1937 med fördelning på olika län.

L ä n	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
			genom export	inom landet	Kronor
	Ton	Kronor	Ton		
Stockholms län	16 519	2 271 352	16 406	—	2 247 622
Uppsala län	8 998	1 063 490	1 265	913	247 490
Södermanlands län	83 371	7 023 420	18 563	64 183	6 897 170
Östergötlands län	10 180	1 774 668	4 274	2 324	1 114 451
Göteborgs och Bohus län ..	3 429	379 190	—	868	95 480
Älvsborgs län	160	20 445	—	—	—
Värmlands län	56 573	5 771 160	1 820	9 508	1 447 657
Örebro län	85 111	11 928 639	24 217	35 473	7 912 972
Västmanlands län	88 087	9 993 312	8 368	41 075	5 786 212
Kopparbergs län	213 815	16 531 432	10 856	3 934	2 118 437
Gävleborgs län	81 350	12 508 274	320	—	73 600
Hela riket 1937	647 593	69 265 382	86 089	158 278	27 941 091
” ” 1936	587 760	45 645 142	69 574	158 897	19 340 534

Av 1937 års totala tackjärnsproduktion ha 37.7 % angivits vara avsedda till direkt försäljning mot 38.9 % år 1936. Av avsalutillverkningen av tackjärn var mer än en tredjedel avsedd för export. Exporten av tackjärn uppgick enligt handelsstatistiken till 89 864 ton år 1937 mot 78 146 ton år 1936. Importen ökade från 167 134 ton till 190 115 ton.

Ferrolegeringar.**Järnsvamp.**

Produktionen av ferrolegeringar steg under år 1937 från 43 976 ton till 45 272 ton eller med 2·9 %. Denna produktionssiffra är liksom 1936 års den högsta, som intill respektive år uppnåtts.

Produktionen av ferrolegeringar åren 1933—1937 i ton.

År	Kisel-järn	Kisel-metall	Kisel-alumi-nium-järn	Kisel-alumi-nium-mangan-järn	Kisel-mangan-järn	Kisel-krom	Man-gan-järn	Spe-gel-järn	Krom-järn	Vol-fram-järn	Molyb-den-järn	Vana-din-järn	Summa
1933	8 273	—	—	—	2 465	—	1 243	—	10 156	242	74	—	22 453
1934	14 178	906	—	—	4 960	194	1 310	106	11 180	422	92	—	33 348
1935	14 930	935	153	—	6 109	—	2 874	239	16 004	1 184	415	24	42 817
1936	13 785	536	446	75	7 032	—	1 089	—	18 993	1 793	205	22	43 976
1937	14 066	1 220	—	—	7 238	—	1 502	618	18 035	2 070	446	77	45 272

Nedanstående tablå innehåller uppgifter beträffande värde och försäljning av olika slags ferrolegeringar.

Ferrolegeringarnas värde och avsättning år 1937.

Olika slag av ferrolegeringar	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
			genom export	inom landet	Kronor
	Ton	Kronor	Ton		
Kiseljärn med högst 15 % kisel	995	125 017	455	540	125 017
” ” mer än 15 % kisel	13 071	2 706 176	8 198	4 873	2 706 176
Kiselmetall	1 220	741 126	1 177	43	741 126
Kiselmanganjärn	7 238	1 706 624	5 813	1 407	1 701 724
Manganjärn	1 502	677 090	822	343	612 340
Spegeljärn	618	91 902	462	156	91 902
Kromjärn	18 035	13 403 277	11 527	4 075	11 367 979
Volframjärn	2 070	14 174 350	1 661	409	14 174 350
Molybdenjärn	446	3 068 160	282	125	2 704 290
Vanadinjärn	77	1 284 000	51	26	1 284 000
Summa 1937	45 272	37 977 722	30 448	11 997	35 508 904
” 1936	43 976	28 376 612	31 200	9 995	26 122 622

Beträffande kromjärn och kisel-manganjärn bör observeras, att endast handelsfärdig, slutraffinerad produkt ingår i de redovisade siffrorna. Produktionen av kiselkrom och råkrom har ej heller medtagits bland ferrolegeringarna i tabellen, enär ifrågavarande produkter använts vid produktionen av andra ferrolegeringar vid det verk, där de framställts.

Redogörelseårets produktion av ferrolegeringar härrör från sammanlagt 49 ugnar. Den redovisade sammanlagda drifttiden utgjorde 10 839 dygn (resp.

47 ugnar och 11 341 driftdygn år 1936). I 1 ugn har dessutom under 14 dygn för export framställts 61 ton siemensit (eldfast material) med ett värde av 20 943 kronor mot 770 ton med värdet 261 792 kronor år 1936.

Under året har i 2 ugnar under sammanlagt 430 dygn tillverkats 15 152 ton järnsvamp med ett värde av 1 929 773 kronor, av vilka 5 706 ton ha angivits vara avsedda för export och 9 446 ton för försäljning inom landet. En mindre del av denna järnsvamp har framställts efter nyare metoder i en ugn vid ett verk i mellersta Sverige. Under 1936 framställdes i 1 ugn 11 060 ton järnsvamp med värdet 1 197 000 kronor.

Smidbara mellanprodukter.

Tillverkningen av vällmetall har under senare år gått tillbaka tämligen oavbrutet, och numera tillverkas endast en bråkdel mot tidigare. Under de fem senaste åren märktes dock en oavbruten stegring i produktionen. Denna ökade, som framgår av nedanstående tabell, från 24 758 ton år 1936 till 26 460 ton eller med 6·9 %. Av sammanställningen å sid. 20 framgår, att under redogörelseåret endast hälften av de befintliga, brukbara härdarna varit i användning.

Produktionen av smältstycken och råskenor åren 1933—1937.

År	Lancashiremetod	Andra härdmetoder	Summa smältstycken och råskenor	
	Ton	Ton	Ton	Värde i kr.
1933	11 235	833	12 068	2 060 695
1934	15 250	1 688	16 938	3 015 094
1935	20 978	1 968	22 946	4 072 005
1936	23 856	902	24 758	4 458 404
1937	24 816	1 644	26 460	6 199 746

Götmetallproduktionen överträffade 1936 års toppsiffra med 13·1 %. Ökningen faller främst på de olika slagen av martingöt, speciellt sur, samt på elektro-stålgötmetall, vilket sistnämnda slag så gott som oavbrutet ökat efter 1919; på de senaste fyra åren har tillverkningen av elektrostålgötmetall nästan fördubblats.

Produktionen av götmetall åren 1933—1937.

År	Bessemergötmetall		Martingötmetall		Degelstålgötmetall		Elektrostålgötmetall		Summa götmetall	
	Ton	%	Ton	%	Ton	%	Ton	%	Ton	Värde i kr.
1933.....	58 232	9·2	440 968	70·0	403	0·1	130 258	20·7	629 861	79 062 784
1934.....	105 029	12·2	591 492	68·6	667	0·1	164 599	19·1	861 787	113 538 580
1935.....	108 966	12·2	600 763	67·0	397	0·0	186 268	20·8	896 394	121 161 238
1936.....	110 237	11·3	660 417	67·6	483	0·0	206 221	21·1	977 358	137 787 878
1937.....	109 280	9·9	742 017	67·1	495	0·0	253 810	23·0	1 105 602	203 622 035

I siffran för martingötmetall ingå 1 454 ton, som framställts i Brackelsbergsgn.

Av följande tvenne tablåer belyses dels framställningen av bessemer- och martingöt jämte skrotat gjutgods allt efter användningen av sur eller basisk infodring, dels fördelningen av sur och basisk martingöt samt elektro-stål jämte skrotat gjutgods å kvalitetsprodukt och ordinär produkt.

*Fördelning av bessemer- och martingötmetalen efter olika infodringsmetoder
åren 1935—1937.*

Tillverkningar	1935		1936		1937	
	Sur	Basisk	Sur	Basisk	Sur	Basisk
	T o n					
Bessemergöt	20 886	88 080	15 942	94 295	16 385	92 895
Martingöt	197 061	394 364	225 021	426 707	267 101	465 112
Martingjutgods, skrotat	5 169	4 169	4 595	4 094	5 080	4 724
Summa	223 116	486 613	245 558	525 096	288 566	562 731
	709 729		770 654		851 297	

*Fördelning av martingöt samt elektrostål jämte skrotat gjutgods efter kvalitet
åren 1935—1937.*

Tillverkningar	1935		1936		1937	
	Kvalitets- produkt	Ordinär produkt	Kvalitets- produkt	Ordinär produkt	Kvalitets- produkt	Ordinär produkt
	T o n					
Martingöt, sur	194 030	3 031	224 459	562	265 983	1 118
Martingjutgods, skrotat, surt....	3 977	1 192	3 800	795	4 141	939
Martingöt, basisk	64 565	329 799	59 508	367 199	71 070	394 042
Martingjutgods, skrotat, basiskt..	1 347	2 822	78	4 016	157	4 567
Elektrostålgöt	124 064	52 388	129 480	66 875	168 255	73 675
Elektrostålgjutgods	5 123	4 693	6 892	2 974	7 586	4 294

Sedan 1929 har någon tillverkning av blåsstål eller oräckt brännstål ej bedrivits.

Vällmetall framställdes under 1937 vid sammanlagt 12 verk, götmetall vid 35. Följande sammanställning visar, i vilken omfattning befintliga härदार och ugnar utnyttjats.

	Använda	Sammanlagd drifttid Dygn	Ej använda men bruk- bara	Använda i % av samtliga redovisade
<i>Härदार för framställning av vällmetall:</i>				
Lanchashirehärदार	41	3 176	45	48
Vallonghärदार	7	300	4	64
Skrotsmältningshärदार	1	41	—	100
Summa härदार	49	3 517	49	50

	Använda	Sammanlagd drifftid Dygn	Ej använda men bruk- bara	Använda i % av samtliga redovisade
<i>Ugnar för framställning av götmetall:</i>				
Bessemerugnar: sura	7	1 384	6	54
basiska	5	591	—	100
Martinugnar: sura	27	7 281	7	79
basiska	32	7 964	5	86
Brackelsbergsgugnar	1	133	—	100
Degelstålsugnar	2	347	3	40
Elektriska ugnar: ljusbåge-	37	7 361	7	84
induktions-	11	1 741	—	100
Brännstålsugnar	—	—	2	—
Summa ugnar	122	26 802	30	80

Tablån visar, att medan i genomsnitt omkring 80 % av alla befintliga ugnar för götmetallproduktion begagnats under åtminstone någon del av redogörelseåret, låg motsvarande siffra för färskningshårdarna vid 50 %; redovisningen på denna sistnämnda punkt lider troligen av en viss ofullständighet med avseende på ej använda men brukbara hårdar.

Smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål.

I tab. 4 redovisas produktionen år 1937 av stångjärn och -stål samt vissa andra smidda och pressade samt varmvalsade produkter, som, oberäknat i vissa fall omvällningar, framställt av förut ej vällda ämnen. I likhet med föregående år har därjämte i tabellen uppgivits värdet av manufakturvaror och mekaniska verkstadsprodukter, vilka blivit för avsalu framställda vid de i denna berättelse redovisade järnverken. Närmare specifikation av sistnämnda båda huvudslag av tillverkningar återfinnes i berättelsen om industri. Tabellen redogör sålunda, om ock delvis helt summariskt, för samtliga vid järnverken framställda mera förädlade produkter.

Som tillverkningarna av ämnesjärn och även i viss utsträckning andra av de redovisade produkterna, i den mån desamma ej som sådana exporteras eller gå till försäljning inom landet, ytterligare omvalsas till högre förädlade tillverkningar av smidesjärn och stål, hava i tab. 4 för undvikande av dubbelräkningar endast upptagits slutsummor för exporterat eller inom riket försålt smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål men ej för hela tillverkningen därav. Ej heller ha summor angivits för varmvalsade ämnen av götmetall, enär en del av de redovisade billetsen vidare utvalsats till platiner och sålunda finnas redovisade under båda dessa rubriker. Denna åtgärd utesluter ej, att i slutsumman för inom landet försålda tillverkningar gömma sig vissa dubbelräkningar, ty ett från ett verk till ett annat sålt parti kan av det senare verket hava ytterligare utvalsats. I vilken utsträckning dubbelräkningar av antydd art förekomma, låter sig emellertid ej utreda på grundval av den årliga produktionsstatistikens material.

Beträffande siffrorna i omstående tabell är att märka, att åtskillnad ej göres mellan varm- och kallvalsade rör i statistiken för ett större verk, varför en del rör av senare slaget ingår i redovisningen såsom varmvalsade.

*Tillverkningen av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål
åren 1935—1937.*

Varuslag	1935			1936			1937		
	Totala kvanti- teten	Därav för export	Värde å tillverk- ningarna 1 000 kr.	Totala kvanti- teten	Därav för export	Värde å tillverk- ningarna 1 000 kr.	Totala kvanti- teten	Därav för export	Värde å tillverk- ningarna 1 000 kr.
	Ton	%		Ton	%		Ton	%	
Smitt järn av väll- metall.....	1 059	98·9	414	767	97·8	293	1 337	93·9	615
Varmvalsat järn av vällmetall ¹⁾	10 689	51·3	2 465	15 706	35·8	3 124	10 103	65·6	2 972
Smitt järn och stål av götmetall ¹⁾ ..	17 927	20·4	10 296	19 065	20·9	11 423	24 059	23·8	16 797
Varmvalsat järn och stål av götmetall:									
Billets (inkl. massiva tubämnerna) och pla- tiner, för avsalu....	51 492	8·2	7 819	48 054	11·1	7 753	62 974	17·4	13 808
Stångjärn och -stål (exkl. stångjärnsav- hugg).....	242 012	15·8	56 601	255 288	18·0	63 500	219 023	16·3	65 665
ihålligt borrhåll.....							18 523	95·3	9 898
Bandjärn och bandstål m. m.							46 165	15·7	15 162
Balkar.....							12 011	—	2 241
Vinkeljärn och annat fasonjärn (inkl. hjul- band).....	47 466	3·2	7 979	41 564	4·3	7 438	36 650	4·4	8 486
Järnvägsskenor m. m.	16 657	—	2 482	18 325	—	2 767	20 670	—	3 196
Skarvjärn och botten- plåtar.....	713	—	116	7 018	—	1 079	6 780	—	1 527
Axlar.....	1 741	5·1	446	2 106	17·6	534	1 654	6·0	590
Valstråd.....	98 383	20·5	18 679	109 545	21·3	21 590	119 300	21·4	29 485
Grov- och mediumplåt	35 197	3·0	7 864	39 474	1·9	9 706	44 053	3·4	14 168
Tunnplåt.....	70 931	6·6	22 759	76 335	5·6	25 220	84 871	4·7	35 976
Rör (inkl. ihålliga tub- ämnerna).....	69 629	48·2	27 223	69 367	44·8	27 773	72 774	45·2	33 762
Stångjärnsavhugg och skrot.....	240 319	0·3	15 938	262 849	0·2	19 078	305 025	0·2	25 728

Siffrorna i ovanstående tabell äro ej fullt jämförbara de olika åren emellan, enär den rubricering, enligt vilken uppgiftslämnarna från och med redogörelseåret avlämna sina årsrapporter och som återfinnes i tab. 4, på en del punkter skiljer sig från den förut använda. I stora drag torde tabellen dock återspegla förändringarna åren emellan. Densamma utvisar ökning för alla mera betydande tillverkningar, varmvalsat järn av vällmetall undantaget. Produktionsökning har sålunda inträtt för billets och platinor, avsedda för avsalu, med 31·0 %, smitt järn och stål av götmetall med 26·2 %, balkar, vinkeljärn och annat fasonjärn med 17·1 %, järnvägsskenor med 12·8 %, grov- och mediumplåt med 11·6 % samt tunnplåt med 11·2 %. Sammanlagda kvantiteten vid järnverken producerat för direkt försäljning avsett smitt och pressat

¹⁾ Av ämnerna ha endast medräknats för avsalu avsedda ämnerna.

samt varmvalsat järn och stål (stångjärnsavhugg och annat skrot ej inräknat) uppgick 1937 till 665 080 ton, medan kvantiteten år 1936 var 613 075 ton. Av de till avsalu redovisade smidda och pressade samt varmvalsade produkterna ha 22.7 % år 1937 mot 20.1 % år 1936 uppgivits vara avsedda för export.

Värdet av järnverkens avsaluproduktion av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål samt gjutgods, manufakturvaror och mekaniska verkstadsprodukter framgår av följande sammanställning.

Värdet av järnverkens avsaluproduktion av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål m. m. åren 1935—1937.

	1935	1936	1937
	Kronor	Kronor	Kronor
Smitt järn av vällmetall	411 400	287 195	614 600
Varmvalsat järn av vällmetall	2 150 307	2 977 687	2 942 265
Smitt järn och stål av götmetall	9 383 060	10 019 268	15 433 419
Varmvalsat järn och stål av götmetall.....	131 301 132	142 826 374	192 557 349
Därav: Ämnen	7 845 627	7 753 269	13 807 585
Grov- och mediumjärn.....	38 864 832	42 604 827	78 892 311
Finjärn	32 945 504	37 149 846	30 614 209
Plåt	26 475 039	29 846 712	37 858 561
Rör (inkl. ihålliga tubämnen)	25 170 130	25 471 720	31 384 683
Summa smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål	143 245 899	156 110 524	211 547 633
Manufakturvaror och verkstadsprodukter:			
Tackjärns- och metallgjutgods	3 537 997	3 536 656	4 063 220
Manufakturvaror av järn och stål.....	50 746 998	55 143 699	75 538 678
Maskingods och övriga verkstadsarbeten	59 579 707	58 819 605	58 989 071
Summa manufaktur och verkstadsprodukter	113 864 702	117 499 960	138 590 969

Totala redovisade värdet av järnverkens för avsalu avsedda tillverkningar av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål, järn- och stålmanufaktur samt mekaniska verkstadsprodukter uppgick följaktligen för redogörelseåret till 350.1 milj. kronor mot 273.6 milj. kronor 1936 och 257.1 milj. kronor 1935. Häri ingår ej värdet av den relativt obetydliga avsalupost vid tillverkningen fallet skrot för omsmältning, som redovisas i tab. 4. Att värdet av maskingods och övriga verkstadsarbeten år 1937 ej visar nämnvärd stegring sedan 1936, beror på den å sid. 8 omnämnda ändringen i redovisningen av en större mekanisk verkstad.

Andra malmer än järnmalm.

Den totala brytningen av s. k. ädlare malmer uppgick, såsom framgår av tab. 6 i tabellverket, under år 1937 till 253 400 ton direkt användbar malm av olika slag med ett sammanlagt värde av 15 972 729 kronor jämte 722 235 ton för anrikning avsedd produkt. Vid 12 anrikningsverk, varav två även användes för järnmalmsanrikning, framställdes under redogörelseåret av 824 163 ton rågods 261 256 ton slig av skilda slag med ett sammanlagt värde av 17 607 660 kronor. Verken voro för anrikning av enbart annan malm än järnmalm i gång sammanlagt 71 937 timmar.

Under senare år har hela fångsten fördelat sig på de olika produkterna på sätt som framgår av följande sammanställning.

Produktionen av andra malmer än järnmalm åren 1933—1937 i ton.

	1933	1934	1935	1936	1937
Guldmalm	366 364	255 113	307 231	296 185	244 978
Silver- och blymalm.....	12 188	13 129	14 213	15 329	14 819
Kopparmalm	3 084	3 223	4 175	5 453	7 628
Manganmalm	6 222	6 312	7 228	6 359	6 128
Zinkmalm	46 335	54 909	59 617	64 635	67 897
Volframalm	—	—	—	67	138
Svavelkis.....	86 295	100 572	106 815	134 206	172 968
Grafitmalm.....	—	—	275	250	100

Brytningskvantiteten för guldmalm har visserligen nedgått även under år 1937, men av tab. 6 liksom nedanstående tablå över metallinnehållet i malmerna framgår, att guldrikare malmer brutits under året. Den brutna kvantiteten svavelkis är den högsta någonsin noterade siffran, 28·9 % högre än 1936 års. Brytningen av kopparmalm har sedan 1933 år från år stigit. Zinkmalmssiffran har endast överträffats åren 1929 och 1930.

Fördelningen av 1937 års fångst på direkt användbar malm och slig jämte malmernas värde visas av sammanställningen nedan.

	Direkt användbar malm		Slig		Summa användbar malm	
	Ton	Värde i kr.	Ton	Värde i kr.	Ton	Värde i kr.
Guldmalm	159 951	¹⁾ 14 800 000	85 027	¹⁾ 5 900 000	244 978	20 700 000
Silver- och blymalm.....	—	—	14 819	3 343 248	14 819	3 343 248
Kopparmalm	8	340	7 620	1 318 670	7 628	1 319 010
Manganmalm	3 595	72 689	2 533	149 071	6 128	221 760
Zinkmalm	—	—	67 897	5 431 496	67 897	5 431 496
Volframalm.....	—	—	138	415 000	138	415 000
Svavelkis.....	89 746	1 096 700	83 222	1 050 175	172 968	2 146 875
Grafitmalm.....	100	3 000	—	—	100	3 000

En i likhet med föregående år gjord reduktion av de ofta mycket olikvärdiga malmerna till innehållen ren metall har givit till resultat nedanstående kvantiteter.

	Guld kg	Silver kg	Koppar ton	Mangan ton	Volfram ton	Zink ton	Bly ton	Arsenik ton	Svavel ton	Grafit ton
I direkt användbar malm ..	4 291	11 996	3 295	1 076	—	—	—	20 954	33 655	25
» slig	1 719	17 436	3 879	1 049	76	36 002	9 270	—	41 682	—
Summa 1937	6 010	29 432	7 174	2 125	76	36 002	9 270	20 954	75 337	25
» 1936	4 925	29 223	8 103	2 289	37	34 289	9 671	23 312	57 014	63

I denna tabell har av svavel endast medräknats det, som ingår i såsom svavelkis redovisade malmer. I övriga malmer redovisas ett svavelinnehåll av 44 306 ton. Vidare tillkomma 300 ton järn, ingående i manganmalmssligen från Långban. Framför allt må dock erinras om att jämte de malmer, vilka här betecknats såsom manganmalmer (med tillsammans 2 125 ton ren mangan), flerstädes i mellansvenska bergslagen brytas järnmalmer med stundom mycket betydande manganhalt. Produktionen av dylika malmer uppgick under 1937 enligt tab. 1 och 2, i vilka manganhalterna för malmer och sliger med en uppgiven halt

¹⁾ Frankalkylerat värde.

av minst 3 % redovisats, till 286 666 ton direkt användbar malm och 3 918 ton slig, tillsammans innehållande 16 440 ton ren mangan. Sammanlagt skulle alltså under redogörelseåret ha producerats åtminstone 18 565 ton mangan i olika slags malmer mot 17 561 ton år 1936.

Viktigast som exportvara av lithörande malmer är zinkmalm, varav under år 1937 utfördes 71 277 ton med ett värde av 6 174 383 kronor mot 67 977 ton året förut. Utförseln av silver- och blymalm uppgick till 15 550 ton med värdet 2 169 835 kronor mot 16 405 ton år 1936.

Andra metaller än järn samt diverse närstående bergverksprodukter.

De i följande sammanställning upptagna totalkvantiteterna ädlare metaller utgöra rikets årsproduktion oavsett tillverkningsställe och utgångsmaterial, medan i tabellavdelningens tab. 5 endast redovisas produkter, framställda vid de i denna berättelse under rubriken andra metallframställningsverk o. d. inräknade företagen.

Tillverkningen av andra metaller än järn m. m. åren 1933—1937.

Å r	Guld (ur malmer)	Silver		Platina (ur skrot)	Raffinadkoppar	
		Totala tillverk- ningen	Därav ur skrot		Totala tillverk- ningen	Därav ur skrot
		K i l o g r a m			T o n	
1933	4 228·2	7 615	—	2	6 767	129
1934	7 852·64	16 165	—	2	8 108	254
1935	6 803·45	18 946	5	1	8 816	389
1936	5 102·18	18 302	4	1	10 244	697
1937	4 906·37	17 131	—	2	10 100	1 007

Å r	Aluminium		Frisk- och raffinadbly (ur skrot)	Handels- och finzink (ur skrot)	Tenn (ur skrot)	Svavel
	Totala tillverk- ningen	Därav ur skrot				
	T o n					
1933	9	9	3	206	22	634
1934	297	12	3	134	14	505
1935	1 835	18	5	307	23	11 687
1936	1 819	17	5	380	26	19 616
1937	1 858	27	7	138	23	18 432

Den framställda guldkvantiteten var något lägre än 1936. Anmärkas bör, att endast den guldkvantitet, som under året slutraffinerats, medtages i statistiken för respektive år. Silverproduktionen har även minskat. Kopparproduktionen ur malmer var något lägre än 1936 års toppsiffra. Aluminiumframställningen ur utländskt råmateriel, som började hösten 1934, har varit tämligen konstant de tre senaste åren. Någon framställning av bly och zink ur inhemska malmer har under de senaste åren ej ägt rum.

Vid anläggningar, inordnade i bergsberättelsens grupp andra metallframställningsverk o. d., framställdes 1937 förutom i sammanställningen redovisade produkter bl. a. vissa närstående tillverkningar, nämligen 176 ton kopparskärsten, 4 639 ton cementkoppar, 216 ton råkoppar, 6 044 ton bessemerkoppar samt 40 ton koboltslag (samtliga halvprodukter), vidare 83 ton raffinad(koppar-)slag samt 5 ton pulveriserad brunsten.

Stenkol, eldfast lera och klinkerlera.

Stenkolsproduktionen uppnådde under 1937 en kvantitet av 460 465 ton, vilket innebär en ytterligare ökning på 1·0 % i förhållande till 1936 och att årets produktion liksom 1936 års är den största, som någonsin intill respektive år noterats. Produktionen utgör dock icke ens 7 % av landets totala stenkolskonsumtion, beräknad såsom summan av importöverskottet och den inhemska produktionen.

Produktionssiffrorna för eldfasta leror och klinkerlera, vilka — efter successiv nedgång åren 1931—1933 till ungefär endast en sjättedel av 1930 års siffror — under åren 1934—1936 visat avsevärd ökning, stego år 1937 med ytterligare 13·0 % resp. 37·8 %.

Produktionen av stenkol och leror åren 1933—1937 i ton.

Å r	Stenkol	Därav stenkol			Eldfast lera	Klinkerlera
	Totala kvantiteten	N:o 1	N:o 2	N:o 3		
1933.....	348 921	190 902	126 043	31 976	41 118	6 314
1934.....	415 226	213 322	144 787	57 117	56 369	7 951
1935.....	423 502	217 155	133 886	72 461	66 440	21 388
1936.....	455 846	231 110	131 968	92 768	88 345	35 725
1937.....	460 465	249 712	119 660	91 093	99 827	49 235

Stenkolsproduktionen redovisas ovan fördelad på tre olika kvaliteter: n:o 1 med ett effektivt värmevärde av 4 800—5 600 värmeenheter och med askhalt till och med 13 %, n:o 2 med 3 900—4 600 värmeenheter och med askhalt från 14 till och med 35 % och n:o 3 med omkring 2 700 värmeenheter och med askhalt från 36 till och med 55 %.

Genomsnittliga brytningen under jord av berg, stenkol och lera per arbetare vid den alltmer rationaliserade driften utgjorde 1937 enligt sammanställningen nedan ej mindre än 971 ton mot 954 ton 1936 och 887 ton 1935.

År	Brytningsmängd berg, stenkol och lera under jord Ton	Antal arbetare under jord	Ton per arbetare
1936	704 342	738	954
1937	727 235	749	971

Den totala brytningsmängden är likväl större än vad ovanstående siffror utvisa, enär även betydande, merendels obestämbara, kvantiteter sandsten och skiffer brytas men kvarlämnas som fyllning i gruvorna.

Oarbetad sten och stenarbeten.

Stenindustrin, vars produktion sedan år 1930 för varje år t. o. m. år 1933 minskades, har för åren 1934—1937 haft att uppvisa bättre tillverknings-siffror än de närmast föregående åren. Produktionens tillverkningsvärde, som såväl år 1934 som år 1935 steg med 17 % och år 1936 med över 15 %, ökade år 1937 ytterligare 7 %; antalet arbetstimmar ökades år 1937 med 5 %. Arbetarantalet steg med 4 % år 1937 mot 12 % år 1936. — Grovstensindustrin har nästan undantagslöst bättre produktionssiffror att uppvisa än år 1936. Gatstensproduktionen år 1937, 415 263 ton, låg 22 % högre än 1936 års men var dock ej ens hälften så stor som 1930 års produktionssiffra, 932 067 ton. Produktionen av storgatsten steg med nära en femtedel och produktionen av smågatsten med inemot en fjärdedel. En mindre del av smågatstenen utgjordes liksom år 1936 av maskinslagen sten. Exportsiffrorna för gatsten lågo under 1937 liksom 1936 avsevärt högre än föregående års siffror. Totalt uppgick exporten år 1937 till 273 863 ton mot 180 674 ton år 1936 och endast 93 472 ton år 1935 (708 172 ton år 1930). Över två tredjedelar av 1937 års export gingo till Nederländerna och Belgien. Kantstensproduktionen var så gott som oförändrad sedan 1936. Tillverkningen av byggnadssten, som åren 1935 och 1936 minskat avsevärt, nedgick med ytterligare 4 %. Makadamtillverkningen minskade med nära en åttondel jämfört med år 1936. Brytningen av blocksten av vanliga (röda och grå) graniter minskade med inemot en fjärdedel, medan brytnings-siffran för svarta och gröna graniter var tämligen oförändrad sedan 1936. Totala blockstensexporten ökade från 70 615 ton år 1936 till 74 426 ton år 1937. Värdesiffran för arbeten av kalksten och dolomit låg ungefär 8 % högre än 1936, medan värdet av marmorarbeten endast relativt obetydligt översteg 1936 års värdesiffra. Brytningen av fältspat och kvarts minskade med 19 resp. 14 %.

Vid kalkbruken hava under år 1937, vad den osläckta kalken beträffar, produktionssiffrorna för såväl periodiskt bränd kalk som kontinuerligt bränd kalk endast jämförelsevis obetydligt överträffat 1936 års siffror. För periodisk bränning användes under redogörelseåret 564 fältugnar, kalkfyrar och jordugnar samt för kontinuerlig bränning 79 schaktugnar och 5 ringugnar jämte 2 roterande brännugnar och 8 dolomitugnar. Uppgifterna om ugnarna avse liksom produktionsuppgifterna ovan framställningen vid de egentliga kalkbruken. För industriens eget behov brännes kalk vid en del sulfatmasse- och karbidfabriker samt sockerbruk. Produktionssiffrorna från dessa ha i not 3 till tab. 7 skilts ut ur totalkvantiteten. Vid sulfatmasse- och karbidfabrikerna redovisades 28 schaktugnar och 4 ringugnar, vid sockerbruken 22 schaktugnar.

Den på Kinnekulle bedrivna försöksverksamheten för utvinning av olja ur alunskiffer har under 1937 lämnat 376 ton råolja.

Till den årliga bergverksstatistiken insamlas allttjämt uppgifter rörande den totala brytningskvantiteten av vissa bergarter, men dessa data publiceras fr. o. m. 1928 års berättelse icke i tabellbilagan. För redogörelseåret äro dessa totala brytningsmängder följande: alunskiffer 323 057 ton (därav 308 763 ton till bränsle), täljsten 11 073 ton, sandsten 25 478 ton, lerskiffer 263 011 ton, flinta 10 422 ton, kalksten 3 300 951 ton (därav 97 001 ton kalkmargel, använd för cementfabrikation), marmor 12 794 ton, krita 24 140 ton samt kiselgur 7 575 kubikmeter.

Stenbrottens och stenhuggeriernas avsaluproduktion länsvis år 1937.

L ä n	Granit och gnejs			Svarta och gröna graniter		Täljsten	Skiffer
	Blocksten o. krossad sten	Gatsten	Andra arbeten	Blocksten	Arbetad sten	Arbetad sten, alla slag	
	Ton	Kronor		Ton	Kronor		
Stockholms stad	8 450	—	50 083	—	70 412	—	—
Stockholms län	13 055	14 672	434 207	—	12 900	—	—
Uppsala län	—	2 050	34 190	—	—	—	400
Södermanlands län	—	10 000	92 000	—	450	—	—
Östergötlands län	3 115	12 325	148 560	—	30 600	—	—
Jönköpings län	10 839	19 575	187 607	3 300	134 140	—	—
Kronobergs län	—	7 545	176 803	9 657	534 105	—	—
Kalmar län	620	241 340	692 521	150	1 780 180	—	—
Blekinge län	15 164	1 279 008	271 560	11 555	351 657	—	—
Kristianstads län	107 560	101 068	195 401	27 063	141 231	—	—
Malmöhus län	387 187	—	408 840	—	67 119	—	2 426
Hallands län	33 328	218 811	322 148	—	6 670	—	—
Göteborgs och Bohus län ..	72 612	5 981 361	1 686 591	278	28 160	—	10 834
Älvsborgs län	28 926	62 123	227 724	—	143 650	—	600
Skaraborgs län	4 690	52 275	217 493	70	19 075	—	990
Värmlands län	8 204	37 442	196 903	—	7 535	—	3 100
Örebro län	106	2 930	66 200	—	2 390	—	251 350
Västmanlands län	30	12 900	64 541	—	—	—	14 035
Kopparbergs län	9 022	5 699	106 265	20	4 780	—	—
Gävleborgs län	—	10 490	89 266	—	2 620	—	—
Västernorrlands län	2 690	14 600	37 714	—	—	—	—
Jämtlands län	6 014	—	17 950	—	—	747 594	—
Västerbottens län	—	—	13 310	—	—	—	—
Norrbottnens län	5 670	4 004	16 045	—	1 900	—	—
Hela riket 1937	717 282	8 090 218	5 753 922	52 093	3 339 574	747 594	233 735
» » 1936	817 699	6 323 523	5 583 354	53 452	2 964 452	637 800	315 615

L ä n	Sandsten, kvartsit och flinta		Kalksten, dolomit och marmor				Fältspat	Kvarts
	Råsten o. krossad sten	Arbetad sten, alla slag	Råsten o. krossad sten	Kalkstensmjöl	Arbeten av		Omalen	Ton
					Kalksten och dolomit	Marmor		
Ton	Kronor	Ton	Ton	Kronor	Ton			
Stockholms stad	—	5 328	—	—	61 641	493 473	—	—
Stockholms län	—	—	—	—	1 650	292 568	5 634	8 744
Uppsala län	—	—	—	—	—	9 000	—	—
Södermanlands län	—	—	3 800	—	3 950	1 297 944	—	100
Östergötlands län	16 560	18 730	5 589	—	165 483	854 565	260	110
Jönköpings län	—	3 800	—	—	9 205	33 320	—	—
Kronobergs län	—	—	—	—	—	79 500	—	—
Kalmar län	297	8 000	2 514	—	297 389	4 000	—	—
Gotlands län	—	182 198	716 039	10 735	31 715	85 050	—	—
Blekinge län	—	—	—	1 770	—	—	103	104
Kristianstads län	—	515	310	31 509	74 831	410	—	—
Malmöhus län	136 907	44 080	56 353	26 151	131 776	496 754	—	—
Hallands län	—	—	—	—	1 500	21 391	—	—
Göteborgs och Bohus län	—	—	—	—	500	524 590	7 891	11 832
Älvsborgs län	11 481	3 410	108	220	750	63 960	1 281	31 259
Skaraborgs län	950	115	12 837	—	353 003	33 573	—	—
Värmlands län	250	—	20 964	—	2 000	26 000	—	—
Örebro län	3 285	—	49 476	1 880	500 034	460 877	600	8 888
Västmanlands län	—	—	8 596	—	—	58 030	16 358	5 332
Kopparbergs län	338	16 950	28 397	8 831	3 690	18 900	55	9 301
Gävleborgs län	—	8 500	9 033	—	9 664	40 478	2 035	260
Västernorrlands län	—	—	—	—	—	14 963	—	—
Jämtlands län	—	—	10 026	100	433 300	—	—	—
Västerbottens län	—	—	—	—	—	17 100	—	—
Norrbottnens län	—	—	—	—	—	—	2 932	3 464
Hela riket 1937	170 068	291 626	924 042	81 196	2 082 081	4 926 446	37 149	79 394
» » 1936	176 493	295 280	807 829	67 548	1 921 490	4 776 110	45 977	92 755

B) Råmaterial och bränsle samt drivkraft.

Råmaterial och bränsle.

I tablån å sid. 31 ha sammanställts uppgifter angående åtgången av vissa råmaterial inom järn- och metaltillverkningens olika huvudgrenar 1937, och äro här under rubrikerna tackjärn (elektrotackjärn i annan ugn) och götmetall även inräknade smärre kvantiteter råmaterial, vilka konsumerats för tillverkningen av dylika produkter vid några anläggningar, som ej äro hänförliga till bergverk.

Den stegrade verksamheten inom bergshantering har naturligen haft till följd ökning i totala förbrukningen av råmaterial, ehuru en del förskjutningar ägt rum de olika slagen emellan. Användningen av sinter vid framställningen av blästertackjärn — såväl koks- som träkols- — har, i motsats till vad som var fallet åren 1934—1936, relativt minskats; absolut taget har konsumtionen av styckemalm, slig samt briketter och sinter dock starkt stigit. Vid elektromasugnarna har sinterförbrukningen däremot ökat, medan malmförbrukningen minskat. Den numera relativt obetydliga konsumtionen av briketter vid framställningen av blästertackjärn steg kraftigt. Vid götframställningen redovisas ökad förbrukning av såväl träkols- som kokstackjärn, och järnsvampskonsumtionen har även ökat. Förbrukningen av gjutjärnsskrot nedgick, men däremot ökades konsumtionen av smidesskrot kraftigt, relativt mer än götproduktionen; i synnerhet förbrukningen av eget smidesskrot har starkt ökats. Den ökade tillverkningen av specialstål avspeglas i ökad förbrukning av ferrolegeringar. Vid framställningen av guld- och silverhaltig bessemerkoppar redovisas lägre förbrukningssiffror för styckemalm och framförallt slig. Vid legeringsverken ökades förbrukningen av manganmalm, men däremot minskades konsumtionen av krommalm. — Av de 80 ton ferrolegeringar, vilka använts vid tackjärnssmältning i annan ugn än masugn, äro 35 ton högprocentigt kiseljärn, 39 ton manganjärn, 1 ton kromjärn och 5 ton fosforjärn; de 9 ton, som redovisas vid vanliga blästermasugnar, äro manganjärn; av de 229 ton, som redovisas vid framställning av ferrolegeringar, utgöra 182 ton högprocentigt kiseljärn och 47 ton kiselkalcium; de 2 ton, som redovisas vid framställningen av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål, äro högprocentigt kiseljärn; de 307 ton ferrolegeringar, vilka i tablån redovisas under rubriken övriga järnverksprodukter, utgöra: 51 ton högprocentigt kiseljärn, 25 ton manganjärn, 208 ton kromjärn, 13 ton fosforjärn, 9 ton volframjärn och 1 ton kiselkalcium. — En närmare specifikation av vid götmetallframställningen åtgångna legeringar, enligt tabellen å sid. 31 utgörande 19 862 ton, samt metaller lämnas nedan.

<i>Ferrolegeringar:</i>	<i>Ton</i>	<i>Metaller:</i>	<i>Ton</i>
Fosforjärn	41	Aluminium	102
Kiselaluminiumjärn	7	Kobolt	28
Kiselaluminiummanganjärn	5	Koppar	14
Kiseljärn, hållande högst 15 % kisel	233	Nickel	1 619
” ” mer än 15 % kisel ..	3 790		
Kiselkalcium	23		
Kiselkromjärn	38		
Kiselmanganjärn	1 379		
Koboltjärn	7		
Kromjärn	7 012		
Mangan- (och spegel-) järn	6 575		
Molybdenjärn	167		
Svaveljärn	2		
Titanjärn	32		
Vanadinjärn	54		
Volframjärn	497		

För de flesta olika slag av ferrolegeringar har förbrukningen ökat mer eller mindre starkt. Särskilt stor ökning framgår liksom de närmast föregående åren för kromjärn och kisel-manganjärn, och även kiseljärn visar stor ökning. För mangan- och spegeljärn föreligga även högre siffror, ehuru ökningen ej är så stark som åren 1934—1936. — Förbrukningen av nickel och aluminium har stigit starkt de senaste åren.

Förutom här redovisade förbrukade råmaterial ha bl. a. uppgivits åtgångna vid framställning av tackjärn 45 ton apatit och 35 ton soda, vid tillverkning av ferrolegeringar 101 ton bauxit, 132 ton flusspat, 4 ton kromoxid, 16 ton kalium-perklorat samt 13 542 ton bränd kalk, vid produktion av götmetall 184 ton vanadintackjärn, 125 ton bessemerugnsbottnar, 23 277 ton bränd kalk, 7 ton molybdenkalk, 5 ton kalciummolybdat, 411 ton flusspat och 1 816 ton sandsten, vid tillverkning av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål 805 ton sandsten samt vid metallframställningsverken 25 783 ton koksalt och 396 ton soda. Vid järnverken har tillsammans redovisats en förbrukning av 15 036 ton kvarts-, kvartsit- och silikategel, 9 540 ton chamottetegel, 2 138 ton magnesit- tegel, 21 ton bränd magnesit, 283 ton magnesitmjöl och -grus samt 2 224 ton eldfast lera. Vid ett järnverk har redovisats såsom mellanprodukt vid elektro-ståltillverkningen 58 255 ton bessemermetall, insatt flytande i ugnarna, vid ett annat 6 780 ton stål i flytande tillstånd överfört från ljusbågeugn till induktionsugn.

Slutligen må påpekas, att de under rubriken övriga järnverksprodukter vid järnverken redovisade kvantiteterna råmaterial icke göra anspråk på fullständighet.

Vid samtliga bergverk redovisades följande förbrukning av smörjmedel: maskin- och cylinderoljor 1 943 017 kg, smörjmedel för förbränningsmotorer, ång- och vattenturbiner samt kompressorer 196 586 kg, konsistensfett (inkl. kullagerfett) 392 582 kg samt övriga slag 287 218 kg. Förbrukningen av flota-tionsoljor redovisades med 262 930 kg, av transformatorolja med 89 929 kg samt av hårdningsoljor med 270 929 kg. För hårdningsoljor föreligga fullständigare uppgifter om förbrukningen än tidigare.

En allmän översikt över bergverkens förbrukning av bränsle 1937 lämnar tabellen å sid. 32, medan den första tablan å sid. 33, över träkolförbrukningen, är byggd på särskilda, specificerade uppgifter angående konsumtionen av träkol vid tillverkning av järn- och stålvaror. Att kvantitetssiffrorna i de båda tabellerna ej överensstämmer, beror dels på olika beräkningssätt från uppgiftslämnarnas sida (t. ex. med resp. utan avstybbning), dels på att i sistnämnda tabell äro inräknade vissa kvantiteter träkol, förbrukade för tillverkning av bergverksprodukter vid några företag, som ej hänföras till bergverk, vilka kvantiteter jämte andra bränslemedel, som åtgått för dylik tillverkning vid anläggningar av denna kategori, även äro redovisade under rubrikerna tackjärn (elektro-tackjärn i annan ugn) och götmetall i tablan å sid. 32 (jämför vad å sid. 29 sagts angående råmaterial). I tablan nederst å sid. 33 lämnas ur den under arbete varande industrierättelsen uppgifter — delvis preliminära — länsvis för redovisad produktion av träkol. Några uppgifter om den mest betydande träkolstillverkningen, milkolningen i skogarna, insamlas ej, enär ifråga-varande kolning är att anse såsom hörande till skogsbruket. Att märka är, att de redovisade värdena för tillverkade resp. förbrukade träkol gälla tillverknings- resp. förbrukningsplatsen, varför i de sistberörda värdena ingå frakt och inköpskostnader m. m.

Siffrorna i tabellen å sid. 32 angående bränslekonsumtionen inom vissa särskilda grenar av järnindustrien samt vid brikett- och sinterframställningen äro också närmast baserade på avgivna specialuppgifter.

Bland de för brikettering och sintring upptagna bränslemedlen ingår även det bränsle, som åtgått vid tillverkning av briketter och sinter av purple-ore.

*Åtgången av vissa råmaterial vid järnverk samt andra metallframställningsverk
o. d. år 1937 i ton.*

Slag av framställning	Järnmalm	Järnmalmsslåg	Briketter	Sinter	Mangalmalm	Andra malmer o. d.	Tackjärn	
			av järnmalmsslåg				tråköls-	köks-
Tackjärn	181 669	36 328	34 078	813 820	1 093	—	1	290
därav vid framställning av:								
elektrotackjärn i masugn ..	41 986	6 274	—	46 172	¹⁾ 869	—	—	—
elektrotackjärn i annan ugn	22	—	—	—	—	—	1	290
kokstäckjärn ..	38 452	914	8 137	379 252	—	—	—	—
annat tackjärn	101 209	29 140	25 941	388 396	²⁾ 224	—	—	—
Ferrolegeringar ..	49	569	67	—	³⁾ 17 366	⁵⁾ 48 669	—	—
Järnsvamp	—	22 501	26	—	—	—	—	—
Smältstycken och råskenor	—	—	—	—	—	—	28 852	—
Götmetall	26 938	814	459	6	⁴⁾ 109	⁶⁾ 819	250 502	268 708
Övriga järnverksprodukter	—	—	—	—	—	—	13 449	4 098
Andra metaller o. d.	—	—	—	—	¹⁾ 5 ⁷⁾ 421 451	—	—	—
Summa 1937	208 656	60 212	34 630	813 826	18 573	470 939 ⁸⁾	292 804	⁹⁾ 273 096
» 1936	186 509	49 630	8 128	756 310	16 346	499 927	274 303	254 981

Slag av framställning	Järnsvamp	Gjutjärns-krot	Smidesskrot			Ferrolegeringar	Slagg	Kalksten och dolomit	Kvarts	Elektroder
			eget	köpt						
				kvalitets-	ordinärt					
Tackjärn	—	3 641	1 442	—	263	89	7 269	110 732	1 026	425
därav vid framställning av:										
elektrotackjärn i masugn ..	—	—	44	—	—	—	¹²⁾ 691	11 708	256	361
elektrotackjärn i annan ugn	—	2 107	1 398	—	263	80	930	118	35	64
kokstäckjärn..	—	872	—	—	—	—	4 792	68 170	172	—
annat tackjärn	—	662	—	—	—	9	856	30 736	563	—
Ferrolegeringar ..	—	8	19	105	9 533	229	¹³⁾ 3 992	4 679	41 674	3 671
Järnsvamp.....	—	—	—	—	—	—	—	1 926	—	—
Smältstycken och råskenor	—	¹⁰⁾ 10	423	49	—	—	—	—	—	—
Götmetall.....	10 202	27 286	334 014	38 659	272 045	19 862	¹⁴⁾ 546	52 250	35 333	1 137
Smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål ..	—	—	211	2 127	25	2	—	18	3 955	—
Övriga järnverksprodukter	8	20 253	474	—	489	307	—	329	¹⁵⁾ 635	6
Andra metaller o. d.	—	—	—	—	3 033	—	—	1 335	¹⁵⁾ 23 747	1 241
Summa 1937	10 210	51 198	336 583	40 940	¹¹⁾ 285 388	20 489	11 807	171 269	106 370	¹⁶⁾ 6 480
» 1936	5 212	55 365	273 804	27 378	258 232	17 310	16 477	149 884	100 852	6 157

¹⁾ Inhemsk. — ²⁾ Inhemsk, varav 106 ton slig. — ³⁾ Därav 3 122 ton inhemsk malm och 338 ton inhemsk slig samt 13 906 ton utländsk malm. — ⁴⁾ Inhemsk, varav 72 ton slig. — ⁵⁾ Därav 42 187 ton krommalm och 2 413 ton krommalmslig, 405 ton molybdenmalm och 187 ton molybdenmalmslig, 19 ton magnesit och 103 ton vanadinmalm (utländska) samt 10 ton inhemsk och 3 345 ton utländsk volframalm. — ⁶⁾ Därav 670 ton krommalm och 142 ton volframalm (utländska) samt 7 ton inhemsk svavelkis. — ⁷⁾ Därav 3 650 ton inhemsk och 1 019 ton utländsk kopparmalmslig, 169 502 ton inhemsk guldmalm och 85 613 ton inhemsk guldmalmslig (även hållande silver, koppar, arsenik m. m.), 3 518 ton aluminiumoxid, 150 ton kryolit, 544 ton svavelkis samt 157 455 ton kisbränder (utländska). — ⁸⁾ Därav 242 243 ton blästertackjärn och 50 561 ton elektrotackjärn. — ⁹⁾ Därav 213 102 ton svenskt och 59 994 ton utländskt. — ¹⁰⁾ Därav 125 ton utländskt. — ¹¹⁾ Därav 90 301 ton direkt importerat. — ¹²⁾ Därav 666 ton manganslagg. — ¹³⁾ Därav 47 ton manganslagg och 42 ton volframslag. — ¹⁴⁾ Därav 22 ton vanadinslagg. — ¹⁵⁾ Därav 23 234 ton kvartsit. — ¹⁶⁾ Därav 2 039 ton kolektroder, 1 139 ton grafitektroder och 3 802 ton elektrodmassa.

Bränslekonsumtionen vid bergverken år 1937.

	Stenkol (inkl. stybboch briketter)	Koks	Koks- stybb	Torv- bränsle	Träkol	Träkol- stybb
	T o n			Hektoliter		
Järngruvor	14 754	2 109	48 862	—	15 866	591 657
därav vid brikettering och sintring..	4 174	77	42 455	—	2 330	572 657
Andra malmgruvor	538	1 768	—	—	542	—
Järnverk	485 975	270 690	34 445	485	19 191 990	37 848
vid framställning av:						
tackjärn	595	220 445	192	—	17 322 631	20 247
därav: elektrotackjärn i masugn	—	1 599	51	—	1 096 305	747
» i annan ugn	—	49	68	—	800	2 000
kokstackjärn	—	218 404	—	—	11 416	—
annat tackjärn	595	393	73	—	16 214 110	17 500
ferrolegeringar	184	5 130	23 553	—	376 305	—
järnsvamp	3 862	40	10 358	—	—	—
smältstycken och råskenor	202	—	—	—	781 119	—
götmetall	176 421	6 875	229	475	127 204	3 958
smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål	274 861	19 781	—	10	30 421	8 533
Andra metallframställningsverk o. d....	50 124	33 414	—	—	7 440	—
Stenkolsgruvor	2 553	—	—	—	—	—
Stenindustriella anläggningar	51 449	12 166	—	—	4 832	—
Summa 1937	605 393	320 147	83 307	485	19 220 670	629 505
» 1936	537 713	299 224	75 703	466	16 679 020	624 200

	Ved i större stycken (kastved)	Annat trä- bränsle	Flytande bränsle	Gas- formiga bränslen	Alun- skiffer	Summa bränsle med reduktion till stenkol ¹⁾
	Kubikmeter	Ton	Ton	1 000 m ³	Ton	Ton
Järngruvor	13 559	23 687	621	13 179	—	86 381
därav vid brikettering och sintring..	12	4 911	22	13 179	—	61 482
Andra malmgruvor	12 308	2 262	517	—	—	5 486
Järnverk	81 625	439 565	7 294	602 414	—	1 288 785
vid framställning av:						
tackjärn	253	—	1	270 481	—	567 710
därav: elektrotackjärn i masugn	34	—	1	—	—	20 389
» i annan ugn	—	—	—	—	—	171
kokstackjärn	—	—	—	269 424	—	269 932
annat tackjärn	219	—	—	1 057	—	277 218
ferrolegeringar	506	98	138	—	—	37 000
järnsvamp	—	—	—	—	—	14 780
smältstycken och råskenor	478	56	—	—	—	13 567
götmetall	58 617	284 186	2 950	56 100	—	234 730
smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål	10 789	36 083	2 340	184 510	—	332 576
Andra metallframställningsverk o. d....	12	91	3 487	—	—	90 576
Stenkolsgruvor	—	—	10	—	—	2 569
Stenindustriella anläggningar	101 046	28 832	13 368	—	291 901	162 601
Summa 1937	208 550	494 437	²⁾ 25 297	³⁾ 615 593	291 901	1 636 398
» 1936	193 021	492 207	24 179	550 722	261 826	1 476 757

¹⁾ De använda reduktionstalen äro för: koks och koksstybb 1·05; torvbränsle 0·5; träkol och träkolsstybb 0·017; ved i större stycken 0·17; annat träbränsle 0·09; flytande bränsle: bensin 1·6, motor- och pannbrännolja samt fotogen 1·5; gasformiga bränslen: masugns gas 0·15, lysgas 0·72, koksugns gas 0·7; alunskiffer 0·2. — ²⁾ Därav 22 756 ton motor- och pannbrännolja, 756 ton fotogen samt 1 785 ton bensin. — ³⁾ I siffran 615 593 ingår masugns gas med 613 989, lysgas med 352 och koksugns gas med 1 252.

Träkolsförbrukningen vid verk med framställning av järn och stål år 1937.

L ä n	Träkol av skogs- och stubbved	Träkol av sågverksribb	Summa	Värde i kronor	Medel- värde per hl i kronor
	H e k t o l i t e r				
Stockholms län	137 440	550 775	688 215	846 504	1·23
Uppsala län	489 825	800	490 625	569 360	1·16
Södermanlands län	25 373	121 400	146 773	177 110	1·21
Östergötlands län	234 140	330 327	564 467	644 297	1·14
Kronobergs län	—	240	240	291	1·21
Blekinge län	—	8 269	8 269	10 336	1·25
Malmöhus län	1 500	—	1 500	2 100	1·40
Älvsborgs län	608	72 378	72 986	82 557	1·13
Värmlands län	1 686 868	492 124	2 178 992	2 448 244	1·12
Örebro län	2 451 875	1 616 333	4 068 208	4 942 354	1·21
Västmanlands län	3 506 156	720 574	4 226 730	5 237 865	1·24
Kopparbergs län	1 469 890	487 636	1 957 526	2 512 592	1·28
Gävleborgs län	4 507 149	75 051	4 582 200	5 462 403	1·19
Västernorrlands län	56 618	42 351	98 969	93 229	0·94
Norrbottnens län	119 291	59 645	178 936	239 774	1·34
Hela riket	14 686 733	4 577 903	19 264 636	—	—
Värde i kronor	17 789 408	5 479 608	—	23 269 016	—
Medelvärde per hl i kronor	1·21	1·20	—	—	1·21

Tillverkningen av ugnskolade skogskol samt träkol av sågverksribb år 1937.

L ä n	Ugnskolade träkol av skogs- och stubbved	Träkol av sågverksribb		Summa	Värde i kronor	Medel- värde för denna produk- tion per hl i kronor
		Milskolade	Ugnskolade			
	H e k t o l i t e r					
Stockholms län	—	97 776	—	97 776	82 373	0·84
Uppsala län	—	17 772	—	17 772	19 285	1·09
Södermanlands län	—	163 327	154 635	317 962	340 369	1·07
Östergötlands län	—	443 264	—	443 264	457 517	1·03
Jönköpings län	—	341 414	—	341 414	352 133	1·03
Kronobergs län	—	110 617	—	110 617	106 992	0·97
Kalmar län	—	495 329	42 940	538 269	512 772	0·95
Kristianstads län	120 000	—	—	120 000	192 000	1·60
Skaraborgs län	—	26 410	—	26 410	31 064	1·18
Värmlands län	10 700	81 248	6 200	98 148	111 589	1·14
Örebro län	—	219 630	—	219 630	235 152	1·07
Västmanlands län	—	98 463	151 238	249 701	229 882	0·92
Kopparbergs län	515 436	342 164	736 876	1 594 476	1 798 876	1·13
Gävleborgs län	1 093 977	181 279	108 740	1 383 996	1 560 733	1·13
Västernorrlands län	—	12 730	—	12 730	16 050	1·26
Jämtlands län	3 150	75 722	—	78 872	88 523	1·12
Västerbottens län	—	52 112	—	52 112	62 740	1·20
Norrbottnens län	—	57 651	—	57 651	56 439	0·98
Hela riket	1 743 263	2 816 908	1 200 629	5 760 800	—	—
Värde i kronor	2 095 537	2 922 740	1 236 218	—	6 254 495	—
Medelvärde per hl i kronor	1·20	1·04	1·03	—	—	1·09

Medelinköpspriset för förbrukade träkol utgjorde, som synes, 121 öre per hl, vilket innebär en högst avsevärd ökning, med 42 öre per hl, sedan 1936.

I likhet med föregående år ha vissa beräkningar gjorts i syfte att erhålla ett enhetligt mått på bergverkens totala konsumtion av bränslemedel. Resultatet av dessa beräkningar framgår av sista kolumnen i tabellen å sid. 32. Redogörelseårets totala bränsleförbrukning skulle i enlighet härmed motsvara omkring 1 636 000 ton stenkol, d. v. s. representera ett värmevärde av c:a 11 000 miljarder kalorier, vilket innebär en ökning på nära 11 % mot en ökning av 5 % föregående år. Givetvis kan ej vid detta slags beräkningar hänsyn tagas till det ganska växlande värmevärdet hos olika kvaliteter av ett och samma bränsleslag. Den erhållna totalsiffran kan regelbundet anses något för hög, enär de redovisade stenkolen vid här gjord beräkning genomgående anses betyda prima engelska kol, medan i verkligheten inom flera produktionsgrenar stenkol med betydligt lägre värmevärde förbrukas, såsom vid stenkolsbrytningen och järnsvampsframställningen, där nästan uteslutande svenska kol användas.

För de flesta grenar av bergshantering har naturligtvis bränslekonsumtionen ökat samtidigt med produktionen. Absolut taget störst är denna ökning liksom de närmast föregående åren vid järnverken, där bränsleåtgången speciellt vid framställningen av träkolstackjärn, götmetall och valsverksprodukter visar stor ökning. Relativt visa järnverken något större ökning än bergshantering i dess helhet. Järnverkens andel i totala bränsleförbrukningen utgjorde under året 79 % mot 77 % åren 1935 och 1936. Den för järngruvorna redovisade bränsleåtgången, som under 1937 ökat med nära 9 % mot året förut, användes till största delen vid sintringsverken (inkl. brikettering och sintring av purple-ore). Vid stenindustriella anläggningar har bränslekonsumtionen ökat med nära 6 %, medan stenkolsgruvorna även 1937 visade lägre förbruknings-siffror än närmast föregående år. Bränslekonsumtionen vid metallframställningsverken var 9 % lägre än 1936. Som synes av tabellen, har konsumtionen av alla slag av bränslen stigit under året. Största ökningen i bränslevärde räknat visar förbrukningen av stenkol; särskilt vid valsverken samt vid stålframställningen har konsumtionen därav ökat. Även förbrukningen av träkol samt koks har starkt ökat. Mer än två tredjedelar av koksen och övervägande delen av träkolet ha använts vid tackjärnsframställning. Av övriga slag uppvisa ved, gasformiga bränslen och alunskiffer stor ökning.

De vid tillverkning av träkols-koks-tackjärn förbrukade råvarorna och bränslemedlen äro i tabellerna å sid. 31 och 32 inräknade under rubrikerna elektrotackjärn i masugn och annat tackjärn. En närmare redogörelse för åtgången av bränsle- och reduktionsmedel vid olika slag av tackjärnsframställning följer här nedan.

	Kvantitetsgrund och bränsleslag	Total- förbrukning	Medelförbrukning per ton tillverkat tackjärn
Elektrotackjärn i masugn: med enbart träkol ..	hl träkol	1 094 706	26·5 hl
» träkol-koks	ton koks	236 200	.
	» koksstybb	1 599	.
Elektrotackjärn i annan ugn	» koksstybb	49	.
	hl träkol	68	.
	» träkolsstybb	800	.
Kokstackjärn	ton koks	2 000	.
Träkolstackjärn i vanlig masugn	ton koks	218 404	0·82 ton
	hl träkol	16 213 781	50·9 hl
Tackjärn i vanlig masugn: med träkol-koks	» »	234 910	.
	ton koks	329	.

Siffran för medelförbrukningen av träkol vid framställning av vanligt bläster-tackjärn har stigit till 50·9 hl per ton från 50·3 år 1936; siffran för medelförbrukningen vid framställning av elektrotackjärn har sjunkit från 26·9 till 26·5

hl per ton. Medelförbrukningen av koks vid framställning av kokstackjärn var 0·82 ton per ton tackjärn år 1937 mot 0·80 ton år 1936.

I tablan nedan meddelas liksom i föregående berättelse en sammanställning över bergverkens konsumtion av elektrisk energi för elektrotermiska ändamål med fördelning på fem huvudrubriker.

	1 000 kWh
Tackjärnssmältning i elektrisk masugn	130 156
" " " annan elektrisk ugn.....	4 642
Smältning av ferrolegeringar.....	409 018
Stålsmältning	189 746
Elektrolys eller smältning av metaller	43 807
Summa	776 869

Totalsiffran steg under 1937 med 6·7 % jämfört med 1936 års toppsiffra. Förbrukningen har ökat vid alla slag av tillverkningar utom vid tackjärnssmältning i masugn. Störst är ökningen vid stålsmältning (45 milj. kWh) samt vid smältning av ferrolegeringar (7 milj. kWh). Av hela förbrukningen kom omkring 53 % (55 % år 1936) på ferrolegeringsframställning, 24 % (20 % år 1936) på stålsmältning, 17 % (19 % år 1936) på tackjärnssmältning samt 6 % (6 % år 1936) på smältning eller elektrolys av metaller.

Drivkraft.

En översikt över den under 1937 vid bergverken använda drivkraften meddelas i nedanstående tabell.

Av den för omedelbar maskindrift använda kraften, 484 923 hästkrafter, kommo nära två tredjedelar (62·4 %) på järnverken, medan gruvor, anriknings- och briketteringsverk tillsammans representerade över en fjärdedel (26·9 %). Av denna sistnämnda kraft, som synes utgörande 130 536 hästkrafter, användes för uppfordring och pumpning 30 458, för borrhning 20 863 och för andra ändamål 46 798 hästkrafter, varjämte vid anrikning redovisats 23 680 samt vid brikettering och sintring 8 737 hästkrafter.

Fördelningen av drivkraften på de särskilda länen framgår av tabellen å sid. 36, vari redovisas det effektiva hästkrafttalet hos såväl de för omedelbar drift som de för drivande av elektricitetsgeneratorer använda motorerna.

Använda motorer och deras fördelning på olika slag av bergverk år 1937.

	Gruvor, anriknings- och briketterings- verk		Järnverk		Andra metall- framställnings- verk o. d.		Sten- industriella anläggningar		Summa hkr
	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	
För omedelbar maskindrift:									
Vattenhjul	1	5	12	429	—	—	1	25	459
Vattenturbiner	3	220	120	22 258	—	—	3	85	22 563
Ångmaskiner	4	315	13	2 280	—	—	31	760	3 355
Olje- och gasmotorer..	17	559	3	250	—	—	207	4 551	5 360
Elektriska motorer ..	4 067	129 437	14 365	277 587	1 605	17 245	2 214	28 917	453 186
Summa 1937	4 092	130 536	14 513	302 804	1 605	17 245	2 456	34 338	484 923
" 1936	3 745	123 091	13 288	286 905	1 529	17 520	2 248	31 628	459 147
För elektrisk generatordrift:									
Vattenturbiner	50	9 635	143	211 588	—	—	1	900	222 123
Ångmaskiner	—	—	6	1 270	—	—	—	—	1 270
Ångturbiner	2	775	12	20 377	1	1 900	1	7	23 059
Olje- och gasmotorer..	8	1 031	8	5 555	—	—	6	695	7 281
Summa 1937	60	11 441	169	238 790	1	1 900	8	1 602	253 733
" 1936	60	10 690	174	238 755	1	1 900	5	1 302	252 647

Drivkraftens fördelning länsvís år 1937.

L ä n	Vatten- hjul	Vatten- tur- biner	Ång- maski- ner	Ång- tur- biner	Olje- och gas- mo- torer	Summa primär- motorer	Elek- triska motorer
Hästkrafter							
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—	264
Stockholms län	—	—	375	375	65	815	2 227
Uppsala län	100	1 680	100	150	50	2 080	10 676
Södermanlands län	—	2 515	—	2 850	4 960	10 325	11 675
Östergötlands län	70	3 230	106	3 450	397	7 253	11 754
Jönköpings län	—	—	—	—	290	290	613
Kronobergs län	—	—	—	—	245	245	1 068
Kalmar län	—	—	100	—	333	433	2 776
Gotlands län	—	—	—	—	48	48	2 189
Blekinge län	25	1 740	540	—	412	2 717	4 444
Kristianstads län	—	20	474	—	753	1 247	5 859
Malmöhus län	5	—	155	7	500	667	11 149
Hallands län	—	—	—	—	30	30	3 148
Göteborgs och Bohus län	—	25	25	—	1 272	1 322	2 540
Älvsborgs län	—	—	—	—	163	163	5 487
Skaraborgs län	—	—	—	—	118	118	1 397
Värmlands län	180	102 550	150	—	—	102 880	40 456
Örebro län	—	35 276	425	7 827	232	43 760	43 867
Västmanlands län	59	15 260	555	800	420	17 094	46 398
Kopparbergs län	—	75 533	140	—	509	76 182	110 067
Gävleborgs län	20	5 957	1 480	5 700	626	13 783	68 471
Västernorrlands län	—	—	—	—	20	20	158
Jämtlands län	—	900	—	—	160	1 060	1 216
Västerbottens län	—	—	—	1 900	568	2 468	23 804
Norrbottnens län	—	—	—	—	470	470	41 483
Hela riket 1937	459	244 686	4 625	23 059	12 641	285 470	453 186
» » 1936	479	245 036	10 129	23 284	10 791	289 719	422 075

C) Arbetsgivare och personal.**Arbetsgivare.**

Fördelningen av de under 1937 i gång varande bergverken efter olika kategorier av arbetsgivare framgår av nedanstående tabell. Under rubriken

Bergverkens fördelning efter arbetsgivare år 1937.

	Bergverk, vid vilka rörelsen bedrivits av												Summa	
	enskild person		aktiebolag		annat bolag		ekonomisk förening		kommun		staten		Antal	%
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%		
Järngruvor	1	1·2	73	90·1	7	8·7	—	—	—	—	—	—	81	100·0
Andra malmgruvor	2	8·7	16	69·6	3	13·0	—	—	—	—	2	8·7	23	100·0
Järnverk	—	—	72	98·6	1	1·4	—	—	—	—	—	—	73	100·0
Andra metallframställningsverk o. d.	1	20·0	4	80·0	—	—	—	—	—	—	—	—	5	100·0
Stenkolsgruvor ..	—	—	6	100·0	—	—	—	—	—	—	—	—	6	100·0
Stenindustriella anläggningar ..	190	32·0	310	52·2	59	9·9	20	3·4	13	2·2	2	0·3	594	100·0
Summa 1937	194	24·8	481	61·5	70	8·9	20	2·6	13	1·7	4	0·5	782	100·0
» 1936	177	24·2	449	61·3	65	8·9	21	2·9	14	1·9	4	0·6	730	100·0

annat bolag hava förts företag, som av stärbhusdelägare drivits i bolag, samt intressentskap och sådana föreningar av antingen aktiebolag sinsemellan eller aktiebolag jämte enkla bolag eller enskilda personer, som icke för det ifrågasvarande företagens drift bildat särskilt aktiebolag.

För möjliggörande av jämförelser med berättelserna före 1921 års, i vilka berättelser fältspats- och kvartsbrotten redovisades skilda från stenbrotten, må nämnas, att antalet fältspats- och kvartsbrott, ingående i det anförda antalet stenindustriella anläggningar, uppgick till 20. Totala antalet av de fältspats- och kvartsbrott, vilkas brytning ingår i den redovisade produktionen (jämför vad å sid. 8 i 1936 års berättelse sagts), var 45.

Personal.

Den under redogörelseåret vid bergverksföretagen anställda förvaltningspersonalen redovisas i följande tabell.

Bergverkens förvaltningspersonal år 1937.

	Företagsledare verkställande direktör, disponent, för- valtare etc.)		Teknisk förvaltnings- personal (fö- retagsledaren oräknad)		Kontors- personal inkl. lager- bokhållare o. d.		Resande i fir- mans tjänst	Summa
	Män	Kvin- nor	Män	Kvin- nor	Män	Kvin- nor	Män	
Järngruvor (inkl. anriknings- och briketteringsverk)	30	—	329	—	175	25	—	559
Andra malmgruvor (inkl. anrikningsverk)	8	—	108	4	53	2	—	175
Järnverk	70	—	2 001	38	1 559	414	21	4 103
Andra metallframställningsverk o. d.	3	—	146	20	49	4	—	222
Stenkolsgruvor	5	—	34	—	17	3	—	59
Stenindustriella anläggningar	140	2	317	—	185	48	102	794
Summa 1937	256	2	2 935	62	2 038	496	123	5 912
” 1936	253	1	2 657	50	1 905	438	114	5 418

Av den tekniska förvaltningspersonalen ha 1 457 män — 226 vid järngruvorna, 57 vid de andra malmgruvorna, 846 vid järnverken, 49 vid de andra metallframställningsverken, 31 vid stenkolsgruvorna samt 248 vid de stenindustriella anläggningarna — redovisats såsom arbetsbefäl (gruvfogdar, verk-mästare och förmän, som ej deltaga i arbetet). Av den redovisade kontorspersonalen ha 229 män och 55 kvinnor redovisats såsom kontorsbad, kontorsvaktmästare, telefonister o. d.

I den för de stenindustriella anläggningarna uppgivna förvaltningspersonalen ingår fältspats- och kvartsbrottens ifrågasvarande personal med 5 manliga företagsledare, 2 manliga tekniker och 8 män såsom arbetsbefäl samt 5 kontorister, varav 3 manliga och 2 kvinnliga.

Inom stenindustrin har redovisats 265 manliga firmainnehavare (enskilda personer eller delägare i andra bolag än aktiebolag), vilka haft sin huvudsakliga sysselsättning inom resp. företag men varken inräknats bland förvaltningspersonalen eller arbetarpersonalen.

Av omstående tabell framgår, att sammanlagda antalet vid bergverken under 1937 sysselsatta arbetare uppgick till 62 578, varav 62 271 män och 307 kvinnor. Av de manliga arbetarna voro 2 894, av de kvinnliga 18 under 18 år.

Av samtliga arbetare kommo nära tre femtedelar (57.6 %) på järnverken, medan de stenindustriella anläggningarna representerade över en femtedel (20.9 %).

Beträffande uppgifterna om personal (samt drivkraft och bränsle) vid järnverken torde observeras, att dessa ej överensstämma med de uppgifter, som i industriberättelsen lämnas under rubriken verk för framställning av järn och stål. Anledningen är, att under rubriken järnverk i föreliggande berättelse även ingå en del verk, vilka vid sidan av järnframställning huvudsakligen driva järnmanufaktur- eller verkstadsrörelse och fördenskull i industriberättelsen förts under sistnämnda grupper.

Utöver nedan redovisade arbetare vid stenindustriella anläggningar voro en del arbetare sysselsatta vid fältspats- och kvartsbrott, stenbrott och stenhuggerier samt kalkbruk, som ej anses vara av industriell storlek, men vilkas produktion dock medtagits i tab. 7 (se sid. 8 i 1931 och 1936 års berättelser). Antalet av dessa arbetare — i egna företag sysselsatta företagare inräknade — var för redogörelseåret 1 656 män över och 16 under 18 år samt 1 kvinna över 18 år, av vilka män resp. 79 och 4 voro anställda vid fältspats- och kvartsbrotten. Av dessa hava 25 män över 18 år, varav 4 vid fältspats- och kvartsbrotten, betecknats såsom hjälparbetare.

Antal bergverksarbetare och arbetstimmar med fördelning efter skilda slag av bergverk år 1937.

	Män		Kvinnor		Summa arbetare			Utgjorda arbetstimmar
	över 18 år	under 18 år	över 18 år	under 18 år	Män	Kvinnor	Tillsammans	
Järnmalsbrytning.....	7 932	331	32	3	8 263	35	8 298	17 935 401
därav hjälparbetare o. d.	1 824	134	6	—	1 958	6	1 964	4 385 940
Järnmalsanrikning	527	28	—	—	555	—	555	1 256 411
Brikettering och sintring	360	15	—	—	375	—	375	832 547
Annan malm brytning	1 531	49	26	1	1 580	27	1 607	3 453 495
därav hjälparbetare o. d.	391	22	26	1	413	27	440	993 386
Anrikning av annan malm	248	4	—	—	252	—	252	596 188
Järnverk	33 511	2 318	196	12	35 829	208	36 037	81 909 989
därav hjälparbetare o. d.	5 422	410	56	8	5 832	64	5 896	13 306 075
Andra metallframställningsverk o. d.	1 307	15	5	—	1 322	5	1 327	3 060 632
därav hjälparbetare o. d.	442	13	5	—	455	5	460	1 067 046
Stenkolsbrytning	1 049	1	4	—	1 050	4	1 054	2 265 991
därav hjälparbetare o. d.	89	—	3	—	89	3	92	216 579
Fältspats- och kvartsbrytning	306	29	6	1	335	7	342	625 328
därav hjälparbetare o. d.	50	2	2	—	52	2	54	98 893
Andra stenindustriella anläggningar	12 606	104	20	1	12 710	21	12 731	24 580 073
därav hjälparbetare o. d.	1 305	15	—	—	1 320	—	1 320	2 659 566
Samtliga bergverk 1937	59 377	2 894	289	18	62 271	307	62 578	136 516 055
” ” 1936	54 936	2 600	219	19	57 536	238	57 774	125 211 961

Förutom dessa egentliga bergverksarbetare sysselsattes under redogörelseåret en del arbetare med framställning av bergverksprodukter vid företag, vilkas verksamhet till vida övervägande delen faller inom andra produktionsgrenar, vadan ifrågavarande företag endast redovisas i den allmänna industriberättelsen, ehuru tillverkningarna av bergverksprodukter vid ifrågavarande företag ingå i denna berättelse. För framställning av tackjärn (i annan elektrisk ugn än masugn) samt elektrostaål redovisades vid dessa företag 314 manliga arbetare, varav 11 under 18 år. Av dessa arbetare ha 12 över 18 år betecknats såsom hjälparbetare. För framställning av den i not 3 till tab. 7 redovisade

kalken har uppgivits en arbetarpersonal av 163 män över 18 år vid sockerbruket samt 211 män över och 1 man under 18 år vid sulfatmassefabrikerna m. m. Av de sistnämnda ha 13 män över och 1 man under 18 år angivits såsom hjälparbetare.

En mera detaljerad redovisning av den vid gruvbrytningen, inberäknat fältspats- och kvartsbrytningen, sysselsatta arbetarpersonalen lämnas i tabellen nedan.

Arbetarpersonal vid malm-, stenkols- och mineralbrytning år 1937.

	Underjordsbrytning		Dagbrytning		Annat arbete i dagen			
	M ä n				M ä n		K v i n n o r	
	över 18 år	under 18 år	över 18 år	under 18 år	över 18 år	under 18 år	över 18 år	under 18 år
Järnmalsbrytning.....	3 757	4	748	10	3 429	315	32	3
Annan malmbrytning.....	781	—	52	—	698	49	26	1
Stenkolsbrytning.....	749	—	5	—	295	1	4	—
Fältspats- och kvartsbrytning.....	17	—	142	4	147	25	6	1
Summa 1937	5 304	4	947	14	4 569	390	68	5
” 1936	4 470	2	772	—	4 052	323	66	1

Med det egentliga brytningsarbetet, varvid uteslutande manlig arbetskraft användes, sysselsattes sålunda under redogörelseåret 6 269 män, av vilka 5 308 eller 84·7 % hade sin verksamhet förlagd under jord. Förhållandevis mest förekommer underjordsarbete, som synes, vid stenkolsbrytningen samt vid brytning av annan malm än järnmalm, minst i fältspats- och kvartsbrotten. Vid granit-, kalkstens- o. d. stenbrott förekommer icke underjordsbrytning i någon nämnvärd omfattning.

I tabellen, som följer å nästa sida, redovisas den inom bergshanteringens olika huvudgrenar sysselsatta arbetarpersonalen, fördelad länsvis.

Bland de olika länen stod liksom åren 1931—1936 Kopparbergs län främst, närmast följt av Örebro och Gävleborgs län (resp. 16·2 %, 14·7 % och 12·2 % av hela arbetarantalet). I fjärde och femte rummen kommo liksom föregående år Västmanlands och Värmlands län (9·3 % resp. 8·6 %).

De flesta länen redovisa en större eller mindre ökning av arbetarantalet, vilken ökning är särdeles påfallande i den mellansvenska bergslagen, där såväl antalet gruvarbetare som järnverksarbetare liksom åren 1935 och 1936 starkt ökat. Västerbottens län har däremot liksom 1936 minskat arbetarantal såväl vid gruvor som vid metallframställningsverk. I Norrbottens län har den ökade gruvbrytningen de senaste åren medfört ökning i arbetarantalet, vilken stegring var mycket stark år 1937. Av de inom stenindustrien mera betydande länen uppvisa Göteborgs och Bohus län samt Blekinge län starkt ökat arbetarantal, medan antalet stenarbetare inom Hallands län är oförändrat sedan 1936. I omstående tabell har Göteborgs och Bohus län liksom de senaste åren inlagit sjätte platsen (år 1930 andra och åren 1931—1933 fjärde) ifråga om arbetarantalet. Den skenbara nedgången i arbetarantalet i Älvsborgs län beror på ändrad redovisning (jämför vad å sid. 8 härom sagts).

I redogörelsen här ovan äro ej medtagna arbetare, sysselsatta med upptagning och rengöring av sjömalmer, under redogörelseåret utgörande 7 män över 18 år i de småländska länen, för vilka redovisats tillsammans 198 utgjorda arbetstimmar.

Bergverkens arbetare lönsvis år 1937.

L ä n	Järn- gruvor	Andra maln- gruvor	Järn- verk	Andra metall- fram- ställ- nings- verk o d.	Sten- kols- gruvor	Sten- industri- ella an- lägg- ningar	Samtliga bergverk	
							År 1937	År 1936
Stockholms stad	—	—	—	—	—	80	80	80
Stockholms län	82	—	34	—	—	225	341	366
Uppsala län	212	4	855	—	—	32	1 103	837
Södermanlands län	233	—	1 318	—	—	462	2 013	1 858
Östergötlands län	—	62	1 677	—	—	355	2 094	2 087
Jönköpings län	10	8	—	1	—	132	151	144
Kronobergs län	—	—	40	—	—	255	295	285
Kalmar län	12	—	—	112	—	761	885	843
Gotlands län	—	—	—	—	—	682	682	685
Blekinge län	—	—	672	—	—	1 191	1 863	1 724
Kristianstads län	—	—	—	—	373	941	1 314	1 208
Malmöhus län	34	—	75	302	681	894	1 986	2 021
Hallands län	—	—	159	—	—	265	424	421
Göteborgs och Bohus län	—	—	—	—	—	3 534	3 534	3 303
Älvsborgs län	—	—	903	—	—	139	1 042	1 868
Skaraborgs län	—	—	117	—	—	1 213	1 330	1 304
Värmlands län	257	71	4 979	—	—	64	5 371	5 075
Örebro län	1 471	398	6 615	—	—	735	9 219	8 075
Västmanlands län	782	—	4 674	—	—	334	5 790	5 103
Kopparbergs län	2 883	542	6 371	68	—	285	10 149	9 107
Gävleborgs län	119	—	7 466	—	—	52	7 637	6 811
Västernorrlands län	—	4	46	—	—	17	67	22
Jämtlands län	—	7	—	—	—	299	306	247
Västerbottens län	—	643	—	844	—	77	1 564	1 724
Norrbottens län	3 133	120	36	—	—	49	3 338	2 576
Hela riket 1937	9 228	1 859	36 037	1 327	1 054	13 073	62 578	—
» » 1936	7 629	1 728	33 496	1 438	1 009	12 474	—	57 774

D) Fyndigheters förvärvande och försvar.

Mutsedlar. Antalet under 1937 utfärdade mutsedlar uppgick, såsom framgår av följande sammanställning, till 1 200 mot 792 år 1936. Tabellen visar även fördelningen av under redogörelseåret utfärdade mutsedlar på dels nyupptäckta och förut inmutade fyndigheter, dels olika slag av malmanledning.

Antal mutsedlar utfärdade under år 1937.

	Mutsedlar gällande följande malmer och andra inmutningsbara mineral												
	Järnmalm	Guldmalm	Kopparmalm	Manganim	Bly-, silver- och zinkmalm	Nickelmalm	Tennmalm	Tiannmalm	Molybdennmalm	Volframmalm	Krommalm	Arsenikmalm	Gråttmalm
Å nyupptäckta fyndigheter	129	—	34	11	18	—	—	—	31	3	—	4	82
Å förut inmutade fyndigheter	430	—	290	12	38	8	—	3	15	3	3	12	73
Summa 1937	559	—	324	23	56	8	—	3	46	6	3	16	155
» 1936	216	8	150	2	76	—	8	3	51	1	3	44	69

Redovisningen är så till vida summarisk, som mutsedel i åtskilliga fall utfärdats å flera än det eller de mineral, under vilkas rubrik den återfinnes å sid. 40. Dessa fall äro ifråga om nyupptäckta fyndigheter med avseende på mutsedlar gällande järnmalm: 1 järn- och molybdenmalm; kopparmalm: 2 koppar- och zinkmalm, 6 koppar- och blymalm samt 3 koppar-, bly- och zinkmalm; manganmalm: 5 mangan- och järnmalm samt 6 mangan- och kopparmalm; molybdenmalm: 2 molybden- och volframmalm; svavel- och magnetkis: 7 svavel-, magnet- och kopparkis, 1 svavelkis och järnqlans samt 1 svavelkis och zinkblände. Beträffande förut inmutade fyndigheter ha i tablån redovisats under mutsedlar gällande kopparmalm: 2 koppar- och blymalm, 143 koppar- och zinkmalm samt 100 koppar-, zink- och blymalm; manganmalm: 3 mangan- och järnmalm samt 9 mangan- och kopparmalm; nickelmalm: 2 nickel- och kopparmalm; svavel- och magnetkis: 20 svavel-, magnet- och kopparkis, 10 svavel- och magnetkis jämte grafitmalm samt 6 svavel- och magnetkis jämte zink-, bly- och kopparmalm.

Tilldelade utmål. Enligt 21 § i gruvstadgan skall för inmutad fyndighet, då fyndigheten är blottad och prov å malmen erhållits, ett visst utmål anvisas, innefattande det utrymme på marken, varinom gruvägaren sedermera har rätt att med andras uteslutande bedriva arbetet. Jämlikt denna bestämmelse ha under 1937 anvisats 82 utmål, varav 30 för järn-, 5 för molybden-, 1 för zink- och 28 för grafitmalm samt 1 för svavel- och kopparkis, 13 för svavelkis och 4 för magnetkis. Närmast föregående år anvisades 39 utmål.

Sättet för arbetsskyldighetens fullgörande. För bevarande av rätten till ett utmål måste inom detsamma utföras en viss kvantitet arbete varje år eller under vissa omständigheter flera års arbetskvantitet på ett år, s. k. försvarsarbete, bergsöverstyrelsen dock obetaget att meddela gruvägare, som innehar flera intill varandra gränsande utmål, tillstånd att, så länge de av honom fortfarande innehavas, få under ett eller flera år genom arbete inom något eller några av utmålen fullgöra arbetsskyldigheten för dem alla. Har arbetsskyldigheten fullgjorts för tre år och utmål blivit gruvan tilldelat, kan gruvägaren i stället för försvarsarbete betala en årlig avgift av 50 kronor eller erhålla vilostånd.

Tabellen nedan, som även visar de olika sätt, på vilka arbetsskyldigheten fullgjorts, ger vid handen, att rätten till erhållna utmål och koncessionerade områden 1937 bevarats i 4 239 utmål och i 16 enligt lagen den 28 maj 1886 koncessionerade områden. Dessutom har arbetsskyldigheten fullgjorts vid 45 sjömalmsutmål, därav genom arbete under året vid 31 samt genom arbete

Sättet för bibehållande av äganderätt till utmålen år 1937.

	Utmål med arbetsskyldigheten fullgjord					Utmål under vilostånd	Summa utmål
	genom arbete under året			genom arbete under föregående år	genom erläggande av avgift		
	med	utan	i närgränsande utmål				
	malm-(stenkols-) fångst						
Järngruvor	282	49	470	75	843	1 191	2 910
Andra malmgruvor.....	56	71	103	136	239	407	1 012
Stenkolsgruvor.....	25	—	307	—	—	1	333
därav områden koncessionerade enl. lagen den 28 maj 1886	7	—	8	—	—	1	16
Summa 1937	363	120	880	211	1 082	1 599	4 255
» 1936	324	78	617	168	1 022	1 923	4 132

under ett föregående år vid 14, varjämte arbetsskyldigheten fullgjorts genom arbete under året vid 1 grönstensutmål i Kalmar län.

Under redogörelseåret hava 4 utmål anmälts sönade.

Beviljade vilostånd. Antalet utmål, för vilka vilostånd eller förlängning därav beviljats att träda i kraft vid redogörelseårets utgång eller fr. o. m. den 1 januari 1938, utgjorde 407. För 400 av dessa beviljades jämlikt 44 § i gällande gruvstadga vilostånd av bergmästarne, medan för de övriga 7 förlängt vilostånd beviljades av bergsöverstyrelsen. För 1936 voro motsvarande siffror resp. 284, 256 och 28. Av ovannämnda antal 400 avsågo 246 järnmalm, 13 manganmalm, 2 nickelmalm, 35 kopparmalm, 10 zinkmalm, 11 zink-, bly- och silvermalm, 31 koppar-, bly- och zinkmalm, 2 koppar- och zinkmalm, 2 svavel- och kopparkis, 14 svavelkis, 1 svavel- och magnetkis samt 33 grafitmalm.

Résumé.

Le tableau suivant présente des données sommaires concernant la production des industries extractives et métallurgiques de la Suède, en 1937.

Aperçu des industries extractives et métallurgiques en 1937.

	Nombre d'établissements	Personnel		Force motrice: chevaux		Valeur de vente des produits Mille couronnes
		administratif	ouvrier	directement employée pour les machines et les appareils	employée pour alimenter des générateurs électriques	
Mines de fer	81	559	9 238	102 352	9 800	186 284
Autres mines de minerais métallifères	23	175	1 859	22 102	1 641	33 221
Usines à fer	73	4 103	36 037	302 804	238 790	446 631
Autres usines pour la production de métaux, etc.	5	222	1 327	17 245	1 900	43 904
Mines de houille	6	59	1 054	6 082	—	5 310
Etablissements pour l'industrie de la pierre	594	794	13 073	34 338	1 602	49 900
Totaux 1937	782	5 912	62 578	484 923	253 733	765 250
» 1936	730	5 418	57 774	459 147	252 647	577 516

Il ressort du tableau ci-dessus que l'ensemble des industries extractives et métallurgiques a été très vif, en 1937. Ainsi la valeur des produits destinés à la vente, qui s'est beaucoup augmentée pendant les années précédentes et laquelle, en 1935, surpassa les résultats culminants de l'année 1929, s'est accrue de 33 %. La valeur des produits destinés à la vente de tous les groupes principaux s'est augmentée plus ou moins depuis 1936. Les mines de fer, ainsi que les autres mines, font voir l'augmentation la plus grande, savoir plus de 50 % pour chaque groupe; pour les usines à fer l'augmentation est de 30 %.

Le nombre des ouvriers s'est augmenté d'environ 8 %, comme en 1936, étant le plus grand que l'on ait constaté. Tous les groupes présentent une augmentation du nombre des ouvriers en comparaison avec celui de l'année précédente sauf le groupe de production des métaux autres que le fer. Il faut surtout remarquer l'augmentation des usines à fer, des mines de fer ainsi que celle de l'industrie de la pierre. Le total des heures de travail s'est accru de 125·2 millions, en 1936, à 136·5 millions.

L'extraction du minerai de fer s'est augmentée de 32·9 %, comparée à celle de 1936, et de 30·4 %, si on la compare à celle de 1929, année extrêmement riche. Elle se répartit de la manière suivante:

	1936		1937	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Minerai directement utilisable ..	10 221 566	98 690	13 727 952	157 444
Schlich	1 028 039	9 069	1 224 597	13 015
Totaux	11 249 605	107 759	14 952 549	170 459

Surtout le schlich mais aussi, en partie, le minerai directement utilisable ont livré les produits suivants:

	1936		1937	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Briquettes	8 557	149	37 652	909
Sinters	829 955	12 201	876 383	14 557

L'exportation du minerai de fer s'est augmentée à 13 768 209 tonnes, en 1937, de 10 976 246 tonnes, en 1936.

Aujourd'hui la production du *minerai de fer limoneux*, le rendement duquel est minime, s'est restreinte à 11 tonnes; le total correspondant était de 9 tonnes, en 1936.

La production du fer de *fonte*, 647 593 tonnes, en 1937, présente une augmentation de 10·2 % par rapport à celle de 1936.

La quantité totale des *ferro-alliages* s'est augmentée à 45 272 tonnes, en 1937, de 43 976 tonnes, en 1936.

La production de *l'éponge de fer* était de 15 152 tonnes, en 1937; le total correspondant de l'année précédente était de 11 060 tonnes.

La production du *fer et du métal fondu, soumis à l'affinage au bas foyer* fait voir les chiffres suivants:

	1936		1937	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Gueuses et milbars	24 758	4 458	26 460	6 200
Métal fondu	977 358	137 788	1 105 602	203 622
dont Bessemer	110 237	8 969	109 280	10 300
» Martin	660 417	81 322	742 017	126 730
» acier fondu au creuset	483	129	495	150
» de fusion électrique..	206 221	47 368	253 810	66 442

Les chiffres concernant les produits principaux de *fer et d'acier en barres et d'autres ouvrages en fer et acier* ont été:

	1936		1937	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Fer forgé, ainsi que fer laminé à chaud, en fer Lancashire ou Vallon ¹⁾	16 473	3 417	11 440	3 586
Fer et acier forgés, en acier fondu ¹⁾	19 065	11 423	24 059	16 797
Fer et acier laminés à chaud, en acier fondu:				
Billettes (ébauches de tubes, pleines incl.) et platines, produits destinés à la vente....	48 054	7 753	62 974	13 808
Fer et acier en barres (battu, gros et médium), fer feuillard, etc.	255 288	63 500	283 711	90 724
Fer d'angle, à T, etc., et autre fer façonné (gros et médium)	41 564	7 438	48 661	10 727
Autre fer gros (rails, éclisses, plaques d'assise, essieux, etc.)	27 449	4 380	29 054	5 313
Fil de fer laminé à chaud	109 545	21 590	119 300	29 485
Tôles fortes et médium	39 474	9 706	44 053	14 168
Tôles minces	76 335	25 220	84 871	35 976
Tuyaux laminés et étirés à chaud (ébauches de tubes, creuses incl.)	69 367	27 773	72 774	33 762
Déchets de fer	262 849	19 078	305 025	25 728

¹⁾ Pour les ébauches, il ne s'agit que des produits destinés à la vente.

Les *minerais autres que ceux de fer* présentent les chiffres suivants:

	1936		1937	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Mineral d'or	296 185	12 800	244 978	20 700
» d'argent et de plomb ..	15 329	2 886	14 819	3 343
» de cuivre	5 453	646	7 628	1 319
» » manganèse	6 359	216	6 128	222
» » zinc	64 635	3 522	67 897	5 431
» » wolfram	67	150	138	415
Pyrite de fer	134 206	1 574	172 968	2 147
Graphite	250	8	100	3

La production des principaux *métaux autres que le fer* a été:

	1936		1937	
	Kilogrammes	Mille couronnes	Kilogrammes	Mille couronnes
Or	5 102 18	22 241	4 906 73	21 448
Argent	18 302	1 045	17 131	973
	Tonnes		Tonnes	
Cuivre	10 244	8 408	10 100	11 294
Aluminium	1 819	3 231	1 858	3 400

L'exploitation des gisements de *houille* présente le résultat suivant:

	1936		1937	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Houille	455 846	4 211	460 465	4 790
Argile réfractaire	88 345	316	99 827	303
Argile de klinker	35 725	157	49 235	217

Les *pierres dégrossies, concassées, taillées et polies et les autres ouvrages en pierre* présentent les chiffres suivants:

	1936		1937	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Granit et gneiss, blocs bruts et macadam	817 699	2 927	717 282	2 664
pavés	340 479	6 324	415 263	8 090
dalles et bordures de trottoirs	44 939	1 446	44 579	1 253
pierres de construction, ni polies ni sculptées	11 503	812	11 053	867
autres ouvrages	10 852	3 325	11 827	3 634
Granit dit noir ou vert, en blocs	53 452	3 073	52 093	2 946
pierres ouvrées	5 347	2 964	5 681	3 340
Pierre ollaire, blocs bruts et ouvrages, toutes espèces	7 146	772	7 937	855
Schiste, pierre brute et ouvrages en ces matières, toutes espèces	2 791	318	2 529	286
Grès, quartzite et silex pyromaque, pierre brute et cassée, pierres ouvrées	182 020	960	176 789	1 006

	1936		1937	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Pierre à chaux et dolomite, pierre brute, cassée et moulue pierres de construc- tion et autres ouvrages.....	873 677	3 333	1 002 286	3 891
Marbre, en blocs, et pierres ouvrées, en marbre	20 694	1 921	17 247	2 082
Feldspath, non moulu	13 006	4 923	15 267	5 190
moulu	45 977	576	37 149	489
Quartz, non moulu	10 822	349	11 991	415
moulu	92 755	558	79 394	524
	8 691	197	7 855	203
	hl		hl	
Chaux calcinée, non éteinte	6 046 371	11 974	6 153 382	12 696
éteinte.....	217 718	352	208 334	321
	Tonnes		Tonnes	
Craie et farine fossile	22 092	1 355	23 380	1 421
Autres ouvrages	—	43	—	63

TABELLER.

Tab. 1. Uppfordringen ur

1		2	3	4
G r u v o r (g r u v f ä l t)		Antal dagar, var- under gruvan arbetats	Totala kvantiteten utfiraktat berg och malm	
			Under jord	I dagbrott
			T o n	
1	Stockholms län	—	62 218	25 265
2	<i>Valö socken</i> : Rörbergsgruvan, äldre varp	294	—	—
3	<i>Häverö socken</i> : Herrängsfältet:			
4	Eknäsgruvan	294	45 627	—
	Evagruvan	285	16 591	25 265
5	Uppsala län	—	146 568	—
6	<i>Alunda socken</i> : Ramhällsfältet (Gamla Ramhälls-, Hargs-, Karl- Ols-, Hammarins- och Hälsingegruvorna), äldre varp	297	—	—
	<i>Dannemora och Films socknar</i> : Dannemora gruvors odalutmål:			
7	Sveagruvan	63	27 545	—
8	Mellanfältet	44	19 308	—
9	Diamantgruvan	190	86 515	—
10	Sjöhagsgruvan	148	13 200	—
11	<i>Lena socken</i> : Brunna gruvor, äldre varp	162	—	—
12	Södermanlands län	—	141 208	—
13	<i>Sköldinge socken</i> : Kantorps gruvfält (Östra, Västra och Nya Kantorpsgruvorna samt Vilhelminagruvan) ..	293	133 230	—
14	Ramstafältet (Oskarsgruvan)	52	320	—
15	<i>Gåsinge socken</i> : Älgsjöbacksfältet (Myrgruvan)	300	7 658	—
16	Jönköpings län	—	—	—
17	<i>Månsarps socken</i> : Smålands Tabergs gruvfält (Södra gruvan), äldre varp	57	—	—
18	Värmlands län	—	186 762	—
	<i>Färnebo socken</i> : Persbergs odalfält:			
19	Skärstöten	303	15 411	—
20	Magneten och Storgruvan		18 392	—
21	Alabama		44 067	—
22	Långbansfältet (Stor-, Sandelins-, Källar- och Hyttjögruvorna)	300	14 127	—
23	<i>Nordmarks socken</i> : Tabergs gruvor	293	42 117	—
24	Finnmosse gruvor	290	32 274	—
25	Nordmarks gruvor	293	20 374	—

¹⁾ Genom magnetisk sovring. — ²⁾ Genom magnetisk sovring; därav ur äldre varp 4 634 ton. — ³⁾ Genom
varp 14 312 ton. — ⁴⁾ Genom magnetisk sovring ur äldre varp. — ⁵⁾ Mullmalm. — ⁶⁾ Genom magnetisk

järngruvorna år 1937.

5	6	7	8	9	10	
Erhållen skrädd, direkt användbar malm, däri inbegripet plock-, vask- och magnetiskt sovråd malm	Nettoförsälj- ningsvärde fritt banyagn eller fartyg å den direkt användbara malmen	Den producerade direkt användbara malmens genomsnittshalt av			Erhållen anriknings- malm	
		järn	fosfor	svavel		
T o n	Kronor	%			T o n	
—	—	—	—	—	75 445	1
—	—	—	—	—	¹⁾ 22 594	2
}	—	—	—	—	²⁾ 52 851	3
	—	—	—	—		4
128 820	1 298 910	—	—	—	65 775	5
—	—	—	—	—	65 775	6
¹⁾ 21 515	215 150	50	0·004	0·058	}	7
¹⁾ 13 925	139 250	51	0·004	0·038		8
¹⁾ 68 955	689 550	51	0·054	0·029		9
³⁾ 14 426	144 260	48	0·203	0·15		10
{	¹⁾ 9 549	45	0·02	0·1	}	11
	450	44	0·01	0·5		
5 562	86 084	—	—	—	140 692	12
⁴⁾ 1 341	22 144	57	0·023	0·01	⁵⁾ 140 692	13
{	106	61	0·004	0·02	}	14
	⁶⁾ 1 132	50	0·004	0·02		
2 983	44 745	57·3	0·102	0·075	—	15
4 395	13 185	—	—	—	—	16
4 395	13 185	31	0·005	0·05	—	17
47 520	397 563	—	—	—	120 792	18
¹⁾ 2 818	30 298	57·83	0·007	0·005	¹⁾ 6 393	19
¹⁾ 3 223	31 422	55·42	0·006	0·004	¹⁾ 9 615	20
¹⁾ 6 858	60 011	54·66	0·01	0·008	¹⁾ 22 944	21
4 259	32 885	58	0·016	0·014	4 675	22
{	¹⁾ 11 053	54·41	0·007	0·022	}	¹⁾ 16 221
	²⁾ 6 935	59·34	0·012	0·008		
	¹⁾ 11 211	50·5	0·011	0·072		
¹⁾ 1 163	9 307	47·49	0·01	0·047	⁸⁾ 30 743	24
					⁹⁾ 30 201	25

magnetisk sovring; därav ur äldre varp 5 934 ton. — ⁴⁾ Därav ur äldre varp 137 ton. — ⁵⁾ Därav ur äldre sovring; därav ur äldre varp 13 000 ton.

	1	2	3	4
1	Örebro län	—	1 076 187	53 842
2	<i>Nora socken:</i> Stribergs gruvfält: Övra Kärrgruvorna samt Kil- och Långgruvorna		117 490	—
3	Åsbobergsgruvan	300	12 106	—
4	Komministergruvan, äldre varp		—	—
5	Svarthbergsgruvan, äldre varp		—	—
6	Rödbergsfältet	295	11 819	—
7	Pershyttefältet: Övre fältet	284	34 471	—
8	Nedre fältet	255	24 467	—
9	Lockgruvefältet, äldre varp		—	—
10	Pershytte-Berggruvefältet (Gropatorps- och Pershytte-Berggruvorna)	299	51 788	—
11	Bergsängsfältet (Västra Åsa- och Timmergruvorna), äldre varp	125	—	—
12	<i>Vikers socken:</i> Dalkarlsbergs gruvfält (Odalfältet samt Vasa- och Nya Vrettgruvorna)	300	119 319	—
13	<i>Hjulsjö socken:</i> Ösjöbergsfältet (Kärr-, Ösjöbergs- samt Västra och Norra Kolningsbergsgruvorna)	293	36 002	—
14	<i>Hällefors socken:</i> Sirsjöbergsfältet (Stora Sirsjöbergs-, Sikfors-, Mossteg- och Länkgruvorna)	294	49 701	—
15	<i>Ljusnarsbergs socken:</i> Stållbergsfältet (Kejsarschaktet samt Kungs-, Drottning-, Kejsarinne-, Överste-, Prins-, Baron- och Majorsgruvorna) ..	288	117 779	—
16	Hagggruvefältet (Hag- och Östra Hagggruvorna)	288	29 715	—
17	Sköttgruvefältet (Nya Karlgruvan)	298	34 906	—
18	Bastkämsfältet: Bastgruvan	294	95 798	—
19	Östra Bastkämsgruvan	24	195	—
20	<i>Linde socken:</i> Ingelsgruvefältet (Södra Sand-, Stora Moss- och Ingelsgruvorna), äldre varp	300	—	—
21	<i>Guldsmedshytte socken:</i> Stripa odalfält (Stripa-, Ottes-, Nya Ottes-, Tvilling-, Ris-, Backolles-, Björknäs-, Kil- samt Västra och Norra Hörningsbergsgruvorna)	300	307 822	—
22	Kampagruvan	251	17 808	—
23	Nybergsgruvan, äldre varp		—	—
24	<i>Ramsbergs socken:</i> Stråssafältet (Stråssa Odalgruva), äldre varp Blankafältet:	90	—	—
25	Blanka gruvor	300	9 628	—
26	Pojk- och Elzviksgruvorna	300	—	53 842
27	Häkansbodafältet: Tyskafallsgruvan	110	5 373	—
28	Smällbergsgruvan, äldre varp		—	—

¹⁾ Därav genom magnetisk sovring 2 423 ton. — ²⁾ Därav ur äldre varp 650 ton. — ³⁾ Genom magnetisk samt ur äldre varp från Kungsgruvan 3 003 ton. — ⁴⁾ Malmen höll även 5.28 % mangan. — ⁵⁾ Malmen höll mangan. — ⁶⁾ Genom magnetisk sovring, därav ur äldre varp 600 ton. — ⁷⁾ Malmen höll även 4.3 % mangan.

5	6	7	8	9	10	
635 672	5 305 135	—	—	—	321 873	1
{ 60 593 }	545 337	51·2	0·011	spår		
{ 1 637 }	21 281	65·9	0·011	0·011	42 792	2
{ 1 362 }	12 258	55·3	0·008	0·045		
{ 3 417 }	35 878	60·8	0·019	0·002	3 980	3
{ 2 580 }	20 640	55·3	0·012	0·001	7 333	4
—	—	—	—	—	4 075	5
1) { 30 }	—	{ 60 }	0·003	0·013		
{ 1 232 }	115 400	{ 59 }	0·006	0·053	—	6
2) { 7 615 }	—	{ 58 }	0·006	0·2		
{ 28 264 }	226 112	{ 49 }	0·016	0·007	—	7
{ 1 631 }	11 417	{ 45 }	0·018	0·007	3) 23 114	8
—	—	—	—	—	—	9
5 247	36 729	45	0·018	0·007	—	
4) { 26 194 }	205 800	{ 45 }	0·016	0·002	—	10
{ 4 798 }	—	{ 38 }	0·016	0·002	—	
3 111	21 777	50	0·007	1·1	—	11
{ 763 }	9 919	59	0·029	0·005		
{ 26 422 }	237 798	55·2	0·05	0·019	69 292	12
{ 607 }	5 766	57·5	0·17	spår		
4 554	79 695	59	0·008	0·01	5) 14 823	13
3) 676	10 816	58·9	0·005	0·01	3) 20 001	14
5) 88 450	1 110 811	4) 51·04	0·006	0·037	—	15
8) 13 515	148 665	7) 46·24	0·005	0·16	—	16
3) 6 113	61 130	48	0·014	0·52	8) 27 294	17
{ 3) 28 588 }	—	{ 9) 48·2 }	0·004	0·233	—	18
10) { 26 952 }	515 002	{ 8) 43·8 }	0·004	0·265	—	19
{ 3) 16 342 }	—	11) { 34·1 }	0·004	0·3	—	
5 337	34 950	40·3	0·023	0·091	—	20
{ 4 968 }	—	{ 65 }	0·013	0·005		
{ 191 472 }	1 828 560	{ 48·8 }	0·007	0·015	10 722	21
{ 72 432 }	—	{ 43·08 }	0·013	0·018	16 658	22
—	—	—	—	—	14 596	23
—	—	—	—	—	5 472	24
—	—	—	—	—	7 642	25
147	4 410	63·5	0·01	0·01	51 793	26
623	4 984	48	0·01	0·01	1 588	27
—	—	—	—	—	698	28
—	—	—	—	—	—	

sovring. — 4) Därav i kombinerat sovringsverk 15 190 ton. — 5) Därav genom magnetisk sovring 85 447 ton
även 4·12 % mangan. — 8) Därav genom magnetisk sovring 20 572 ton. — 9) Malmen höll även 3·62 %

	1	2	3	4
1	Västmanlands län	—	625 976	68 983
	<i>Skinnkattebergs socken</i> : Riddarhytte odalutmål:			
2	Bäckegravan		104 280	—
3	Höjdgruvan	292	—	63 093
4	Pellegruvan		22 243	—
5	Källfallsfältet (Valdemars- och Grund- bergsgruvorna)	292	86 110	—
6	<i>Norbergs socken</i> : Risbergsfältet (Bond- och Rännilsgruvorna)	294	21 716	—
7	Kallmorbergsfältet (Lilla Kallmoragruvan)	294	13 083	—
8	Morbergsfältet (Gamla Måns-, Norra Örling-, Mor-, Örling- och Tyskgruvorna)	294	117 162	—
9	Norrbergsfältet (Tremännings-, Herr- och Bergs- mans- samt Nygruvorna)	293	45 494	—
10	Getbacks- och Röbergsfälten (Stora och Västra Åsgruvorna)	293	80 796	5 890
	Klackbergsfältet:			
11	Gröndalsgruvan	292	8 039	—
12	Storgruvan	282	9 482	—
13	Nya Kolningsbergsfältet (Stads- och Strand- gruvorna)	293	9 466	—
14	Gamla Kolningsbergsfältet (Uddevalla- och Pers- gruvorna)	293	29 264	—
15	Andersbenningsfältet (Vindgruvan)	255	37 839	—
16	Malmkärragruvorna, äldre varp	¹¹⁾	—	—
17	<i>Västänfors socken</i> : Östra och Västra Stortägtsgruvorna	301	41 002	—
18	Kopparbergs län	—	3 974 623	41 212
	<i>Stora Tuna socken</i> : Idkerbergsfältet:			
19	Voxna-, Bråfalls-, Kempe-, Bergmästare-, Väg-, Pol- och Hemfridsgruvorna	289	289 925	—
20	Herrgruvan	289	55 444	—
21	Tuna Hästbergsfältet (Räms Vattugruva, Hins-, Strims-, Vatt- och Fixgruvorna) ..	295	141 410	—
22	<i>Silberbergs socken</i> : Hästhagbergs Fly- och Smedjegruva	300	14 583	—
23	<i>Säters socken</i> : Bispbergsfältet (Stor- och Gräsgruvorna)	293	35 493	—
24	<i>Garpenbergs socken</i> : Östra och Västra Smältarmossgruvorna	300	51 508	—
25	Inträngets gruvor (Ofreds-, Stjälk-, Viks-, Netzel-, Oxbergs- och Djupgruvorna)	300	141 815	—
26	Långviksfältet (Holmgruvan), äldre varp	41	—	—
27	Ryllshyttfältet (Kompanigruvan)	¹⁵⁾	22 002	—
28	<i>Folkärna socken</i> : Lövsvedsgruvan	103	10 019	—
29	<i>Grangärde socken</i> : Grängesbergs exportfält	298	2 111 363	15 288
30	Risbergsfältet	298	343 360	—
31	<i>Ludvika socken</i> : Gravgruvan	40	600	—
	Blötbergsfältet:			
32	Kalvgruvan	295	362 865	—
33	Flygruvan	295	²⁰⁾ 58 783	—
34	Brogruvan	242	1 955	—

¹⁾ Genom magnetisk sovring. — ²⁾ Genom magnetisk sovring 44 346 ton samt ur äldre varp 4 035 ton. — ³⁾ Malmen höll även 3.5 % mangan. — ⁴⁾ Malmen höll även 4.4 % mangan. — ⁵⁾ Malmen höll även oskrädd malm. — ¹¹⁾ Anrikningsmalmen har utan skrädning lastats ur äldre varp. — ¹²⁾ I kombinerat sovrings- 4 719 ton. — ¹⁵⁾ Denna malm erhöles i samband med brytning av zink- och blymalm. — ¹⁶⁾ Därav genom ton. — ¹⁸⁾ Mull erhållen i kombinerat sovringsverk. — ¹⁹⁾ Apatit. — ²⁰⁾ Därav 401 ton oarbetad sylta, som

5	6	7	8	9	10	
168 979	1 565 175	—	—	—	473 853	1
¹⁾ 4 882	63 100	60	0·005	0·2	¹⁾ 81 814	2
¹⁾ 4 675	34 700	50	0·005	0·1	²⁾ 48 381	3
—	—	—	—	—	¹⁾ 17 774	4
¹⁾ 16 985	260 400	60·5	0·005	0·04	³⁾ 77 754	5
285	1 710	50	0·03	0·025	21 431	6
—	—	—	—	—	13 083	7
68 436	513 270	47·5	0·017	0·01	46 002	8
26 826	201 195	48·5	0·019	0·005	⁴⁾ 23 450	9
—	—	—	—	—	77 601	10
6 426	73 900	⁵⁾ 45	0·004	0·2	—	11
6 498	95 400	⁶⁾ 45·5	0·003	0·12	—	12
1 452	—	⁷⁾ 48	0·003	0·06	—	13
3 527	54 150	⁸⁾ 45	0·004	0·1	—	14
986	—	⁹⁾ 47	0·003	0·06	—	15
¹⁰⁾ 3 833	27 600	¹⁰⁾ 40	0·004	0·1	—	16
9 638	164 350	¹¹⁾ 45	0·004	0·1	—	17
4 058	—	¹²⁾ 47	0·003	0·06	—	18
10 472	75 400	¹³⁾ 40	0·004	0·1	—	19
—	—	—	—	—	¹⁾ 25 977	20
—	—	—	—	—	2 202	21
—	—	—	—	—	38 384	22
2 187 110	23 221 438	—	—	—	730 336	23
¹²⁾ 158 204	1 424 000	62·9	0·6	0·005	—	24
¹³⁾ 32 868	296 000	—	—	—	—	25
—	—	—	—	—	¹⁾ 96 691	26
¹⁾ 10 140	101 400	55	0·004	0·01	—	27
¹³⁾ 16 417	197 000	65	0·007	0·01	—	28
—	—	—	—	—	¹⁴⁾ 44 516	29
¹⁾ 44 076	396 684	54	0·008	0·9	¹⁾ 93 183	30
1 164	8 148	¹⁵⁾ 41	0·012	0·23	1 853	31
4 202	58 828	46·8	0·005	0·5	17 800	32
—	—	—	—	—	¹⁶⁾ 8 522	33
¹⁷⁾ 1 231 482	14 408 342	60·3	0·95	0·02	—	34
¹⁸⁾ 223 209	2 098 166	63·2	0·74	0·016	—	35
¹⁹⁾ 546	6 221	7·5	9·28	0·013	—	36
¹⁰⁾ 4 917	95 883	5	14·8	0·068	—	37
1 221	11 114	59·7	0·68	0·005	323 220	38
218	2 984	51·5	0·004	0·02	150	39
16	333	62	0·004	0·02	—	40
¹⁾ 188 791	1 680 000	56·5	0·51	0·01	¹⁾ 28 000	41
²¹⁾ 34 544	355 800	61·5	0·83	0·01	—	42
10 868	71 700	60·1	0·63	0·01	—	43
612	5 500	57·5	0·2	0·01	—	44

— ³⁾ Genom magnetisk sovring 57 712 ton samt ur äldre varp 20 042 ton. — ⁴⁾ Därav ur äldre varp 5 607 5 % mangan. — ⁵⁾ Malmen höll även 4 % mangan. — ⁶⁾ Malmen höll även 4·5 % mangan. — ¹⁰⁾ Delvis verk. — ¹³⁾ Därav i kombinerat sovringsverk 8 227 ton. — ¹⁴⁾ Genom magnetisk sovring; därav ur äldre varp magnetisk sovring 8 019 ton samt ur äldre varp 503 ton. — ¹⁷⁾ Därav i kombinerat sovringsverk 599 210 lagts i lager. — ²¹⁾ Därav 23 574 ton vid vätmekaniskt sovringsverk.

	1	2	3	4
	<i>Ludvika socken:</i> Fredmundbergsfältet:			
1	Jordgruvan	286	4 798	—
2	Nya Kolbottengruvan	290	3 057	—
3	Täktgruvan			
4	Iekorrgruvan	295	62 708	—
5	Lekombergsfältet (Lekombergs- och Östra Höjd- gruvorna)	294	139 240	—
6	Sörviksfältet (Sörviks Nygruva)	75	⁵⁾ 1 166	—
7	Källbottenfältet (Källbotten-, Västra Källbotten-, Lindboms- och Moréngruvorna)	125	3 716	—
	Gräsbergsfältet:			
8	Valsarvsgruvan	155	12 694	—
9	Sultingruvan, äldre varp	36	—	—
10	<i>Ludvika stad:</i> Hillängsgruvan	287	68 334	—
	<i>Norrbärke socken:</i> Nybergsfältet:			
11	Källgruvan	300	21 503	25 924
12	Kanalgruvan	300	15 411	—
13	Gävleborgs län	—	99 855	—
	<i>Hofors socken:</i> Nyängsfältet:			
14	Nyängsgruvan	233	73 277	—
15	Noregruvan			
	Storstrecksfältet:			
16	Storstrecks- och Edskegruvorna	293	25 323	—
17	Penninggruvan, äldre varp	80	—	—
18	Norrbottens län	—	4 495 861	9 678 252
19	<i>Gällivare socken:</i> Gällivare malmfält	299	2 991 259	55 305
20	Koskullskulle gruvfält	296	457 755	—
21	<i>Jukkasjärvi socken:</i> Kiirunavaara malmfält	298	639 625	9 323 369
22	Luossavaara malmfält	298	234 130	250 530
23	Tuolluvaara malmfält	289	173 092	49 048
24	Hela riket	—	10 809 258	9 867 554

¹⁾ Genom magnetisk sovring. — ²⁾ Därav 57 ton genom magnetisk sovring. — ³⁾ Därav 201 ton vid ett våtmekaniskt sovringsverk. — ⁵⁾ Oskrätt. — ⁶⁾ Därav 4 305 ton ur äldre varp. — ⁷⁾ Malmen höll även ¹⁰⁾ Malmen höll även 7.1 % mangan. — ¹¹⁾ Därav ur äldre varp 18 488 ton. — ¹²⁾ Därav genom magnetisk ur äldre varp. — ¹⁴⁾ Därav genom magnetisk sovring 221 017 ton; 1 594 ton härrörde ur äldre varp.

5	6	7	8	9	10	
¹ 1 376	12 200	56·5	0·51	0·01	¹) 202	1
²) 317		59·4	0·1	0·01		2
³) { 81	4 300	60·1	0·1	0·01	¹) 10	3
{ 60		50·7	0·1	0·01		
{ 17		55	0·1	0·01		
17 578	189 800	61·5	0·62	0·01		
10 794	96 000	57·4	0·19	0·01		
⁴) { 9 323	91 800	59·1	0·58	0·01	—	4
{ 7 852	51 800	60·1	0·63	0·01		
¹) 85 443	629 715	49·78	0·99	0·038	¹) 43 357	5
—	—	—	—	—	—	6
¹) 2 614	11 839	40·8	0·16	0·06	—	7
⁶) 16 094	204 493	46·3	0·037	0·01	—	8
754	12 818	45·7	0·042	0·01	—	9
¹ 23 817		⁷) 34·5	0·01	0·35		
¹ 37 938	563 570	⁸) 30·5	0·01	0·43	—	10
²) 3 010		¹⁰) 20·5	0·008	0·35		
3 804	76 000	53	0·004	0·03	42 417	11
1 017	25 000	65	0·001	0·002	¹¹) 30 415	12
1 726	34 000	54	0·004	0·01		
2 460	19 680	—	—	—	70 651	13
—	—	—	—	—	53 389	14
—	—	—	—	—	100	15
—	—	—	—	—	17 162	16
2 460	19 680	¹⁰) 21	0·013	0·192	—	17
10 547 434	125 537 015	—	—	—	476 240	18
¹²) { 510 841	26 776 665	64·3	0·274	0·04	¹³) 476 240	19
{ 1 825 692		61	0·826	0·07	—	20
¹⁴) 376 820	3 186 600	65·2	0·03	0·16		
444 840		68·12	0·016	0·037		
294 817	87 074 650	68·89	0·07	0·015	—	21
716 273		67·97	0·215	0·014		
5 746 274		61·34	1·73	0·016		
136 983		65·15	0·018	0·052		
77 279		65·44	0·063	0·035		
14 358	5 668 298	65·24	0·191	0·03	—	22
94 214		59·9	0·536	0·038		
110 854		33·55	5·44	0·026		
26 690		67·53	0·008	0·004		
131 912		68·06	0·016	0·004		
17 027	2 830 802	67·74	0·049	0·005	—	23
8 313		67·28	0·153	0·003		
2 363		65·45	0·561	0·003		
11 884		63·2	1·22	0·005		
13 727 952	157 444 185	—	—	—	2 475 657	24

vätmekaniskt sovringsverk. — ⁴) Denna malm, av vilken 2 823 ton härröra från äldre varp, har erhållits vid 10·9 % mangan. — ⁸) Malmen höll även 9·1 % mangan. — ⁹) Genom magnetisk sovring ur äldre varp. — sovring 2 311 680 ton; 10 027 ton härrörde ur äldre varp. — ¹³) Genom magnetisk sovring, varav 20 055 ton

Slag av anrikningsverk: m = magnetiskt; v = våtanrikningsverk; mv = kombinerat
Briketteringsverk: b.

	1	2	3	4	5	6
Verkets namn	Slag av anrik- ning	Antal timmar, varunder anrik- nings- verket varit i gång	I verket ingående rå-			
			Från nedanstående gruvor (gruvfält)	Vikt	Genom- järn	
						Ton
1 Stockholms län	—	7 244	—	75 445	—	
2 Vigelsbo	m	2 685	Rörbergsgruvan, äldre varp	22 594	35	
3 Herräng.....	m	4 559	Herrängsfältet	1) 52 851	2) 34	
4 Uppsala län	—	6 708	—	65 775	—	
5 Ramhäll.....	m	6 708	Ramhällsfältet, äldre varp.....	65 775	25	
6 Gimo	—	—	—	—	—	
7 Södermanlands län ..	—	6 650	—	140 692	—	
8 Kantorp	mv	6 650	Kantorps gruvfält	5) 140 692	34 ⁹	
9 Oxelösund	—	—	—	—	—	
10 Värmlands län	—	18 922	—	121 171	—	
11 Persberg	m	4 168	Persbergs odalfält	38 952	37 ⁸	
12 Långban	mv	1 782	Långbansfältet.....	5 054	8) 36	
13 Taberg	m	6 755	(Tabergs gruvor	16 221	36 ⁸	
14 Finnmosse.....	m	6 217	(Nordmarks gruvor	11) 30 201	32 ⁴	
15 Hagfors	—	—	Finnmosse gruvor	11) 30 745	30	
16 Nykroppa	—	—	—	—	—	
17 Örebro län	—	33 083	—	330 595	—	
18 Åsboberg	v	4 092	Övra Kärr-, Kil- och Långgruvorna	43 904	42	
	m	745	Åsbobergsgruvan	2 716	40	
19 Pershyttan	mv	2 648	Komministergruvan, äldre varp..	7 333	35	
	—	—	Svartbergsgruvan, äldre varp....	4 075	30	
	—	—	Nedre Pershyttefältet	23 114	40	
20 Dalkarlsberg.....	mv	4 023	Dalkarlsbergs gruvfält	69 292	37	
	—	—	—	9 492	37	
	—	—	—	14) 25 037	35	
21 Bredsjö	m	5 015	Ösjöbergsfältet	14 839	46	
22 Sikfors	m	4 683	Sirsjöbergsfältet	19 526	48 ⁷	
	—	—	Finnbergsfältet.....	277	34 ⁷	
23 Sköttgruvan	m	3 629	Haggruvan	226	50	
	—	—	Sköttgruvefältet	20 372	41	
	—	—	Kampagruvan	16 658	50 ⁸	
	—	—	Blanka gruvor	55 646	34 ⁶	
24 Guldsmeshyttan	mv	7 248	Tyskafällsgruvan	1 376	25	
	—	—	Stripa odalfält	9 930	37 ⁹	
	—	—	Stråssa odalgruva, äldre varp ..	5 472	24	
	—	—	Smällbergsgruvan, äldre varp ..	698	32	
	—	—	Nybergsgruvan, äldre varp	612	32	
25 Degerfors	—	—	—	—	—	
26 Bofors	—	—	—	—	—	
27 Rönfors	—	—	—	—	—	
28 Pershytte masugn	—	—	—	—	—	

*) Förutom i tabellen redovisade kvantiteter slig, briketter och sinter, erhållna med inhemsk järnmalm hållits 141 209 ton purple-ore med värdet 1 441 030 kr., och höllo 90 306 ton 57 % järn, 0,005 % fosfor av årets produktion ha vid ett verk framställts 88 224 ton briketter med värdet 1 528 000 kr. och vid ett Briketteringen pågick liksom sintringen i 8 760 timmar.

¹⁾ Därav ur äldre varp 4 634 ton. — ²⁾ Rågodset höll även c:a 0,9 % zink. — ³⁾ Därav 2 317 ton ur

⁶⁾ Därav 6 904 ton ur 14 312 ton varpmalm. — ⁷⁾ Därav av krossad styckemalm från Oskarsgruvan 1 570 ton. —

¹¹⁾ Därav ur äldre varp 13 000 ton. — ¹²⁾ Därav 4 500 ton ur 13 000 ton varpmalm. — ¹³⁾ Därav 5 100 ton ur

beteckningar:

magnetiskt och vätaurkningsverk; mf == kombinerat magnetiskt och flotationsverk.

Sintringsverk: s.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
gods		Erhållen färdig vara (slig)					Briketterings- eller sintningsverk	Antal timmar, varunder verket varit i gång	Tillverkade briketter och sinter		
snittshalt av		Vikt	Värde	Genomsnittshalt av					Vikt	Värde	
fosfor	svavel			järn	fosfor	svavel					Ton
%		Ton	Kronor	%					Ton	Kronor	
—	—	37 413	508 994	—	—	—	—	6 715	27 979	503 622	1
0·007	0·6	10 440	104 400	64	0·004	0·4	—	—	—	—	2
0·011	0·3	26 973	404 594	61·1	0·003	0·096	s	6 715	27 979	503 622	3
—	—	17 009	161 500	—	—	—	—	5 848	12 606	184 000	4
0·014	0·1	17 009	161 500	63·25	0·008	0·07	—	—	—	—	5
—	—	—	—	—	—	—	s	5 848	4) 12 606	184 000	6
—	—	64 772	906 808	—	—	—	—	12 912	126 882	2 171 565	7
0·033	0·062	6) 64 772	906 808	62·3	0·014	0·084	s	6 528	7) 55 565	957 035	8
—	—	—	—	—	—	—	s	6 384	7) 317	1 214 530	9
—	—	53 674	550 920	—	—	—	—	15 877	48 288	875 700	10
0·008	0·007	20 869	224 350	62·05	0·007	0·005	—	—	—	—	11
0·012	0·05	2 094	21 169	9) 62	0·011	0·02	—	—	—	—	12
0·008	0·1	1 824	30 974	10) 54	0·017	0·025	—	—	—	—	12
0·008	0·1	5 797	55 072	62·3	0·005	0·033	—	—	—	—	13
0·008	0·1	12) 11 078	105 241	63·05	0·005	0·055	—	—	—	—	13
0·01	0·13	13) 12 012	114 114	59·79	0·008	0·102	—	—	—	—	14
—	—	—	—	—	—	—	s	8 088	20 571	349 700	15
—	—	—	—	—	—	—	s	7 789	27 717	526 000	16
—	—	146 781	1 691 034	—	—	—	—	49 047	80 562	1 419 970	17
0·015	0·01	17 351	156 159	53·9	0·011	0·005	—	—	—	—	18
0·02	0·01	4 051	40 510	61·2	0·01	0·025	—	—	—	—	18
0·015	0·005	3 936	41 328	66·9	0·008	0·042	—	—	—	—	18
0·004	spår	1 378	17 914	65	0·001	spår	—	—	—	—	19
0·016	0·005	9 290	111 480	65	0·004	0·004	—	—	—	—	19
0·06	0·01	13 015	117 135	57	0·042	0·012	—	—	—	—	20
0·16	0·01	19 181	230 172	68·4	0·006	0·032	—	—	—	—	20
0·06	0·4	2 225	18 912	66·4	0·041	spår	—	—	—	—	20
0·06	0·4	1 732	14 722	66·3	0·04	0·034	—	—	—	—	20
0·02	0·08	9 361	163 818	64·2	0·004	0·035	b	8 333	10 585	232 870	21
0·035	0·025	10 952	197 136	—	—	—	—	—	—	—	22
0·03	0·035	113	2 034	63·7	0·005	0·008	s	8 178	15) 14 119	352 975	22
0·035	0·04	111	1 998	—	—	—	—	—	—	—	23
0·01	0·058	11 268	135 216	63·1	0·007	0·05	s	5 100	6 608	92 512	23
0·006	1	10 086	110 900	65·5	0·003	0·8	—	—	—	—	24
0·01	0·003	24 385	243 800	63·2	0·008	0·002	—	—	—	—	24
0·003	0·06	613	5 500	58	0·003	0·04	—	—	—	—	24
0·011	0·004	5 058	55 600	64·1	0·008	0·002	s	7 425	21 373	267 100	24
0·02	0·05	2 460	24 600	59	0·015	0·03	—	—	—	—	25
0·015	0·25	215	2 100	54	0·012	0·15	—	—	—	—	25
—	—	—	—	—	—	—	s	5 569	10 142	133 767	25
—	—	—	—	—	—	—	s	1 128	2 066	48 282	26
—	—	—	—	—	—	—	s	7 314	9 294	177 714	27
—	—	—	—	—	—	—	s	6 000	6 375	114 750	28

som utgångsmaterial, ha såsom biprodukt vid kopparframställning av svavelkisbränder vid två kopparverk erhållit 0·3 % svavel samt 50 903 ton 55 % järn, 0·005 % fosfor och 0·3 % svavel. Av 89 792 ton purple-ore annat verk av 47 751 ton purple-ore av årets produktion 47 484 ton sinter med värdet 641 034 kr.

4 634 ton varpalm. — 4) Därav av krossad styckemalm 6 347 ton. — 5) Därav ur äldre varp 14 312 ton. —

6) Rågodset höll även 4 % mangan. — 7) Sligen höll även 3 % mangan. — 10) Sligen höll även 12 % mangan. — 13 000 ton varpalm. — 14) Ur äldre varp från Odalfältet. — 15) Därav av krossad styckemalm 1 005 ton.

	1	2	3	4	5	6
1	Västmanlands län . . .	—	39 754	—	481 500	—
2	Källfallet	m	5 505	Källfallsfältet	¹⁾ 77 754	37·6
3	Bäckegravan	mf	6 990	Bäcke-, Hag- och Pellegruvorna	²⁾ 99 588	38·9
4	Höjdgruvan	m	6 982	Höjdgruvan	²⁾ 48 381	33·2
5	Lienshyttan	—	—	—	—	—
6	Kallmora	mv	3 899	{ Kallmorbergsfältet	20 217	29·8
				{ Risbergsfältet	21 576	34·9
7	Spännarhyttan	—	—	—	—	—
8	Bålsjö	mv	3 381	{ Morbergsfältet	46 002	} 40
9	Östanmossa	m	5 849	{ Norrbergsfältet	⁶⁾ 23 450	
10	Långgruvan	m	2 422	Getbacks- och Röbergsfälten	77 601	32
				Vindgruvan	25 977	34·2
				Malmkärragruvan, äldre varp	2 202	31
11	Stortäktgruvan ⁷⁾	mv	4 726	Lövsvedsgruvan	374	54
				D:o , äldre varp	129	40
				Stortäktgruvan	38 249	34
12	Fagersta	—	—	—	—	—
13	Högfors	—	—	—	—	—
14	Köping	—	—	—	—	—
15	Kopparbergs län . . .	—	38 691	—	765 610	—
16	Rämshyttan	m	6 679	Tuna Hästbergsfältet	96 691	40
17	Ulvshyttan	—	—	—	—	—
18	Vikmanshyttan	m	821	Bispsbergsfältet	967	60
19	Smältarmossgruvan	m	3 302	{ Östra och Västra Smältarmoss- gruvorna	⁸⁾ 44 516	35
20	Intrånget	m	7 200	Intrångets gruvor	¹¹⁾ 93 183	40
21	Ryllshyttan	¹²⁾	¹²⁾	Ryllshyttfältet	36 813	21·6
22	Lövsvedsgruvan	m	1 127	Lövsvedsgruvan	17 800	28
23	Bergslagsschaktet (Grängesberg)	mv	4 105	Risbergsfältet	8 019	45
24	Blötberget	m	4 225	{ Kalvgruvan	323 220	49·4
				{ Jordgruvan	28 000	46
				{ Tägtgruvan	202	46
25	Lekomberg	mv	4 232	Lekombergsfältet	10	46
26	Nyberget	m	7 000	{ Källgruvan	43 357	42·3
				{ Kanalgruvan	42 417	30
27	Domnarvet	—	—	—	¹⁴⁾ 30 415	32
28	Långshyttan	—	—	—	—	—
29	Gävleborgs län	—	3 335	—	72 519	—
30	Långnäs	m	3 335	Nyängs- och Storstrecksfälten	72 519	36·1
31	Sandviken	—	—	—	—	—
32	Norrbottnens län . . .	—	4 377	—	452 100	—
33	Vitåfors (Malmberget)	mv	4 377	Gällivare malmfält	¹⁸⁾ 452 100	45·3
34	Hela riket	—	158 764	—	2 505 407	—

¹⁾ Därav ur äldre varp 20 042 ton. — ²⁾ Ur rågodset, som höll 0·71 % koppar, erhöles även 3 785 ton ur äldre varp 5 607 ton. — ⁷⁾ Förutom i tabellen redovisat gods har vid Stortäktgruvan sovrats och krossats sintringsgods med ett värde av 89 324 kr. — ⁸⁾ Av krossad styckemalm. — ⁹⁾ Därav ur äldre varp 4 719 ton. — 0·4 % koppar, erhöles genom flotation 661 ton kopparmalmsslig. — ¹²⁾ Sligen erhöles i samband med av krossad styckemalm 3 732 ton. — ¹⁶⁾ Därav av krossad styckemalm 6 537 ton. — ¹⁷⁾ Därav av krossad

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
—	—	210 662	2 030 544	—	—	—	—	37 854	154 232	2 546 141	1
0'005	0'15	38 150	338 000	63'8	0'004	0'025	—	—	—	—	2
0'005	1'9	42 790	336 000	66'5	0'005	0'75	s	7 014	23 235	372 000	3
0'004	0'2	16 300	130 000	63'9	0'002	0'45	—	—	—	—	4
—	—	—	—	—	—	—	s	7 032	20 025	320 000	5
0'01	0'02	8 656	103 872	57'4	0'004	0'013	}	—	—	—	6
0'025	0'1	⁴⁾ 680	5 440	63'2	0'017	1'06		—	—	—	
—	—	⁵⁾ 9 741	116 892	63'2	0'007	0'05		—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	s	7 224	23 207	394 519	7
0'02	0'04	⁴⁾ 20 124	369 600	⁶⁾ 64'5	0'01	0'025	}	—	—	—	8
—	—	⁵⁾ 15 515		64	0'007	0'015		—	—	—	
0'005	0'2	29 132	335 000	63	0'003	0'05	—	—	—	—	9
0'006	0'005	13 032	130 320	59'7	0'003	0'002	—	—	—	—	10
0'004	0'08	1 109	11 090	64'7	0'003	0'02	}	—	—	—	11
0'004	0'08										
0'004	0'008										
0'007	0'01	15 433	154 330	63	0'004	0'005	}	s	6 784	60 533	1 038 000
—	—	—	—	—	—	—					
—	—	—	—	—	—	—					
—	—	—	—	—	—	—	s	7 600	24 432	366 480	13
—	—	—	—	—	—	—	s	2 200	2 800	55 142	14
—	—	430 160	4 118 452	—	—	—	—	33 952	362 342	5 485 889	15
0'015	0'7	50 873	560 000	59	0'01	0'3	s	6 893	51 380	727 958	16
—	—	—	—	—	—	—	s	4 750	⁸⁾ 8 609	146 353	17
0'01	0'004	776	18 000	70	spår	spår	—	—	—	—	18
0'003	0'7	¹⁰⁾ 22 416	190 000	59	0'001	0'3	—	—	—	—	19
0'01	0'9	38 165	343 485	64	0'008	0'6	—	—	—	—	20
¹³⁾	¹³⁾	12 040	120 115	64'2	0'003	0'35	—	—	—	—	21
0'002	2'1										
0'005	0'08	5 396	53 960	63	0'003	0'05	—	—	—	—	22
0'71	0'006	226 177	2 060 475	62'5	0'5	0'009	—	—	—	—	23
0'3	0'01	18 300	135 400	63'2	0'18	0'01	—	—	—	—	24
0'5	0'01	130									
0'1	0'01	6									
1'02	0'042	27 801	216 017	60'39	0'28	0'017	—	—	—	—	25
0'006	0'2	28 080	421 000	64	0'004	0'07	b	6 480	27 067	676 000	26
0'004	0'075										
—	—	—	—	—	—	—	s	7 530	255 827	3 581 578	27
—	—	—	—	—	—	—	s	8 299	¹⁵⁾ 19 459	354 000	28
—	—	36 235	434 820	—	—	—	—	14 517	101 144	2 278 567	29
0'007	0'248	36 235	434 820	64'3	0'003	0'115	s	7 437	¹⁶⁾ 50 729	1 268 225	30
—	—	—	—	—	—	—	s	7 080	¹⁷⁾ 50 415	1 010 342	31
—	—	227 891	2 611 626	—	—	—	—	—	—	—	32
—	—	127 792	2 611 626	⁷⁾ 70'7	0'021	0'012	}	—	—	—	33
0'715	0'091	49 847		71	0'009	0'005					
—	—	364		71'6	0'006	0'003					
—	—	49 888		64'6	0'396	0'249					
—	—	1 224 597	13 014 698	—	—	—	—	176 722	914 035	15 465 454	34
—	—	—	—	—	—	—	Därav {	b	14 813	37 652	908 870
—	—	—	—	—	—	—		s	161 909	876 383	14 556 584

kopparmalmssl. — ³⁾ Därav ur äldre varp 4 035 ton. — ⁴⁾ Blodstenssl. — ⁵⁾ Svartmalmssl. — ⁶⁾ Därav 12 311 ton vid Kolningsbergsgruvan under året bruten direkt användbar malm, varav erhållits 9 926 ton ¹⁰⁾ Därav 2 000 ton ur 4 719 ton varpalm. — ¹¹⁾ Ur det vid anrikningsverket erhållna avfallet, som höll anrikning av bly- och zinkmalm. — ¹²⁾ Analys ej utförd. — ¹³⁾ Därav ur äldre varp 18 488 ton. — ¹⁴⁾ Därav styckemalm 22 026 ton. — ¹⁵⁾ Därav ur äldre varp 19 919 ton.

Tab. 3. Tillverkningen av smältstycken och råskenor samt götmetall år 1937.

Tillverkningar	1	2	3	4	5	6
	Hela tillverkningen		Därav till avsalu			
	Ton	Värde i kronor	genom export	inom landet	Värde i kronor	
			Ton			
<i>Smältstycken och råskenor, ovällda:</i>	26 460	6 199 746	13 339	545	3 281 449	
framställda medelst: Lancashiremetod	24 816	5 778 996	13 339	545	3 281 449	
Vallonmetod	1 405	361 000	—	—	—	
Skrotsmältning	239	59 750	—	—	—	
<i>Göt, ovällda, samt smidbart gjutgods:</i>	1 105 602	203 622 035	7 569	83 647	30 316 852	
Bessemer-:	109 280	10 300 590	6 409	—	1 403 300	
sur: göt	16 385	3 054 780	6 409	—	1 403 300	
basisk: göt	92 895	7 245 810	—	—	—	
Martin-:	742 017	126 729 595	661	66 943	17 471 583	
sur: göt:	267 101	56 626 272	231	37 489	8 327 667	
kvalitetsprodukt	^{1a)} 265 983	56 505 528	231	37 489	8 327 667	
ordinär produkt	1 118	120 744	—	—	—	
gjutgods, skrotat:	5 080	3 214 981	146	3 685	2 801 332	
kvalitetsprodukt	^{1b)} 4 141	2 581 156	71	2 897	2 218 807	
ordinär produkt	939	633 825	75	788	582 525	
basisk: göt:	465 112	64 044 582	—	21 896	3 788 546	
kvalitetsprodukt	71 070	10 881 064	—	328	54 729	
ordinär produkt	394 042	53 163 518	—	21 568	3 733 817	
gjutgods, skrotat:	4 724	2 843 760	284	3 873	2 554 038	
kvalitetsprodukt	157	62 722	—	27	23 625	
ordinär produkt	4 567	2 781 038	284	3 846	2 530 413	
Degelstål:	495	150 000	—	3	9 000	
göt	489	138 000	—	—	—	
gjutgods, skrotat	6	12 000	—	3	9 000	
Elektrostål:	253 810	66 441 850	499	16 701	11 432 969	
göt:	241 930	54 493 565	56	8 998	3 220 089	
kvalitetsprodukt	168 255	47 157 948	56	8 998	3 220 089	
ordinär produkt	73 675	7 335 617	—	—	—	
gjutgods, skrotat:	11 880	11 948 285	443	7 703	8 212 880	
kvalitetsprodukt	7 586	8 120 082	403	4 117	4 940 424	
ordinär produkt	4 294	3 828 203	40	3 586	3 272 456	
Summa smältstycken, råskenor och göt samt skrotat gjutgods	1 132 062	209 821 781	20 908	84 192	33 598 301	

¹⁾ Därav a) 8 resp. b) 1 446 ton i Brackelsbergsugn.

Anm. Såsom kvalitetsprodukt räknas förutom bessemer, sur, och degelstål:

Martin, sur, med undantag av vad som kan vara framställt i sur ugn av kokstäckjärn eller av vanligt, analytiskt eller i övrigt osorterat köpskrot.

Martin, basisk. Allt stål med en kolhalt över 0.55 %, tillverkat av träkolstäckjärn och prima skrot samt avsett för produkter, som skola användas i hårdad form.

Stål under nämnda kolhalt, framställt av träkolstäckjärn och prima, väl sorterat skrot, för användning till sådana produkter, där svenskt material äger kvalitativt företräde framför utländskt, ex. solida ämnen för rörtillverkning, helvalsade rörrennen för ångpannetuber och för kalldragning, plåt eller band för djuppressning.

Elektrostål. Allt stål av kolhalt över 0.55 %, som är avsett att användas i prima, hårdade produkter. Till kvalitetsstål räknas även sådant stål, som användes för samma kvalitetsprodukter som mjuk, basisk martin.

Legerade stål. Med nickel, kobolt, krom, volfram, molybden, vanadin och titan legerade stål räknas såsom kvalitetsstål. Manganstål räknas som kvalitetsstål, om ingående material äro prima. Kiselstål för dynamo- och transformatorplåt räknas likaledes till kvalitetsstål.

Tab. 4. Tillverkningen av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål m. m. samt erhållet skrot år 1937.

1	2	3	4	5	6
Tillverkningar	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
	Ton	Värde i kronor	genom export	inom landet	Värde i kronor
			Ton		
1. Varmvalsat och smitt järn av vällmetall	12 977	4 014 416	7 880	3 466	3 556 865
a) Smitt järn, stångjärn	1 337	614 600	1 256	81	614 600
b) Varmvalsat järn	11 640	3 399 816	6 624	3 385	2 942 265
Ännen	1 537	428 120	—	—	—
Stångjärn, runt, fyrkant och platt	8 917	2 575 815	6 067	2 756	2 546 384
Bandjärn	3	911	3	—	911
Valstråd	1 099	334 900	470	629	334 900
Plåt	84	60 070	84	—	60 070
2. Smitt järn och stål av götmetall	—	—	5 726	15 409	15 433 419
a) Ännen	24 241	11 101 010	698	1 929	2 635 378
b) Smitt järn och stål, annat än ännen	21 432	14 160 865	5 028	13 480	12 798 041
Stångstål	3 494	4 499 984	1 396	1 761	4 257 591
Axlar	5 938	1 944 628	1 092	3 477	1 624 331
Andra grövre tillverkningar	12 000	7 716 253	2 540	8 242	6 916 119
3. Varmvalsat järn och stål av götmetall	—	—	137 194	495 333	192 557 349
a) Ännen	—	—	10 955	52 019	13 807 585
Billets (inkl. massiva tubännen)	697 569	144 318 042	10 589	44 412	12 105 965
Platiner	108 346	24 126 176	366	7 607	1 701 620
b) Varmvalsat järn och stål, annat än ännen	682 424	220 154 975	126 239	443 314	178 749 764
Stångjärn och -stål, runt, fyrkant och platt	219 023	65 664 745	35 765	148 682	55 084 481
Ihåligt borrstål	18 523	9 897 851	17 650	824	9 869 907
Balkar, I och U, från och med 80 mm höjd	12 011	2 240 694	—	8 862	1 657 934
Vinkeljärn och annat fasonjärn (inkl. hjulband)	36 650	8 486 209	1 605	28 327	7 032 460
Järnvägsskenor och annat varmvalsat fasonjärn för järnvägsbyggnader	20 620	3 196 100	—	20 491	3 176 105
Skarvjärn och bottenplåtar	6 780	1 527 256	—	6 699	1 510 651
Axlar (även blanksvarvade)	1 654	589 540	100	1 475	560 773
Bandjärn och bandstål i ringar eller överböjda knippor samt raka stänger med tjocklek av under 3 mm	46 165	15 161 635	7 263	13 309	7 115 596
Valstråd	119 300	29 485 196	25 501	74 802	23 498 613
Grovplåt med tjocklek av 5 mm och däröver	38 735	10 973 965	1 109	32 020	9 022 162
Mediumplåt med tjocklek av 3—5 mm	5 318	3 193 629	369	3 154	1 276 474
Tunnplåt med tjocklek av 0,6—3 mm	63 440	25 515 157	2 167	53 466	19 694 309
” ” ” ” under 0,6 mm	21 431	10 461 107	1 794	17 579	7 865 616
Rör (inkl. ihåliga tubännen), valsade eller varmdragna	72 774	33 761 891	32 916	33 624	31 384 683
Summa smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål	—	—	150 800	514 208	211 547 633

62 TAB. 4 (forts.). TILLVERKNINGEN AV SMITT OCH PRESSAT SAMT VARMVALSAT JÄRN OCH STÅL M. M. SAMT ERHÅLLET SKROT ÅR 1937.

1	2	3	4	5	6
Tillverkningar	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
	Ton	Värde i kronor	genom export	inom landet	Värde i kronor
			Ton		
4. Manufakturvaror och verkstadsprodukter.					
Tackjärns- och metallgjutgods.....	38 138	9 899 744	10 503		4 063 220
Manufakturvaror av järn och stål	—	—	—		75 538 678
Maskingods och övriga verkstadsarbeten	—	—	—		58 989 071
Summa manufakturvaror och verkstadsprodukter	—	—	—	—	138 590 969
Summa smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål jämte manufakturvaror och verkstadsprodukter	—	—	—	—	350 138 602
5. Stångjärnsayhugg och skrot för omsmältning,					
<i>erhållet vid framställning av de i tab. 3 och 4 redovisade tillverkningarna</i>	305 025	25 727 895	715	3 394	340 683
Av välljärn	1 324	202 064	590	182	143 845
» götmetall	303 701	25 525 831	125	3 212	196 838

Tab. 5. Tillverkningen vid bergverken av andra metaller än järn m. m.
år 1937.

1	2	3	4	5	6
Tillverkningar	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		Av hela tillverkningen hava utslutande eller huvudsakligen framställt av utländskt råmaterial kg
	kg	Värde i kronor	kg	Värde i kronor	
Guld (på våta vägen)	4 906 37	21 448 000	4 906 37	21 448 000	2
Silver (» » »)	17 131 15	973 200	17 131 15	973 200	87
Kopparskärsten (med 58 % koppar)	175 635	101 800	77 620	44 993	175 635
Cementkoppar	4 638 635	3 373 520	959 789	763 836	4 638 635
Råkoppar (slaggkoppar med 82 % koppar)	215 646	176 725	193 279	158 394	215 646
Bessemerkoppar (med 98.43 % koppar, 0.882 % guld och 0.2832 % silver)	6 044 020	1)	—	—	—
Raffinadkoppar, framställd av cementkoppar	3 055 576	3 369 207	3 055 576	3 369 207	3 055 576
Raffinadkoppar, framställd av bessemerkoppar	6 036 820	6 804 700	6 036 820	6 804 700	162 400
Raffinadkoppar, framställd ur skrot	735 000	812 984	735 000	812 984	735 000
Aluminium	1 830 713	3 350 000	1 830 713	3 350 000	1 830 713
Koboltslag (med 20 % kobolt)	40 240	56 300	40 240	56 300	40 240
Svavel	18 432 460	1 359 400	18 432 460	1 359 400	—
Brunsten, pulveriserad	5 000	700	5 000	700	—

1) Värdet å denna mellanprodukt har ej angivits.

Anm. Utöver i tabellen upptagna tillverkningar hava redovisats 82 760 kg raffinad(koppar-)slagg, hållande 31 % koppar, med värdet 25 143 kr., framställd av utländskt råmaterial. — Av den redovisade kvantiteten cementkoppar höllo 1 647 062 kg 83 %, 5 451 kg 81.4 %, och 2 986 122 kg 71 % koppar.

	1 Gruvor (gruvfält)	2	3
		Antal dagar, varunder gruvan arbetats	Totala kvantiteten utfraktat berg och malm Ton
1	Uppsala län	—	130
2	<i>Håtuna socken</i> : Skälstagravan	30	²⁾ 130
3	Östergötlands län	—	78 632
4	<i>Godegårds socken</i> : Åmnebergsfältet ²⁾	303	78 632
5	Jönköpings län	—	1 680
6	<i>Bäckaby socken</i> : Rikagravan	250	1 680
7	Värmlands län	—	23 417
8	<i>Färnebo socken</i> : Långbansfältet (Stor-, Sandelins-, Källar- och Hyttsjögruvorna)	300	23 417
9	Örebro län	—	197 390
10	<i>Hamnars och Lerbäcks socknar</i> : Åmnebergs zinkgruvor	303	⁶⁾ 125 961
11	<i>Kopparbergs köping</i> : Kaveltorpsfältet	290	29 812
12	<i>Ljusnarsbergs socken</i> : Yxsjöbergsfältet (Kvarnäs- och Södra Yxsjöbergsgruvorna samt Yxsjö Finngruva)	300	⁸⁾ 37 917
13	Hörksfältet (Silver- och Kärrstensgruvorna)	242	3 700
14	Kopparbergs län	—	385 990
15	<i>Falu stad</i> : Falu gruva	296	138 985
16	<i>Vika socken</i> : Kalvbäcksfältet (Brötgruvan)	297	20 124
17	<i>Garpenbergs socken</i> : Garpenbergs odalfält	299	83 682
18	Ryllshyttfältet (Kompanigruvan)	299	19 669
19	<i>Grangärde socken</i> : Saxbergsfältet (Långfalls-, Rålinje-, God-, Gustavs- och Viktoriagruvorna)	299	123 280
20	<i>Leksands socken</i> : Utgruvan	254	²⁾ 250
21	Västernorrlands län	—	60
22	<i>Junsele socken</i> : Kittlahällgruvan	10	¹⁴⁾ 60
23	Jämtlands län	—	275
24	<i>Lillhärdals socken</i> : Härjedalsgruvan	10	275
25	Västerbottens län	—	495 063
26	<i>Skellefteå socken</i> : Bolidens gruvfält	299	¹⁷⁾ 469 180
27	<i>Malå socken</i> : Kuorbevarer malmfält (Adakgruvorna)	73	1 592
28	<i>Lycksele socken</i> : Kristinebergs gruvfält (Hultins-, Gästgivare- och Konsulsgruvorna)	296	23 336
29	Rävlidens gruvfält	38	955
30	Norrbottnens län	—	44 624
31	<i>Älvsby socken</i> : Lavers gruvfält	294	44 624
32	Hela riket	—	1 227 261
33	Värde i kronor	—	—

¹⁾ Svavelkis, där ej annorlunda anges. — ²⁾ I dagbrott. — ³⁾ Jämför även Örebro län nedan. — kopparmalm; därav ur äldre varp 14 188 ton. — ⁴⁾ Därav i dagbrott vid Kvarnäsgruvan 18 800 ton. — ¹¹⁾ Zink-, bly- och svavelmalm. — ¹²⁾ Zink-, bly- och kopparmalm. — ¹³⁾ Zink- och blymalm, även järnhaltig; ¹⁷⁾ Därav i dagbrott 205 589 ton; av totalkvantiteten äro 5 824 ton oskrädda. — ¹⁸⁾ Framkalkyerat värde. — ²⁰⁾ Svavel-, koppar- och zinkmalm. — ²¹⁾ Malmen innehöll silver, zink, bly, koppar och svavel.

4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Erhållen stuf- och plock- samt annan direkt användbar malm						Nettoförsäljningsvärde fritt banvagn eller fartyg å den direkt användbara malmen	Den direkt användbara malmens halt av metaller m. m.	Erhållen anrikningsmalm	
Guldmalm	Kopparmalm	Manganmalm	Grafitmalm	Svavel- och magnetkis ¹	Summamalm				
Au	Cu	Mn	C	FeS ₂ , FeS		Kronor	%	Ton	
—	—	—	100	—	100	3 000	—	—	1
—	—	—	100	—	100	3 000	25	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	44 872	3
—	—	—	—	—	—	—	—	⁴) 44 872	4
—	—	—	—	—	—	—	—	18	5
—	—	—	—	—	—	—	—	⁵) 18	6
—	—	3 595	—	—	3 595	72 689	—	10 736	7
—	—	1 159	—	—	1 159	30 139	36	10 736	8
—	—	2 153	—	—	2 153	40 903	29		
—	—	283	—	—	283	1 647	12		
—	—	—	—	—	—	—	—	168 752	9
—	—	—	—	—	—	—	—	⁴) 83 582	10
—	—	—	—	—	—	—	—	⁷) 41 919	11
—	—	—	—	—	—	—	—	⁹) 42 051	12
—	—	—	—	—	—	—	—	¹⁰) 1 200	13
—	—	—	—	89 746	89 746	1 096 700	—	279 790	14
—	—	—	—	89 746	89 746	1 096 700	37·5	35 174	15
—	—	—	—	—	—	—	—	¹¹) 16 224	16
—	—	—	—	—	—	—	—	¹²) 74 444	17
—	—	—	—	—	—	—	—	¹³) 36 813	18
—	—	—	—	—	—	—	—	¹²) 117 005	19
—	—	—	—	—	—	—	—	¹⁴) 130	20
—	—	—	—	—	—	—	—	10	21
—	—	—	—	—	—	—	—	¹⁵) 10	22
—	—	—	—	—	—	—	—	10	23
—	—	—	—	—	—	—	—	¹⁶) 10	24
159 951	8	—	—	—	159 959	14 800 340	—	204 956	25
159 951	—	—	—	—	159 951	¹⁸) 14 800 000	¹⁹)	202 484	26
—	8	—	—	—	8	340	10·6	1 160	27
—	—	—	—	—	—	—	—	²⁰) 466	28
—	—	—	—	—	—	—	—	²¹) 846	29
—	—	—	—	—	—	—	—	13 091	30
—	—	—	—	—	—	—	—	¹⁵) 13 091	31
159 951	8	3 595	100	89 746	253 400	—	—	722 235	32
14 800 000	340	72 689	3 000	1 096 700	—	15 972 729	—	—	33

⁴) Zinkmalm. — ⁵) Svavel- och kopparkis. — ⁶) Därav i dagbrott 8 993 ton gråberg. — ⁷) Zink-, bly- och ⁸) Scheelit (volframalm), därav ur äldre varp 9 656 ton. — ¹⁰) Molybdenmalm och scheelit (volframalm). — därav ur äldre varp 18 265 ton. — ¹⁴) Zink- och blymalm. — ¹⁵) Kopparmalm. — ¹⁶) Grafitmalm jämte svavelkis. — ¹⁸) Malmen höll 27·7 % svavel, 13·1 % arsenik, 2·06 % koppar samt 75 g silver och 26·83 g guld per ton. —

Tab. 7. Avsaluproduktionen av oarbetad

1	2	3	4
Produkter	Kvantitetsgrund	Kvantitet	Värde i kronor
<i>Sten och stenarbeten:</i>			
Granit och gnejs:			
blocksten (råblock)	ton	21 365	424 408
krossad sten, makadam och granitsand	»	695 917	2 239 501
gatsten: storgatsten	»	179 458	3 552 769
smågatsten: handslagen	»	235 630	4 531 428
maskinslagen	»	175	6 021
kantsten: bearbetad endast med pikhacka eller spetsmejsel, ävensom rå	»	19 453	469 302
på annat sätt bearbetad	»	25 126	784 022
byggnadssten: bearbetad endast med pikhacka eller spetsmejsel	»	5 264	359 728
annan	»	5 789	506 993
gravvårdar o. gravramar: oslipade	»	6 760	1 757 967
slipade, polerade eller skulpterade	»	3 918	1 576 574
andra arbeten: oslipade	»	604	101 648
slipade, polerade eller skulpterade	»	545	197 688
S. k. svarta och gröna graniter:			
blocksten (råblock)	»	52 093	2 946 114
gravvårdar o. gravramar: enbart huggna	»	1 141	450 008
slipade, polerade eller skulpterade	»	4 263	2 727 943
andra arbeten: enbart huggna	»	64	14 950
slipade, polerade eller skulpterade	»	213	146 673
stenmjöl	»	769	11 640
Porfyr: arbeten	»	348	26 460
Täljsten:			
täljstensmjöl	»	3 573	107 190
byggnads- och monumentsten (tegel)	»	3 989	538 294
andra arbeten	»	375	209 300
Lerskiffer: takskiffer	»	782	70 768
andra arbeten	»	1 644	211 977
Glimmerskiffer: råsten	»	70	2 500
Alunskiffer: skifferkalk och -mjöl	»	33	990
Sandsten:			
råsten (råblock)	»	3 447	23 027
flis och krossad sten (slipsand)	»	17 995	135 492
byggnads- och monumentsten	»	86	21 576
kvarn- och defibrörstenar	»	47	5 700
slip- och brynstenar	»	2 664	220 228
andra arbeten	»	269	15 637
Kvartsit:			
råsten	»	11 778	60 588
flis och krossad sten (slipsand)	»	127 961	447 864
malen	»	3 410	40 920
Flinta: rå	»	8 887	10 254
arbetad	»	245	25 075

sten och stenarbeten m. m. år 1937.

1	2	3	4
Produkter	Kvantitetsgrund	Kvantitet	Värde i kronor
Sten och stenarbeten (forts.):			
Kalksten och dolomit:			
råblock till stenhuggerier	ton	3 531	65 221
råsten för kalkbränning eller cementtillverkning	»	236 636	804 997
råsten för andra industriella ändamål	»	680 923	2 296 872
kalkstensmjöl	»	81 196	724 107
byggnads- och monumentsten: enbart huggen	»	2 629	170 145
hyvlad eller slipad	»	10 721	1 754 110
skulpterad	»	33	17 294
andra arbeten	»	3 864	140 532
Marmor: råblock	»	2 952	263 737
byggnads- och monumentsten	»	10 153	3 639 003
möbelmarmor och andra arbeten	»	2 162	1 287 443
Fältspat: omalen	»	37 149	489 087
därav: 1:a	»	6 736	.
2:a	»	12 693	.
andra kvaliteter	»	17 720	.
malen	»	11 991	414 521
Kvarts: omalen	»	79 394	523 601
malen	»	7 855	203 122
Glimmer, omalen	»	43	3 090
malen	»	25	2 500
Granat, rå	»	50	12 500
Kalk ²⁾ : framställd genom periodisk bränning:			
osläckt kalk	hl	2 540 790	2 985 351
släckt kalk	ton	198 796	
släckt kalk	hl	17 075	34 469
släckt kalk	ton	1 280	
framställd genom kontinuerlig bränning:			
osläckt kalk ³⁾	hl	6 025 192	15 578 837
osläckt kalk ³⁾	ton	609 036	
bränd dolomit	hl	94 400	561 869
bränd dolomit	ton	12 671	
släckt kalk	hl	119 026	174 038
släckt kalk	ton	9 457	
slagen kalk	hl	2 170	21 359
slagen kalk	ton	308	
mjölkalk	hl	70 063	90 858
mjölkalk	ton	5 061	
Krita, slammad	ton	21 650	1 310 940
Kiselgur: bränd	»	1 730	110 500
arbeten därav	»	34	6 500

¹⁾ Kvantitetsuppgiften för 1936 rättas härmed till 9 042 ton.

²⁾ Rymd- och viktuppgifterna avse samma kvantiteter.

³⁾ I uppgifterna för osläckt kalk ingår produktionen vid sulfatmasse- och karbidfabrikerna med 2 090 000 hl, 195 519 ton och 5 150 000 kr. samt vid sockerbruken med 417 000 hl, 35 661 ton och 1 280 000 kr. Hektoliter- och värdesiffrorna äro delvis framkalkylerade.

Tab. 8. Uppfordringen ur

	1	2	3	4
	Stenkolsfältets (-gruvans)		Antal dygn, var- under gruvan arbets- tats	Brytnings- mängd (berg, sten- kol och lera) Ton
	belägenhet	n a m n		
1	Kristianstads län		—	234 027
2	Björnekulla m. fl. socknar	Ormastorp ¹⁾	291	234 027
3	Malmöhus län		—	522 742
4	Ekeby m. fl. socknar	Skromberga	287	60 125
5	Trollenäs socken	Stabbarp	102	²⁾ 270
6	Höganäs stad och Väsby socken	Höganäs	289	³⁾ 141 964
7	Norra Vrams m. fl. socknar....	Gunnarstorp	289	174 800
8	Bjuvs m. fl. socknar.....	Bjuv.....	291	145 583
9	Hela riket		—	756 769

¹⁾ Av de redovisade, genom Ormastorpsfältets schakt uppfordrade kvantiteterna hava inom Gunnarstorps- berg. — ²⁾ I dagbrott. — ³⁾ Därav i dagbrott 10 695 ton eldfast lera och 18 569 ton berg.

Tab. 9. Motorer, använda

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Motorer	Vid gruvbrytning								Vid anrikning, brikettering och sintring			
	för omedelbar drift av maskiner och apparater						för drivande av elektricitetsgenera- torer		för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitetsgenera- torer	
	uppföring och pumpning		börning		andra ändamål							
	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr
Vattenhjul	—	—	—	—	1	5	—	—	—	—	—	—
Vattenturbiner ..	1	25	2	195	—	—	46	9 250	—	—	4	385
Ångmaskiner	2	40	2	275	—	—	—	—	—	—	—	—
Ångturbiner	—	—	—	—	—	—	2	775	—	—	—	—
Oljemotorer	4	74	7	280	6	205	8	1 031	—	—	—	—
Gasmotorer.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Elektriska motorer	577	30 319	124	20 113	1 792	46 588	—	—	1 574	32 417	—	—
Summa	584	30 458	135	20 863	1 799	46 798	56	11 056	1 574	32 417	4	385

¹⁾ Häri ingå »Andra metallframställningsverk o. d.» med 1 605 elektriska motorer om 17 245 hkr för och kvartsbrotten med 15 oljemotorer om 282 hkr för omedelbar maskindrift och 1 oljemotor på 100 hkr

stenkolsgruvorna år 1937.

5	6	7	8	9	10	11	12	13
E r h å l l n a p r o d u k t e r								
S t e n k o l				Eldfast lera		Klinkerlera		
N:o 1	N:o 2	N:o 3 (inbegr. flis)	Tillsammans					
T o n			Ton	Värde i kronor	Ton	Värde i kronor	Ton	Värde i kronor
114 182	38 110	32 461	184 753	2 043 979	—	—	—	—
114 182	38 110	32 461	184 753	2 043 979	—	—	—	—
135 530	81 550	58 632	275 712	2 745 535	99 827	303 376	49 235	217 117
360	10 800	—	11 160	87 741	—	—	48 965	214 417
—	—	—	—	—	—	—	270	2 700
7 190	50 060	—	57 250	519 984	58 975	215 045	—	—
81 110	20 690	35 330	137 130	1 401 679	280	1 400	—	—
46 870	—	23 302	70 172	736 131	40 572	86 931	—	—
249 712	119 660	91 093	460 465	4 789 514	99 827	303 376	49 235	217 117

koncessionen i Malmöhus län brutits 70 278 ton n:o 1, 8 535 ton n:o 2 och 19 739 ton n:o 3 samt 22 990 ton

vid bergverken år 1937.

14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Vid järnverk samt andra metallframställningsverk o. d.				Vid stenindustriella anläggningar				Summa motorer			
för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitetsgeneratorer		för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitetsgeneratorer		för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitetsgeneratorer	
Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr
12	429	—	—	1	25	—	—	14	459	—	—
120	22 258	143	211 588	3	85	1	900	126	22 563	194	222 123
13	2 280	6	1 270	31	760	—	—	48	3 355	6	1 270
—	—	13	22 277	—	—	1	7	—	—	16	23 059
3	250	3	455	207	4 551	6	695	227	5 360	17	2 181
—	—	5	5 100	—	—	—	—	—	—	5	5 100
15 970	294 832	—	—	2 214	28 917	—	—	22 251	453 186	—	—
16 118	320 049	170	240 690	2 456	34 338	2,8	1 602	22 666	484 923	238	253 733

omedelbar maskindrift samt 1 ångturbin om 1 900 hkr för elektrisk generatordrift. — ²⁾ Här ingå fältspats- för elektrisk generatordrift samt 49 elektriska motorer om 872 hkr.

Av Kommerskollegium

hava intill den 31 oktober 1938 offentliggjorts av:

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK:

INDUSTRI OCH BERGSHANTERING:

INDUSTRI. Årgångarna 1911—1936.

BERGSHANTERING. Årgångarna 1911—1937.

SPECIALUNDERSÖKNINGAR:

Textil- och beklädnadsindustrien.

Läder-, hår- och gummivaruindustrien.

Sveriges bergshantering år 1913.

Sveriges monterade vattenkraft.

Sveriges utbyggda vattenkraft år 1930.

HANDEL. Årgångarna 1911—1936.

SJÖFART. Årgångarna 1911—1936.

STATISTISKA MEDDELANDEN:

SER. A. BAND III: 1. Statistisk översikt av det svenska näringslivets utveckling åren 1870—1915.

BAND IV: 10. 1931 års företagsräkning.

SER. C. MÅNADSSTATISTIK ÖVER HANDELN. Årgångarna 1913—1937 samt av årgången 1938 häft. 1—9.

BLAND ÖVRIGA PUBLIKATIONER MÄRKAS:

KOMMERSIELLA MEDDELANDEN. Årgångarna 1914—1937 samt av årgången 1938 häft. 1—20.

EKONOMISK ÖVERSIKT. Årgångarna 1922/23—1937 samt av årgången 1938 häft. 1—3.

SVERIGES VARUUTFÖRSEL TILL OLIKA LÄNDER ÅR 1937.

SVERIGES VARUINFÖRSEL FRÅN OLIKA LÄNDER ÅR 1937.

RIDDARHYTTE MALMFÄLT. Beskrivningar över mineralfyndigheter N:r 1.

PERSBERGS MALMTRAKT och berggrunden i de centrala delarna av Filipstads bergslag. Beskrivningar över mineralfyndigheter N:r 2.
